

RĪGAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

PASKAIDROJUMA RAKSTS

2021

Satura rādītājs

Izmantotie saīsinājumi	2
1. Teritorijas plānojuma izstrādes pamatojums un metodika	3
2. Rīgas teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.....	8
2.1. Teritorijas plānojuma atbilstība Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai	8
2.2. Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam	10
2.3. Lokālplānojumi un detālplānojumi.....	12
3. Rīgas apkaimes	23
4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts.....	50
4.1. Pilsētas telpiskā struktūra un ainavas	50
4.2. Mājokļi.....	54
4.3. Uzņēmējdarbība	56
4.4. Rīgas brīvosta	58
4.5. Riska objekti un teritorijas	59
4.6. Transports	64
4.7. Valsts un pašvaldības funkcijas	68
4.8. Apstādījumi un publiskā ārtelpa.....	73
4.9. Ūdens teritorijas un krastmalas	76
4.10. Applūstošās teritorijas un meliorācija.....	78
4.11. Aizsargjoslas un aprobežojumi.....	80
4.12. Kultūrvēsturiskais mantojums.....	82
5. Sabiedrības līdzdalība	85
Izmantotie informācijas avoti.....	88
Plānojuma izstrādātāji.....	95

Izmantotie saīsinājumi

Saīsinājuma apzīmējums	Saīsinājuma skaidrojums
TP	Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums
TmP	Tematiskais plānojums
LP	Lokālplānojums
DP	Detālplānojums
Stratēģija	Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam
RTP	Rīgas teritorijas plānojums
RTP2006.-2018.	Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018. gadam
TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
RD	Rīgas dome
MK	Ministru kabinets
RVC	Rīgas vēsturiskais centrs
AZ	Aizsardzības zona
Rail Baltica	Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas “Rail Baltica” trase
MK noteikumi Nr. 240	Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”
MK noteikumi Nr. 628	Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”

1. Teritorijas plānojuma izstrādes pamatojums un metodika

Pilsētas attīstība ir uz dažādiem priekšnosacījumiem balstīts process, kas tiek regulēts ar teritorijas attīstības plānošanas instrumentiem. Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums (turpmāk – TP) ir pašvaldības līmeņa attīstības plānošanas dokuments, kas ir par pamatu jebkādai darbībai ar nekustamo īpašumu un tajā ir noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei. Apstiprināts ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem, tas kļūst par leģitīmu īpašuma tiesību aprobežojumu, ar kuru pašvaldība ierobežo privāttiesisko rīcības brīvību sabiedrības interesēs. TP galvenais uzdevums ir kalpot par efektīvu instrumentu Rīgas ilgtermiņa attīstības politikas īstenošanā saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, izvērtējot pašvaldības teritorijas attīstības potenciālu un sniedzot atbilstošus nosacījumus pilsētas attīstībai teritorijas izmantošanas aspektā.

Rīgas teritorijas plānojums (turpmāk – RTP) ir izstrādāts saskaņā ar Rīgas domes (turpmāk – RD) 2012. gada 3. jūlija lēmumu Nr. 4936 “Par Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu” (ar grozījumiem, kas pieņemti ar RD 2013. gada 22. oktobra lēmumu Nr. 314 un ar RD 2017. gada 15. decembra lēmumu Nr. 663). RTP ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, no kuriem galvenie ir:

- 1) Latvijas Republikas Satversme;
- 2) Likums „Par pašvaldībām”;
- 3) Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- 4) Teritorijas attīstības plānošanas likums.

TP tiek izstrādāts atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.¹ Galvenie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti jeb priekšnoteikumi RTP izstrādē ir:

- 1) Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- 2) Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam;
- 3) Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- 4) Rīgas plānošanas reģiona telpiskais plānojums 2005.–2025. gadam;
- 5) Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.–2020. gadam;
- 6) Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (turpmāk – Stratēģija);
- 7) Rīgas attīstības programma 2014.–2020. gadam.

RTP izstrādāts saskaņā ar pēctecības principu, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi. Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas RD ir izveidojusi un piemērojusi divus pēc izstrādes metodikas, ietvertās informācijas apjoma un detalizācijas pakāpes ļoti atšķirīgus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Rīgas pašvaldības teritorijas attīstība laika periodā no 1995. līdz 2005. gadam ir notikusi saskaņā ar Rīgas attīstības plānu 1995.–2005. gadam, bet kopš 2006. gada saskaņā ar Rīgas attīstības plānu 2006–2018.gadam, ko veido trīs savstarpēji saistīti dokumenti. No tiem hierarhiski visaugstākajā vietā bija Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam – visaptverošs

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likums. 23. pants

dokuments, kurā pausta pilsētas attīstības vīzija, definētas pilsētas intereses un noteiktas attīstības prioritātes un mērķi, teritorijas plānošanas pamatnostādnes, kā arī stratēģijas īstenošanas pārraudzības modelis. Stratēģijai tika pakārtota Rīgas attīstības programma 2006.–2012. gadam, kurā izvērsti aprakstīta Rīgas esošā situācija sektoriālā skatījumā un atbilstoši pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijai precizēti veicamie uzdevumi, programmas un projekti Rīgas sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanai. Otrs Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025. gadam pakārtotais ilgtermiņa plānošanas dokuments bija Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam (turpmāk – RTP2006-2018).

Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam tika izstrādāta Latvijas valsts ekonomikas straujās izaugsmes periodā atbilstoši tā laika ekonomiskās izaugsmes rādītājiem, kā arī valsts un Rīgas pilsētas ekonomiskās attīstības prognozēm. Līdz ar ekonomisko krīzi 2008.–2009. gadā būtiski mainījās prognoze par tautsaimniecības izaugsmi, tostarp par iedzīvotāju skaitu, ekonomisko labklājību u.c. rādītājiem. Atsākoties ekonomiskajai izaugsmei tika secināts, ka Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam vairs nenodrošina pilsētas pašreizējās un arī nākotnes vajadzības un kopumā neveicina sekmīgu un sabalansētu Rīgas pilsētas attīstību, tādēļ tika izstrādāta un ar RD 2014. gada 27. maija lēmumu Nr. 1173 apstiprināta jaunā Stratēģija (līdz 2030. gadam).

Kopš 2011. gada Latvijā ir izveidota jauna teritorijas attīstības plānošanas sistēma, kas nostiprināta Teritorijas attīstības plānošanas likumā. Ar šo likumu ieviesta vienota, savstarpēji saistītu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu sistēma un noteikta to hierarhija. Paralēli ir izdots arī jauns Būvniecības likums, kā arī mainījušies vairāki citi valsts līmeņa normatīvie akti. Mainoties arī pilsētas stratēģiskajām nostādnēm, tika secināts, ka RTP2006-2018 struktūra un detalizācijas pakāpe vairs neatbilst aktuālajai normatīvajai bāzei – ir mainījušies sociālekonomiskie nosacījumi un izpratne par pilsētas turpmāko attīstību, tādēļ Stratēģijas īstenošanai ir nepieciešams jauns TP.

Līdz jauna Rīgas vēsturiskā centra (turpmāk – RVC) un tā aizsardzības zonas (turpmāk – AZ) plānojuma izstrādei Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā u.c. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, šajā teritorijā ir spēkā 2006. gadā apstiprinātais RVC un tā AZ teritorijas plānojums (ar grozījumiem, kas veikti 2013. gadā) un 2006. gada 7. februāra saistošie noteikumi Nr. 38 “Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kā arī RVC un tā AZ spēkā esošie lokālplānojumi.

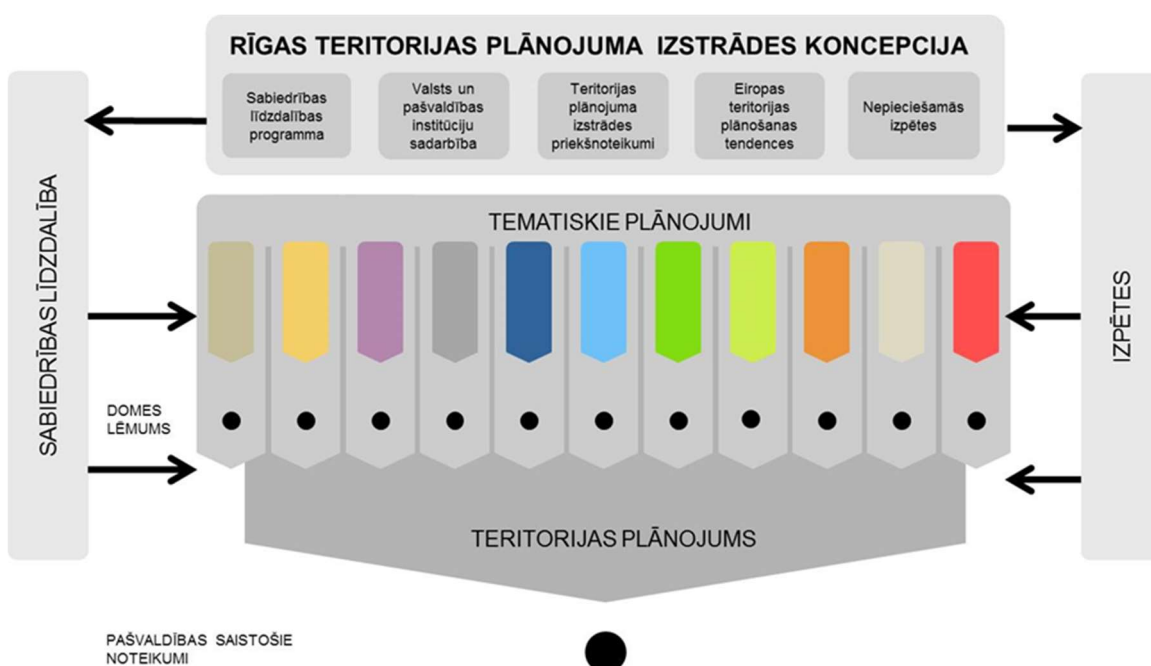
Jaunā RTP mērķis ir radīt elastīgu teritorijas plānošanas dokumentu, kas sniedz nosacījumus pilsētas attīstībai saskaņā ar vietas vēsturi, kultūru, ainavu, pakalpojumu piedāvājumu, sabiedrības līdzdalību un potenciālajām ekonomisko un sociālo apstākļu izmaiņām.

RTP galvenie uzdevumi ir:

- 1) kļūt par efektīvu instrumentu Rīgas ilgtermiņa attīstības politikas īstenošanā atbilstoši Stratēģijai;
- 2) nodrošināt teritorijas plānojuma stabilizējošo, regulējošo un proaktīvo funkciju, kalpojot par pamata dokumentu Rīgā pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves reglamentēšanā;
- 3) izveidot nepārtrauktu daudzpakāpju plānošanas procesu Rīgas pašvaldībā;

- 4) rast kompromisu starp dažādām pilsētas attīstībā iesaistītajām pusēm;
- 5) nodrošināt teritorijas plānošanas procesa tuvināšanu pilsētas iedzīvotājiem kā tieši ieinteresētajai sabiedrībai Rīgas teritorijas attīstības plānošanā un tās realizācijā;
- 6) nodrošināt maksimālu plānošanas procesa caurskatāmību, skaidrojot sabiedrībai, privātpersonām, nevalstiskajām organizācijām un valsts iestādēm projekta mērķus un uzdevumus, kā arī procesus, ar kādiem tie sasniedzami;
- 7) radīt iesaistītajām pusēm izpratni par iespējām nodrošināt kvalitatīvu pilsētvidi, izskaidrojot katras puses lomu TP realizācijas procesā.

Lai nodrošinātu uzdevumu izpildi, RTP izveide notika interaktīva procesa ietvaros sadarbībā ar sabiedrību un institūcijām, izanalizējot RTP izstrādes priekšnoteikumus un iepriekšējo TP veidošanas pieredzi, kā arī apzinot teritorijas plānošanas tendences Eiropā. Shematisks izstrādes procesa attēlojums redzams 1.1. attēlā.

1.1. att. Shematisks RTP izstrādes procesa attēlojums

Jaunā RTP izstrādes metodikas pamatā ir pētījumos pamatotas RTP risinājumu konceptuālās daļas izstrāde, kuru veido 11 tematiskie plānojumi (turpmāk – TmP):

- 1) Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju TmP;
- 2) Mājokļu attīstības TmP;
- 3) Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP;
- 4) Meliorācijas attīstības TmP;
- 5) Ūdens teritoriju un krastmalu TmP;
- 6) Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu TmP;
- 7) Aizsargjoslu un aprobežojumu TmP;
- 8) Transporta attīstības TmP;
- 9) Ainavu TmP;
- 10) Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP;
- 11) Rīgas brīvostas TmP.

TmP veido RTP konceptuālo daļu, sniedzot tajā ietverto specifisko jautājumu risinājumu pamatojumu un vadlīnijas citu plānošanas dokumentu izstrādē. TmP risina dažādus uz teritorijas izmantošanu attiecināmus pilsētbūvnieciskos jautājumus atbilstoši pilsētas stratēģiskajām nostādnēm. TmP ir izstrādāti, balstoties uz normatīvo regulējumu un ekspertu sagatavotajiem pētījumiem, darbā iesaistot sabiedrību un valsts un pašvaldības institūcijas, pieguļošās pašvaldības. Visu TmP izstrādes darbs noritēja vienlaicīgi un to risinājumi ir savstarpēji saistīti.

Pašvaldībai kā sabiedrības interešu nodrošinātājai un līdzsvarotājai atbilstoši teritorijas attīstības plānošanas principiem TP izstrādes procesā ir jāidentificē dažādas intereses un jānosaka, kurām no tām dodama prioritāte, rosinot cilvēkus vēlmi darboties un sasniegt labākus rezultātus TP realizācijā. Lai to panāktu, ir jāveicina sabiedrības izpratne par teritorijas attīstības plānošanu un tās rezultātā radīto plānošanas dokumentu realizācijas procesu. Tāpēc RTP izstrādes laikā tika nodrošināta maksimāla plānošanas norises caurskatāmība, skaidrojot iedzīvotājiem, nevalstiskajām organizācijām, kā arī pašvaldības un valsts institūcijām RTP mērķus, uzdevumus un procesus, ar kādiem tie sasniedzami.

Līdzšinējā pieredze plānošanas dokumentu izstrādē liecina, ka normatīvajos aktos noteiktie sabiedrības līdzdalības pasākumi nenodrošina pietiekamu sabiedrības iesaisti un objektīvu viedokļu apmaiņu par pilsētas attīstības jautājumiem. Tādēļ, ņemot vērā iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju un citu plānošanā iesaistīto ieteikumus, RTP veidošanā īstenota plaša un daudzpusīga sabiedrības līdzdalības programma, kur lielākā daļa pasākumu ir pašvaldības ierosināti un balstās uz RD struktūrvienību sadarbību.

Sabiedrība RTP veidošanā tika iesaistīta visā izstrādes procesā, sākot jau ar sākuma stadiju un diskutējot par RTP ietvaros risināmajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Sabiedrība tika informēta par RTP izstrādes posmiem un iespējām tajos iesaistīties, sniedzot informāciju par pašvaldības aktivitātēm plānojuma izstrādē RD Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – RDPAD) mājaslapā. Sabiedrības līdzdalības pasākumi organizēti tematiskā, teritoriālā un profesionālā griezumā. Notikušas darba grupas un semināri, kuros piedalījušies iedzīvotāji, pašvaldības un valsts institūciju pārstāvji, kaimiņu pašvaldību pārstāvji un eksperti, lai kopīgi meklētu RTP risinājumus. Plānojuma izstrādē tika iesaistīti arī ārvalstu eksperti, kas sniedza rekomendācijas ar ūdeni funkcionāli saistītu teritoriju attīstībai, kā arī dalījās pieredzē lietūs ūdens apsaimniekošanas plānošanā, kas, ņemot vērā klimata izmaiņu tendences, kļūst par arvien aktuālāku problēmu

RTP izstrādes ietvaros tika veikta iedzīvotāju aptauja, noskaidrojot viedokli par dzīvi apkaimēs, tās kvalitātēm un risināmajiem jautājumiem, kā arī identificēti apkaimju aktīvie iedzīvotāji, kas vēlas iesaistīties plānošanas procesos arī turpmāk. Rīgas apkaimēs tika organizētas sanāksmes un izpētes braucieni, lai kopā ar iedzīvotājiem meklētu risinājumus esošajām problēmām. Apzinoties, ka plānošanas dokumenti ir pārāk sarežģīti, lai ikviens spētu izprast to ietekmi uz savu dzīvi un ikdienu, RTP izveides procesā tika meklēti paņēmieni informācijas pasniegšanai viegli saprotamā veidā. Lai veicinātu jaunākās paaudzes piederības izjūtu savai apkaimē, iesaistītu pilsētas plānošanas procesos, kā arī popularizētu RTP bērnu un viņu vecāku vidū, tika

organizēts konkurss, aicinot skolēnus zīmējumā vai esejā pastāstīt par savu apkaimi – kādu viņi to redz šodien vai kādu to vēlētos redzēt nākotnē.

Ar TmP projektiem sabiedrība tika iepazīstināta 2016. gada nogalē, bet ar pilnveidotajām TmP redakcijām – 2017. gada rudenī. Visi 11 TmP apstiprināti RD 2017. gada 15. decembrī. RTP redakcijas publiskā apspriešana un RTP Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2018. gada 9. janvāra līdz 8. februārim. Publiskās apspriešanas laikā visiem interesentiem bija iespēja izvērtēt RTP un izteikt savu viedokli par to. Publiskās apspriešanas laikā tika pieprasīti institūciju atzinumi par izstrādāto plānojuma redakciju. 2018. gada 25. aprīlī RD pieņēma lēmumu par RTP redakcijas pilnveidošanu atbilstoši institūciju atzinumiem un publiskās apspriešanas rezultātiem.

RTP pilnveidotā redakcija publiskajai apspriešanai tika nodota no 2019. gada 13. marta līdz 10. aprīlim. Publiskās apspriešanas laikā tika pieprasīti institūciju atzinumi par izstrādāto redakciju.

Pēc RTP publiskās apspriešanas RTP redakcija tika precizēta. 2019. gada 25. oktobrī precizētā RTP redakcija tika iesniegta Rīgas domē lēmuma pieņemšanai par turpmāko RTP virzību atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 628) 88. punktam, taču Rīgas domes lēmums par RTP turpmāko virzību tika pieņemts tikai 2020. gada 16. decembrī, nododot RTP pilnveidošanai saistībā ar nepieciešamību koriģēt plānojuma risinājumus atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos, piemēram 2020. gada 16. oktobra grozījumiem MK 2013. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 240), kā arī pārskatot Rīgas transporta infrastruktūras attīstības shēmu saistībā ar Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas “Rail Baltica” (turpmāk – Rail Baltica) plānoto būvniecību. Lēmumā tika noteikts arī atkārtoti izvērtēt RTP publiskās apspriešanas laikā no 2019. gada 13. marta līdz 10. aprīlim saņemtos priekšlikumus. Lai labāk izprastu situāciju un izzinātu Rīgas apkaimju iedzīvotāju viedokļus par RTP risinājumiem, no 2021. gada 12. februāra līdz 15. aprīlim notika vairāk kā 20 tiešsaistes pasākumi kuros piedalījās apkaimju pārstāvji, RD deputāti un Departamenta speciālisti. Atbilstoši pārrunātajam tika veikta RTP pilnveidotās redakcijas publiskajā apspriešanā, kas notika no 2019. gada 13. marta līdz 10. aprīlim, saņemto priekšlikumu pārvērtēšana.

RTP ietilpst paskaidrojuma raksts, grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk – TIAN) ar pielikumiem. RTP apstiprina ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem saskaņā ar MK noteikumu Nr. 628 91. punktu. Pēc tā apstiprināšanas un piemērošanas uzsākšanas tajā ietvertie risinājumi ir saistoši ikvienai personai Rīgas pašvaldības administratīvajā teritorijā.

2. Rīgas teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

2.1. Teritorijas plānojuma atbilstība Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai

RTP ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments Stratēģijas īstenošanai. Tā risinājumi ir veidoti, lai 2030. gadā Rīga būtu:

1) kompakta, resursus taupoša un vieda:

RTP respektē Stratēģijā noteikto telpiskās attīstības perspektīvu, atbalstot kompaktas pilsētas attīstības modeli, pēc iespējas efektīvāk izmantojot esošos jau apbūvēto un/vai pilsētas centram pieguļošo teritoriju resursus. Prasības izstrādātas, lai nodrošinātu ilgtspējīgu teritorijas izmantošanu un būvniecību.

2) multikulturāla un toleranta:

Iespēju politikas veicināšanā liela nozīme ir pilsētvidei, veidojot harmonisku, ērtu un drošu vidi dzīvošanai, strādāšanai un atpūtai, attīstot infrastruktūru, kas palīdzētu cilvēkiem izglītoties un integrēties sabiedrībā un veicinātu gan tradicionālās, gan radošās uzņēmējdarbības attīstību un jaunu darba vietu radīšanu. RTP iekļauti risinājumi, kas atbalsta daudzveidīgas mājokļu piedāvājuma attīstības iespējas, kā arī teritorijas, kurās īstenojama plaša spektra uzņēmējdarbība, ciktāl tas nav pretrunā ar iedzīvotāju interesēm dzīvot kvalitatīvā, dabas un kultūras mantojumu saudzējošā vidē.

3) gājējiem, velosipēdistiem un sabiedriskajam transportam draudzīga:

Satiksmes infrastruktūras risinājumos tiek ievērota plānošanas pēctecība. Tie balstīti uz pilsētas ielu tīkla struktūras attīstības koncepciju, kas paredz divus izteiktus pilsētas transporta lokus un radiālos savienojumus, lai samazinātu autotransporta intensitāti pilsētas centrālajā daļā un gaisa un trokšņa piesārņojumu, sniedzot priekšrocības sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai un paredzot ērtu un patīkamu pārvietošanos gājējiem un velosipēdistiem. RTP noteiktas teritorijas, kurās būtu veidojami stāvparki, multimodālie transporta mezgli un citi transporta infrastruktūras objekti, piemēram, transportmijas punkti, kas ir gandrīz visās teritorijās atļautā izmantošana.

4) ar modernu, uz klientiem orientētu pārvaldi:

RTP izstrādes ietvaros īstenoja plaša sabiedrības līdzdalības programma un sadarbība ar valsts un pašvaldības institūcijām. Risinājumi paredz elastīgus nosacījumus pārvaldes funkcijām nepieciešamo objektu attīstībai, sniedzot iespējas veidot sociālās infrastruktūras objektus tuvu dzīvesvietai. Nosacījumu izstrāde ir balstīta uz potenciāli attīstāmo īpašumu pieļaujamo ietekmi uz dzīves vidi un sabiedrības vispārīgajām interesēm.

5) ar labu sadarbību aglomerācijā:

RTP izstrāde veikta sadarbībā ar Rīgas kaimiņu pašvaldībām. Transporta risinājumi veidoti, lai uzlabotu sasniedzamību nacionālā, reģionālā un vietējā mērogā. Sadarbībā ar Ķekavas novadu paredzēta vietējās vēsturiskās dzelzceļa līnijas atjaunošana, tāpat koordinēti ar pieguļošajām pašvaldībām tiek attīstīts veloceļu tīkls. Sadarbībā ar Ropažu novadu plānots attīstīt vienotu rūpnieciskās ražošanas teritoriju Gaismas un Šķirotavas apkaimē, kā arī sadarbībā ar Mārupes novadu attīstīt Mūkupurva apkaimes teritorijas pie Starptautiskās lidostas "Rīga". Plānots saglabāt mežus gar Rīgas administratīvo robežu, lai nodrošinātu iedzīvotājiem atpūtai un veselībai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu pilsētas negatīvo ietekmi uz vidi.

6) ar dažādu, pieejamu un kvalitatīvu mājokli:

Prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei noteiktas, lai veicinātu Rīgas apdzīvoto teritoriju dažādību atbilstoši vēsturiskajai attīstībai, balstoties uz galvenajiem pilsētas telpisko struktūru veidojošiem elementiem – kodolu, priekšpilsētu un perifēriju un Stratēģijā ietvertajām vadlīnijām to attīstībai: pilsētas kodolā – kompakts apdzīvojuma tips, priekšpilsētas daļā – lielmēroga dzīvojamo rajonu un jaukta apdzīvojuma kombinācija un perifērijā – savrupmāju un mazstāvu apbūve ar daudzveidīgām rekreācijas teritorijām.

7) ar izcilu kultūrvidi un pilsētnieku radošumu:

Apbūves veidošanas nosacījumi apbūves veidošanai izstrādāti tā, lai ainavas pārveides procesā iespējami maz tiktu pārveidoti tās vērtību veidojošie elementi. RTP turpina rūpēties par kultūrvēsturisko mantojumu, izvirzot īpašas prasības apbūves aizsardzības teritorijām, kultūras pieminekļiem un citiem objektiem ar noteiktu esošo vai potenciālo kultūrvēsturisko vērtību.

8) ar vitālām apkaimēm un saglabātu kultūrainavu:

Īpaša uzmanība tiek pievērsta apkaimēm un to funkcionālajiem centriem. RTP izstrādē respektētas apkaimju intereses – veicināta sabiedrības līdzdalība, sadarbojoties ar apkaimju iedzīvotājiem un biedrībām, identificētas apkaimju individuālās kvalitātes, kā arī risināti problēmjautājumi. RTP ir noteikti apkaimju centri, kuros būtu veicami mērķtiecīgi ieguldījumi to attīstības veicināšanai.

9) ar daudzveidīgām un kvalitatīvām dabas teritorijām, zaļiem koridoriem un pieejamām ūdensmalām:

Apzinoties esošo dabas un apstādījumu teritoriju nozīmi pilsētā, ir izstrādāti priekšnoteikumi, lai attīstītu vienotu apstādījumu struktūru un publiskās ārtelpas tīklojumu, ko pamatā veido bioloģiskie centri, urbānās vides zaļie centri, zaļie koridori un takas, pilsētai pieguļošā zaļā josla un ūdens vienotā telpiskā struktūra un ar RTP risinājumiem ir palielināts zaļo teritoriju īpatsvars pilsētā.

10) ar pārdomātu industriālo politiku:

Mainoties pilsētas politikai no liberālas plānošanas uz kompakas pilsētas attīstību, ir pārskatītas teritorijas, kurās tiek īstenotas ar uzņēmējdarbību saistītas funkcijas, un noteiktas prasības attīstībai atbilstoši to potenciālam. Apbūves nosacījumi prioritārās attīstības teritorijās veidoti tā, lai varētu īstenot Stratēģijā noteiktos attīstības virzienus.

11) ar veiksmīgu un vides kvalitātei atbilstošu ostu:

Apzinoties ostas nozīmi ne tikai pilsētas, bet visas Latvijas ekonomikas attīstībā, Rīgas brīvostas teritorijā noteikti elastīgi teritorijas izmantošanas nosacījumi un vairākas funkcionālās zonas, piedāvājot risinājumu iespējas konfliktiem, ko var radīt industrijas attīstība un ostas teritorijas iedzīvotāju pieprasījums pēc kvalitatīvas dzīves vides.

RTP ir detalizēta Stratēģijā noteiktā telpiskās attīstības perspektīva. RTP izstrādes ietvaros sagatavotajos TmP ir iekļauta vispusīga Stratēģijas nostādņu analīze kopsakarībā ar RTP2006-2018 izvirzīto RD politiku, lai izvērtētu to aktualitāti un tādējādi nodrošinot pēctecības principa ievērošanu.

2.2. Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam

Līdz RTP spēkā stāšanās galvenais instruments Rīgas telpiskās attīstības politikas īstenošanā ir RTP2006-2018, kas apstiprināts 2005. gada 22. decembrī ar RD saistošajiem noteikumiem Nr. 34. Tajā atspoguļota pilsētas telpiskā attīstība atbilstoši vīzijai "Rīga ir iespēja ikvienam", nosakot salīdzinoši atvērtu un elastīgu pieeju telpiskās attīstības procesu virzīšanai.

RTP2006-2018 tika izstrādāts un apstiprināts laika posmā, kad gan Rīgā, gan valstī kopumā bija vērojama strauja ekonomiskā izaugsme. Tā ietekmēja plānošanas dokumentu izstrādes organizācijas procesu un ideoloģiskās nostādnes, kas prioritāri bija balstītas uz Rīgas konkurētspējas stiprināšanu Baltijas jūras reģiona metropoļu vidū un daudzveidīgu, uz elastīgiem TIAN balstītu teritorijas attīstības iespēju veidošanu. RTP2006-2018 risinājumi tika radīti ar mērķi efektīvizēt brīvā tirgus darbības mehānismus, nodrošinot labāku pielāgošanās spēju konkrētajai sociālekonomiskajai situācijai. RTP2006-2018 tika veidots atbilstoši tā laika teritorijas plānošanas tiesiskajam regulējumam (likums "Par pašvaldībām", Teritorijas plānošanas likums, MK 2004. gada 19. oktobra noteikumi Nr. 883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" u.c.).

Teritorijas plānošanas pamatnostādnes RTP2006-2018 aptver šādas galvenās pilsētas telpiskās attīstības jomas:

- vispārējā Rīgas plānojuma struktūras attīstība – t.i., Rīgas telpiskās organizācijas pilnveidošana;
- kultūrvēsturisko teritoriju saglabāšana un to arhitektoniski telpiskās kvalitātes paaugstināšana;
- jaunu pilsētas attīstības teritoriju veidošana un esošo vietējo centru stiprināšana.

RTP izstrādes ietvaros ir veikts "Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018. gadam realizācijas izvērtējums".² Tajā izdarīti secinājumi gan par TP lomu pilsētas attīstībā kopumā, gan analizēti iekšējie un ārējie RTP2006-2018 īstenošanas efektivitātes faktori, kas ietekmējuši TP tā tapšanas brīdī, kā tie mainījušies TP īstenošanas laikā un kādas tendences ietekmē pilsētas attīstību un plānošanu šobrīd. Izvērtējumā analizēts RTP2006-2018 saturs un forma, kā arī sniegti priekšlikumi RTP izstrādei.

Izvērtējumā norādīts, ka TP kā instrumentam, kas ietekmē teritorijas izmantošanu jeb saimniecisko darbību un būvniecības procesus, pamatā ir ierobežojošs raksturs. RTP2006-2018 sākotnēji iestrādātie elastīgie risinājumi tā īstenošanas laikā ir mainīti. Kopš RTP2006-2018 apstiprināšanas ir vērojama virzība uz precīzāku definīciju un prasību noteikšanu, kas pieļautu pēc iespējas mazāk interpretācijas variantu. Grozījumi RTP2006-2018 veikti 2009., 2011. un 2013. gadā, kā arī izstrādājot atsevišķus lokālplānojumus (turpmāk – LP). 2009. gadā veikto grozījumu galvenais uzdevums bija iestrādāt valsts līmeņa normatīvajos aktos noteiktās prasības ūdensobjektu aizsargjoslām. Izmaiņas būtiski skāra arī teritorijas, kas saistītas ar ražošanu un uzņēmējdarbību. 2009. gadā veiktajos grozījumos tika noteikts detalizētāks iekšējais zonējums Rīgas brīvostā, Jauktas apbūves teritorijas sadalītas divās apakšzonās – Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijās un Jauktas apbūves ar ražošanas funkciju teritorijās. 2011. gada grozījumos tika nostiprinātas projektētās jauno satiksmes infrastruktūras teritoriju sarkanās līnijas. 2013. gadā veikti grozījumi, lai novērstu pretrunas ar 2006. gada 7. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Saskaņā ar šiem grozījumiem RVC un tā AZ tika izslēgta no pilsētas kopējā plānojuma kompetences jomas.

Kopš RTP2006-2018 apstiprināšanas līdz RTP izstrādes uzsākšanai ir saņemti vairāk nekā 600 iesniegumi par nepieciešamajiem plānojuma grozījumiem. Pārsvārā tajos ierosināts mainīt teritorijas funkcionālo zonējumu vai apbūves maksimālo augstumu. Daļa ir ņemta vērā, veicot RTP2006-2018 grozījumus, bet daļa izskatīti tikai RTP izstrādes ietvaros. RTP2006-2018 īstenošanas laikā ir veikta detalizēta plānošana, izstrādājot detālplānojumus (turpmāk – DP) un kopš 2013. gada arī LP, kuri ir izstrādāti, arī lai grozītu RTP2006-2018 noteiktos risinājumus (skatīt 2.3. apakšnodaļu).

Lielākā būvniecības aktivitāte RTP2006-2018 darbības laikā bija periodā pirms ekonomiskās krīzes – 2006. un 2007. gadā. Visaktīvāk būvniecība norisinājās RVC teritorijā līdz dzelzceļa lokam, intensīvākā savrupmāju būvniecība notika Dārziņos un Bierīnos, bet darījumu objekti visvairāk attīstīti RVC un joslā gar Brīvības ielu. Teritorijās, kur RTP2006-2018 plānota paaugstināta apbūve, tikai dažviet notika attīstība atbilstoši RTP2006-2018 iestrādātajām iecerēm – lielākoties pie lielmēroga dzīvojamajiem rajoniem. Vairākās vietās, kur noteikta Centra apbūves teritorija, saņemti priekšlikumi samazināt apbūves intensitātes prasības, piemēram, Podragā ierosināti divi LP, savukārt viens LP – Mežaparkā, Kokneses prospektā 1A, lai grozītu RTP2006-2018 nosacījumus. Tas liecina, ka neīstenojās plānojumā noteiktā ambiciozā virzība uz vietējo centru ar paaugstinātu stāvu skaitu un apbūves intensitāti

² Grupa93, SIA. Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018. gadam realizācijas izvērtējums, 2013. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma. Pieejams: www.sus.lv

attīstību. Daudzviet apbūvei noteiktajās teritorijās paredzētā attīstība nerealizējās nepieciešamās infrastruktūras neesamības dēļ, vai, gluži pretēji, jau apbūvētajās teritorijās netika attīstīta tām nepieciešamā infrastruktūra, piemēram, ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli Dārziņu apkaimē. Neliela aktivitāte bija degradēto teritoriju pārveidē. Arī transporta shēmas pilnveide RTP2006-2018 īstenošanas laikā realizēta saskaņā ar ieplānoto, tomēr ievērojami lēnāk, nekā bija iecerēts.

Būtiskākais RTP2006-2018 panākums ir plānojuma pēctecības un pilsētas struktūras ideju saglabāšana un attīstība. Plānojuma risinājumi ir noteikuši harmoniskas apbūves veidošanos pilsētā un nereti pasargājuši no nepārdomātām riskantām aktivitātēm un attīstības priekšlikumiem. RTP2006-2018 vīzijas „Rīga – iespēju pilsēta ikvienam” pilnvērtīgu realizāciju ierobežoja spēkā esošie normatīvie akti un ekonomiskā krīze. Plānošanas process nebija pietiekami elastīgs, lai sekmētu pozitīvas pārmaiņas pilsētvidē, ne tikai aizsargātu esošās vērtības.

TP grozījumi, pastāvīga LP un DP izstrāde liecina par plānošanas sistēmas kopsakarību un tās jēgas izpratni. Pašreizējais normatīvo aktu regulējums – vispārīgāks TP, kuru detalizē DP, bet kompleksās problēmas risina atsevišķos LP, kuros, ja nepieciešams, maina sākotnējos TP risinājumus – ļauj realizēt fokusētu un mērķtiecīgu politiku, izmantojot pašvaldības instrumentu kopumu specifisku teritoriālu mērķu sasniegšanai. Veidojot atvērtu un elastīgu pieeju telpiskās attīstības procesu virzīšanai, iespējams realizēt prioritātes un koncentrēties uz izdarāmo. Plānošana ieviešama kā pastāvīga pilsētas attīstības procesa sastāvdaļa, tādējādi nodrošinot ekonomisko izaugsmi un īstenojot Stratēģijā izvirzītos mērķus.

2.3. Lokālplānojumi un detālplānojumi

Teritorijas attīstības plānošanā liela nozīmē ir DP un LP izstrādei. Tā nodrošina teritorijas padziļinātu izpēti, nosakot racionālākas un efektīvākas izmantošanas iespējas, lai panāktu teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Šie vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti tiek izstrādāti pilsētas teritorijas daļai, vienam vai vairākiem zemes īpašumiem kāda plānošanas uzdevuma risināšanai, TP detalizēšanai vai grozīšanai.

LP var detalizēt arī TP, tomēr to izstrādes ierosinājumi pārsvarā ir vērsti uz atļautās izmantošanas un apbūves rādītāju, kā arī atļautā apbūves augstuma grozījumu veikšanu. Kopš 2011. gada 1. decembra, kad stājās spēkā Teritorijas attīstības plānošanas likums un radās iespēja grozīt teritorijas plānojumu, izstrādājot LP, ir saņemti gandrīz 70 ierosinājumi LP izstrādei. Daļa šo ierosinājumu noraidīti kā neatbilstoši Stratēģijai vai arī citu plānošanas dokumentu prasībām, savukārt aptuveni puse no ierosinātajiem LP ir izstrādāti un apstiprināti RD. Galvenokārt LP tiek izstrādāti, lai radītu priekšnoteikumus uzņēmējdarbības un pilnvērtīgas īpašuma izmantošanas iespēju nodrošināšanai, lai kompleksi rastu risinājumus teritorijas turpmākai attīstībai, kā arī lai konkretizētu atļauto apbūves augstumu un apbūves tehniskos rādītājus lokālplānojuma teritorijā, radot priekšnoteikumus teritorijas ilgtspējīgai attīstībai.

RTP izstrādes ietvaros pārskatīti spēkā esošo (apstiprināto) LP risinājumi kopsakarībā ar plānojuma redakciju, izvērtējot iespēju integrēt tos RTP. LP, kas stājušies spēkā līdz 2019. gada 1. oktobrim un kuros teritorijas izmantošanas veidi, to aprobežojumi, transporta infrastruktūras u.c. risinājumi noteikti ar augstu detalizācijas pakāpi, paliek spēkā:

- 1) Lokālpārplānojums Kultūras un atpūtas parkam "Mežaparks" (apstiprināts ar RD 2013. gada 18. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 221 "Kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 2) lokālpārplānojums zemesgabaliem Ulbrokas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000922322, kadastra Nr. 01000922438) (apstiprināts ar RD 2015. gada 24. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 141 "Zemesgabalu Ulbrokas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000922322, kadastra Nr. 01000922438) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 3) lokālpārplānojums zemesgabalam Ieriķu ielā 5 k-1 (kadastra Nr. 01000702347) (apstiprināts ar RD 2015. gada 15. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 184 "Zemesgabala Ieriķu ielā 5 k-1 (kadastra Nr. 01000702347) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 4) lokālpārplānojums zemesgabaliem Kantora ielā 10 (kadastra Nr. 01001062132, kadastra Nr. 01001062134) (apstiprināts ar Rīgas domes 2015. gada 15. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 185 "Zemesgabalu Kantora ielā 10 (kadastra Nr. 01001062132, kadastra Nr. 01001062134) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 5) lokālpārplānojums zemesgabalam Kojusalas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000482014) (apstiprināts ar RD 2016. gada 19. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 200 "Zemesgabala Kojusalas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000482014) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 6) lokālpārplānojums zemesgabalam Vecāķu prospektā 205 (kadastra Nr. 01001200076) (apstiprināts ar RD 2016. gada 17. maija saistošajiem noteikumiem Nr. 205 "Zemesgabala Vecāķu prospektā 205 (kadastra Nr. 01001200076) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 7) lokālpārplānojums zemesgabalam Ūdeļu ielā 30 (apstiprināts ar RD 2016. gada 7. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 208 "Zemesgabala Ūdeļu ielā 30 (kadastra Nr. 01001232176) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 8) lokālpārplānojums zemesgabaliem Augusta Deglava ielā 161 un Augusta Deglava ielā 167 (apstiprināts ar RD 2016. gada 30. augusta saistošajiem noteikumiem Nr. 216 "Zemesgabalu Augusta Deglava ielā 161 un Augusta Deglava ielā 167 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
- 9) lokālpārplānojums kvartālam starp Maskavas ielu, Bārdziņu ielu, Mazo Krasta ielu un Lāčplēša ielu (kadastra Nr. 01000430066, Nr. 01000430068, Nr. 01000430065) (apstiprināts ar RD 2016. gada 20. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 238 "Kvartāla starp Maskavas ielu, Bārdziņu ielu, Mazo

- Krasta ielu un Lāčplēša ielu (kadastra Nr. 01000430066, Nr. 01000430068, Nr. 01000430065) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 10) lokālplānojums teritorijai Daugavgrīvas ielā 93 (apstiprināts ar RD 2016. gada 20. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 239 “Teritorijas Daugavgrīvas ielā 93 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 11) lokālplānojums zemesgabalam Buļļu ielā 9 (kadastra Nr. 01000660003) (apstiprināts ar RD 2016. gada 20. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 240 “Zemesgabala Buļļu ielā 9 (kadastra Nr. 01000660003) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 12) lokālplānojums teritorijai starp Gustava Zemgala gatvi, Ķīsezera ielu, Kokneses prospektu un vēsturisko Mežaparka apkaimes apbūvi (apstiprināts ar RD 2017. gada 13. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 259 “Teritorijas starp Gustava Zemgala gatvi, Ķīsezera ielu, Kokneses prospektu un vēsturisko Mežaparka apkaimes apbūvi izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 13) lokālplānojums teritorijai Sužos (apstiprināts ar RD 2017. gada 2. maija saistošajiem noteikumiem Nr. 253 “Teritorijas Sužos izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 14) lokālplānojums zemesgabalam Ventspils ielā 50 un tam pieguļošajai teritorijai (apstiprināts ar RD 2017. gada 2. maija saistošajiem noteikumiem Nr. 254 “Zemesgabala Ventspils ielā 50 un tam pieguļošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 15) lokālplānojums zemesgabalam Mūkusalas ielā 100 (kadastra Nr. 01000520235) (apstiprināts ar RD 2017. gada 13. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 260 “Zemesgabala Mūkusalas ielā 100 (kadastra Nr. 01000520235) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 16) lokālplānojums zemesgabaliem Jelgavas ielā 17 (kadastra Nr. 01000540003), Akaču ielā (kadastra Nr. 01000540136), Jelgavas ielā 9 (kadastra Nr. 01000540002) un Jelgavas ielā bez numura (kadastra apzīmējums 01000540176) (apstiprināts ar RD 2017. gada 13. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 261 “Zemesgabalu Jelgavas ielā 17 (kadastra Nr. 01000540003), Akaču ielā (kadastra Nr. 01000540136), Jelgavas ielā 9 (kadastra Nr. 01000540002) un Jelgavas ielā bez numura (kadastra apzīmējums 01000540176) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 17) zemesgabalu Jūrmalas gatvē 113B (kadastra apzīmējums 01000820801) un Ceriņu ielā 20 (kadastra apzīmējums 01000820804) lokālplānojums (apstiprināts ar RD 2017. gada 17. augusta saistošajiem noteikumiem Nr. 2 “Zemesgabalu Jūrmalas gatvē 113B (kadastra Nr. 01000820801) un Ceriņu ielā 20 (kadastra Nr. 01000820804) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 18) zemesgabalu Patversmes ielā 18 un Dunties ielā bez numura lokālplānojums (apstiprināts ar RD 2017. gada 15. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 14

- “Zemesgabalu Patversmes ielā 18 un Duntē ielā bez numura izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 19) teritorijas starp Ķīsezera ielu, Rusova ielu, Ungura ielu un Talejas ielu lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 28. marta saistošajiem noteikumiem Nr. 30 “Teritorijas starp Ķīsezera ielu, Rusova ielu, Ungura ielu un Talejas ielu izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 20) Krievu salas lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 25. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 33 “Krievu salas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 21) zemesgabalu Gulbju ielā 17A un Bauskas ielā 159A lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 25. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 34 “Zemesgabalu Gulbju ielā 17A un Bauskas ielā 159A izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 22) teritorijas Podragā lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 23. maija saistošajiem noteikumiem Nr. 38 “Teritorijas Podragā izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 23) teritorijas starp Kalnciema ielu, Grenču ielu, Mūkupurva ielu un Jūrkalnes ielu lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 19. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 41 “Teritorijas starp Kalnciema ielu, Grenču ielu, Mūkupurva ielu un Jūrkalnes ielu izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 24) Eksportostas un tai piegulošās teritorijas lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 11. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 46 “Eksportostas un tai piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 25) Kundziņsalas un teritorijas starp Sarkandaugavas attekā, Degvielas ielu, Tvaika ielu un Uriekstes ielu lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 11. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 47 “Kundziņsalas un teritorijas starp Sarkandaugavas attekā, Degvielas ielu, Tvaika ielu un Uriekstes ielu teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 26) teritorijas starp Ķīburgas ielu un Lazdu ielu lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2018. gada 21. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 59 “Teritorijas starp Ķīburgas ielu un Lazdu ielu izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 27) zemesgabala Čiekurkalna 4. šķērslīnijā 4 lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2019. gada 27. marta saistošajiem noteikumiem Nr. 71 “Zemesgabala Čiekurkalna 4. šķērslīnijā 4 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 28) zemesgabala Juglas ielā 11 lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2019. gada 27. marta saistošajiem noteikumiem Nr. 72 “Zemesgabala Juglas ielā 11 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 29) teritorijas Zaķusalā lokālpārņemums (apstiprināts ar RD 2019. gada 24. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 75 “Teritorijas Zaķusalā izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
 - 30) lokālpārņemums zemesgabaliem Maskavas ielā, Rumbulas apkaimē (apstiprināts ar RD 2020. gada 6. augusta saistošajiem noteikumiem Nr. 39

“Zemesgabalu Maskavas ielā (kadastra Nr. 01001250221, kadastra Nr. 01001250267) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”;

- 31) zemesgabala Kadagas ielā 3 lokālpārplānojums (apstiprināts ar RD 2020. gada 17. septembra saistošajiem noteikumiem Nr.43 “Zemesgabala Kadagas ielā 3 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”.

Līdz ar RTP apstiprināšanu spēku zaudē lokālpārplānojums Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas daļai – zemesgabaliem Slokas ielā 65 (kadastra Nr. 01000640177), Mildas ielā 6 (kadastra Nr. 01001132228), Bergu ielā 4 (kadastra Nr. 01001272028) un Murjāņu ielā 72, Murjāņu ielā bez numura (kadastra Nr. 01001230097, Nr. 01000922556) (apstiprināts ar RD 2014. gada 9. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 118 “Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas daļu – zemesgabalu Slokas ielā 65 (kadastra Nr. 01000640177), Mildas ielā 6 (kadastra Nr. 01001132228), Bergu ielā 4 (kadastra Nr. 01001272028) un Murjāņu ielā 72, Murjāņu ielā bez numura (kadastra Nr. 01001230097, Nr. 01000922556) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”), jo tā risinājumi ir integrēti RTP. Lokālpārplānojums par sarkano līniju detalizēšanu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā (apstiprināts ar Rīgas domes 2014. gada 4. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 124 “Par sarkano līniju detalizēšanu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā”) turpina būt spēkā RVC un tā AZ.

RTP ir noteikta virkne obligāto lokālpārplānojumu teritoriju:

- 1) Mangaļsalas retinātas savrupmāju apbūves teritorija – teritorija, kurā ar lokālpārplānojuma palīdzību nepieciešams kompleksi izvērtēt esošās dabas vērtības, tostarp īpaši aizsargājamā biotopa – mežainās piejūras kāpas saglabāšanas un aizsardzības prasības, un noteikt teritorijas, kurās iespējama apbūves un inženiertehniskās infrastruktūras izvietošana;
- 2) teritorija starp Gustava Zemgala gatvi, Ķīšezera ielu, Kokneses prospektu un vēsturisko Mežaparka apkaimes apbūvi – pilsētas kontekstā nozīmīga teritorija, kurai jau ir spēkā esošs lokālpārplānojums, tomēr gadījumā, ja tas tiek atcelts pilnībā vai daļā, nepieciešams izstrādāt jaunu lokālpārplānojumu, nodrošinot teritorijā esošo dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību, plānotās apbūves harmonisku iekļaušanos vēsturiskā Mežaparka apbūves struktūrā un plānoto transporta plūsmu iekļaušanos kopējā pilsētas ielu tīklā;
- 3) teritorija Sužos – pilsētas kontekstā nozīmīga teritorija, kurai jau ir spēkā esošs lokālpārplānojums, tomēr gadījumā, ja tas tiek atcelts pilnībā vai daļā, nepieciešams izstrādāt jaunu lokālpārplānojumu, kurā sniegti risinājumi optimālai teritorijas attīstībai, nodrošinot esošo dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību, detalizēti nosakot prasības plānotās apbūves veidiem un izvietojumam, teritorijas inženiertehniskai sagatavošanai, transporta un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumam;
- 4) Eksportosta un tai pieguļošā teritorija – pilsētas kontekstā nozīmīga teritorija, kurai jau ir spēkā esošs lokālpārplānojums, tomēr gadījumā, ja tas tiek atcelts pilnībā vai daļā, nepieciešams izstrādāt jaunu lokālpārplānojumu, izvērtējot risinājumu ietekmi uz Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritoriju, nodrošinot gaisa un trokšņu līmeņu atbilstību normatīviem, iespējamo plānoto darbību risku novēršanu, vienlaicīgi paredzot risinājumus transporta lineārajai infrastruktūrai, to savienojumiem, satiksmes organizācijai un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumam;

- 5) Zaķusalas teritorija – pilsētas kontekstā nozīmīga teritorija, kurai jau ir spēkā esošs lokālpārplānojums, taču gadījumā, ja tas tiek atcelts pilnībā vai daļā, nepieciešams izstrādāt jaunu lokālpārplānojumu, detalizējot teritorijas izmantošanas nosacījumus un nosakot prasības plānotās apbūves izvietojumam un augstumam, veicot plānoto izmaiņu vizuālās ietekmes analīzi uz Rīgas radio un televīzijas torni, RVC un tā AZ ar mērķi saglabāt kultūras pieminekļu vērtības un mazināt plānotās apbūves potenciālo ietekmi uz tām;
- 6) Tumes iela 25 – pilsētas apkaimes kontekstā nozīmīga teritorija, kurai paralēli RTP izstrādei notiek lokālpārplānojuma izstrāde, lai detalizētu teritorijas izmantošanas nosacījumus, nodrošinot plānotās apbūves iekļaušanos esošajā apbūves ainavā, nosakot prasības apbūves veidiem, izvietojumam un augstumam, kā arī nodrošinot transporta infrastruktūras atbilstību dzīvojamās zonas prasībām, respektējot tuvējo savrupmāju apbūvi, Ziepniekkalna kapsētas un Brāļu kapu tuvumu;
- 7) Vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa kultūras un atpūtas parka “Mežaparks” teritorija – pilsētas kontekstā nozīmīgas teritorija, kurai jau ir spēkā esošs lokālpārplānojums, tomēr gadījumā, ja tas tiek atcelts pilnībā vai daļā, nepieciešams izstrādāt jaunu lokālpārplānojumu, nosakot parka teritorijas izmantošanas un apbūves prasības, respektējot kultūrvēsturiskās vides raksturu, plānojuma struktūru, sugu daudzveidību un ainavas telpiski arhitektoniskos elementus, lai nodrošinātu kvalitatīvas iedzīvotāju atpūtas, izglītošanas, izklaides un sporta iespējas.
- 8) Pilsētas maģistrāļu ilgtermiņa attīstības teritorijas – pilsētas kontekstā nozīmīgas teritorijas, kurām jāizstrādā lokālpārplānojumi ar mērķi noteikt un precizēt prasības Rīgas transporta sistēmai nepieciešamo maģistrālo savienojumu – transporta infrastruktūras objektu būvniecības risinājumiem un tiem nepieciešamo teritoriju un ielu aizsargjoslu robežas.

Kopš 2013. gada, kad saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma pārejas noteikumu 9. punktu stājās spēkā jauna kārtība DP izstrādei, kas kļuva tieši saistīta ar būvniecības procesu, detalizējot prasības konkrētu zemes vienību izmantošanai un apbūves parametriem, precizējot zemes vienību robežas un aprobežojumus, DP administrēšanas funkcijas ir deleģētas Rīgas pilsētas būvvaldei. RTP TIAN iekļautas prasības DP izstrādei, nosakot, kādi jautājumi tajos risināmi, kā arī RTP izvirzītos nosacījumus apstiprināto DP īstenošanai un uzsāktu DP pabeigšanai.

DP ārpus RVC un tā AZ, kas stājušies spēkā līdz 2019. gada 1. oktobrim un paliek spēkā:

- 1) Bikstu ielai un Kaplavas ielai piegulošās teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2005. gada 13. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 14 “Par Bikstu ielai un Kaplavas ielai piegulošās teritorijas detālplānojuma (Rīgas attīstības plāna 1995.–2005. gadam, kas apstiprināts ar 1995. gada 12. decembra RD lēmumu Nr. 2819 “Par Rīgas attīstības plāna 1995.–2005. gadam pieņemšanu un Rīgas pilsētas apbūves noteikumu apstiprināšanu” grozījumi) saistošās daļas apstiprināšanu”);
- 2) teritorijas Lucavsalā, starp Salu tiltu, Mazo Daugavu, Lucavsalas ielu un projektēto ielu, detālplānojums (apstiprināts ar RD 2005. gada 27. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 22 “Par teritorijas Lucavsalā starp Salu tiltu, Mazo Daugavu,

- Lucavsalas ielu un projektēto ielu detālplānojuma (Lucavsalas un Zaķusalas detālplānojuma, kas apstiprināts ar RD 1996. gada 26. novembra lēmumu Nr. 4568 "Par Lucavsalas un Zaķusalas detālplānojuma apstiprināšanu" grozījumi) saistošās daļas apstiprināšanu");
- 3) teritorijas starp Ezermalas ielu un Annas Sakses ielu detālplānojums (apstiprināts ar RD 2005. gada 27. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 23 "Par teritorijas starp Ezermalas ielu un Annas Sakses ielu detālplānojuma (Rīgas attīstības plāna 1995.–2005.gadam, kas apstiprināts ar 1995. gada 12. decembra RD lēmumu Nr. 2819 "Par Rīgas attīstības plāna 1995.–2005.gadam pieņemšanu un Rīgas pilsētas apbūves noteikumu apstiprināšanu" grozījumi) saistošās daļas apstiprināšanu");
 - 4) teritorijas Maskavas ielā 264 (kadastra Nr. 01000780413) un Maskavas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000781004) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2006. gada 19. decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 67 "Teritorijas Maskavas ielā 264 (kadastra Nr. 01000780413) un Maskavas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000781004) izmantošanas un apbūves noteikumi");
 - 5) zemesgabalu pie Mazās Juglas ielas (kadastra Nr. 01001232002, Nr. 01001232006, Nr. 01001230130, Nr. 01001230145, Nr. 01001230144, Nr. 01001232152 un Nr. 01001232310) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2009. gada 26. maija saistošajiem noteikumiem Nr. 173 "Zemesgabalu pie Mazās Juglas ielas (kadastra Nr. 01001232002, Nr. 01001232006, Nr. 01001230130, Nr. 01001230145, Nr. 01001230144, Nr. 01001232152 un Nr. 01001232310) teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
 - 6) zemesgabala Ropažu ielā 8 (kadastra Nr. 01000860438) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2009. gada 16. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 179 "Zemesgabala Ropažu ielā 8 (kadastra Nr. 01000860438) teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
 - 7) Piejūras maģistrāles un Ziemeļu šķērsojuma krustojumam piegulošās teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2009. gada 16. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 180 "Piejūras maģistrāles un Ziemeļu šķērsojuma krustojumam piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
 - 8) zemesgabalu Jāņogu ielā bez numura (kadastra Nr. 01001256668) un Maskavas ielā bez numura (kadastra Nr. 01001256667) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2009. gada 29. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 12 "Zemesgabalu Jāņogu ielā bez numura (kadastra Nr. 01001256668) un Maskavas ielā bez numura (kadastra Nr. 01001256667) teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");
 - 9) teritorijas Rumbulā – zemesgabali ar kadastra Nr. 01001250156, Nr. 01001250257, Nr. 01001250211, Nr. 01001250093, Nr. 01001250206, Nr. 01001256843, Nr. 01001256844 un Nr. 01001250208 – detālplānojums (apstiprināts ar RD 2009. gada 13. oktobra saistošajiem noteikumiem Nr. 15 „Teritorijas Rumbulā – zemesgabali ar kadastra Nr. 01001250156, Nr. 01001250257, Nr. 01001250211, Nr. 01001250093, Nr. 01001250206, Nr. 01001256843, Nr. 01001256844 un Nr. 01001250208 – izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi");

- 10) zemesgabala Krasta ielā 66 (kadastra Nr. 01000480193) un tam piegulošās teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2010. gada 9. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 55 “Zemesgabala Krasta ielā 66 (kadastra Nr. 01000480193) un tam piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 11) zemesgabala Rātsupītes ielā bez numura (kadastra Nr. 01001040084) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2010. gada 15. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 83 “Zemesgabala Rātsupītes ielā bez numura (kadastra Nr. 01001040084) teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 12) zemesgabala Vecāķu prospektā (kadastra Nr. 01001201317) detālplānojums (apstiprināts ar RD 2010. gada 6. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 87 “Zemesgabala Vecāķu prospektā (kadastra Nr. 01001201317) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 13) zemesgabala Rēznas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000482035) un tam piegulošās teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2010. gada 9. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 98 “Zemesgabala Rēznas ielā bez numura (kadastra Nr. 01000482035) un tam piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 14) teritorijas pie Jaunciema gatves un Brīvības gatves krustojuma detālplānojums (apstiprināts ar RD 2011. gada 26. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 121 “Teritorijas pie Jaunciema gatves un Brīvības gatves krustojuma izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 15) teritorijas Šampētera ielā 1 detālplānojums (apstiprināts ar RD 2012. gada 28. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 171 “Teritorijas Šampētera ielā 1 izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”);
- 16) zemesgabala Līduma ielā bez numura, Gaiļezera ielā bez numura, Hipokrāta ielā bez numura (kadastra Nr. 01001222070) un tam piegulošās ūdens teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2012. gada 12. jūnija saistošajiem noteikumiem Nr. 178 “Zemesgabala Līduma ielā bez numura, Gaiļezera ielā bez numura, Hipokrāta ielā bez numura (kadastra Nr. 01001222070) un tam piegulošās ūdens teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”);
- 17) detālplānojums teritorijai starp Ceraukstes ielu, Padures ielu, Kazdangas ielu un Bišumuižas grāvi (apstiprināts ar Būvvaldes 2014. gada 4. aprīļa vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-14-278-ls “Lēmums par detālplānojuma teritorijai starp Ceraukstes ielu, Padures ielu, Kazdangas ielu un Bišumuižas grāvi (zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 01001192152; 01001192151; 01001192150; 01001192149; 01001192148; 01001192147; 01001192146; 01001192145; 01001192144; 01001192143; 01001192142; 01001192141; 01001192029; 01001192028; 01001190085; 01001190216; 01001190087; 01001199005 un 01000730002 apstiprināšanu”);
- 18) detālplānojums teritorijai pie Juglas ielas, Ūdeļu ielas un Mazās Juglas ielas (apstiprināts ar Būvvaldes 2014. gada 15. maija vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-14-387-ls “Lēmums par detālplānojuma teritorijai pie Juglas ielas, Ūdeļu ielas un Mazās

- Juglas ielas (zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 01001232181, 01001232180, 01001232182) apstiprināšanu”);
- 19) detālplānojums teritorijai starp Juglas ielu un Mazo Juglas ielu, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 2016. gada 17. maija vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-16-227-ls “Lēmums par detālplānojuma teritorijai starp Juglas ielu un Mazo Juglas ielu, Rīgā apstiprināšanu”);
- 20) detālplānojums zemes vienībai Jāņa Endzelīna ielā 32A, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 2017. gada 17. jūlija vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-17-131-ls “Lēmums par detālplānojuma zemes vienībai Jāņa Endzelīna ielā 32A, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000760803) apstiprināšanu”);
- 21) detālplānojums Ulbrokas ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001212879) (apstiprināts ar Būvvaldes 2017. gada 10. augusta vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-17-138-ls “Lēmums par detālplānojuma Ulbrokas ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001212879) apstiprināšanu”);
- 22) detālplānojums zemes vienībām Maskavas ielā 188 un Maskavas ielā 192, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 2017. gada 13. oktobra vispārīgo administratīvo aktu Nr. BV-17-166-ls “Par detālplānojuma zemes vienībām Maskavas ielā 188, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000480068) un Maskavas ielā 192, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000480070) apstiprināšanu”);
- 23) detālplānojums zemes vienībai Zolitūdes ielā 62, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 2017. gada 24. oktobra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-17-171-ls “Par detālplānojuma zemes vienībai Zolitūdes ielā 62, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000990714) apstiprināšanu”);
- 24) detālplānojums zemes vienībai Kalnciema ielā 191, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 24.11.2017. vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-17-190-ls „Lēmums par detālplānojuma Kalnciema ielā 191, Rīgā (kadastra apzīmējums 0100 081 0019) apstiprināšanu”).
- 25) detālplānojums Kleistu ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000972104) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 2. janvāra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-1-ls “Par detālplānojuma Kleistu ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000972104) apstiprināšanu”);
- 26) detālplānojums zemes vienībai Valgales ielā 4, Rīgā (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 23. janvāra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-16-ls “Par detālplānojuma zemes vienībai Valgales ielā 4, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000990141) apstiprināšanu”);
- 27) detālplānojums zemes vienībām Veiksmes ielā, Rīgā (kadastra apzīmējumi 01001201319 un 01001202402) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 2. februāra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-18-ls “Par detālplānojuma zemes vienībām Veiksmes ielā, Rīgā (kadastra apzīmējumi 01001201319 un 01001202402) apstiprināšanu”);
- 28) detālplānojums zemes vienībai Vaduguņu ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001202056) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 28. februāra vispārējo

- administratīvo aktu Nr. BV-18-36-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Vaduguņu ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001202056) apstiprināšanu");
- 29) detālplānojums zemes vienībai Veiksmes ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001201589) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 28. februāra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-37-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Veiksmes ielā, Rīgā (kadastra apzīmējums 01001201589) apstiprināšanu");
- 30) detālplānojums zemes vienībai Dzirciema ielā 44, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000650035) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 29. novembra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-184-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Dzirciema ielā 44, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000650035) apstiprināšanu");
- 31) detālplānojums zemes vienībai Turaidas ielā 4, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000700026) (apstiprināts ar Būvvaldes 2018. gada 10. decembra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-18-192-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Turaidas ielā 4, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000700026) apstiprināšanu");
- 32) detālplānojums zemes vienībai Pureņu ielā 16, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000822664) (apstiprināts ar Būvvaldes 2019. gada 6. septembra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-19-127-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Pureņu ielā 16, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000822664) apstiprināšanu");
- 33) detālplānojums zemes vienībai Krasta ielā 1C, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000430091) (apstiprināts ar Būvvaldes 2019. gada 5. septembra vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-19-125-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Krasta ielā 1C, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000430091) apstiprināšanu");
- 34) detālplānojums zemes vienībām Ventspils ielā 63A, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000750014), Ventspils ielā 63D, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000752023), Lielirbes ielā 9, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000752100) (apstiprināts ar Būvvaldes 2019. gada 12. jūlija vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-19-90-ls "Par detālplānojuma zemes vienībām Ventspils ielā 63A, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000750014), Ventspils ielā 63D, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000752023), Lielirbes ielā b/n, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000752106) un Lielirbes ielā 9, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000752100) apstiprināšanu");
- 35) detālplānojums zemes vienībai Balasta dambī 2, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000620137) (apstiprināts ar Būvvaldes 2019. gada 8. marta vispārējo administratīvo aktu Nr. BV-19-28-ls "Par detālplānojuma zemes vienībai Balasta dambī 2, Rīgā (kadastra apzīmējums 01000620137) apstiprināšanu").

Ar RTP spēkā stāšanos zaudē spēku Torņakalna administratīvā centra teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD domes 2010. gada 13. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 63 „Torņakalna administratīvā centra teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”). Šobrīd Torņakalna teritorijā galveno attīstības virzienu iezīmē ar zinātni, izglītību, kultūru un transporta infrastruktūru saistīta apbūve. Ņemot vērā to, ka DP noteiktā attīstības iecere par RD administratīvo centru ir zaudējusi aktualitāti, kā arī to, ka Rail Baltica trase, Latvijas Universitātes un Dzelzceļa muzeja attīstības plāni rosinājuši Vienības gatves un Raņķa

dambja savienojuma trasējuma pārskatīšanu, kas ietekmējis sarkano līniju izvietojumu un dzelzceļa šķērsojumu novietojumu, Torņakalna detālplānojums ir atceļams.

Zaudē spēku arī Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums (apstiprināts ar RD 2005. gada 22. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 87 „Par detālplānojuma teritorijai pie Zunda kanāla (Rīgas attīstības plāna 1995.–2005.gadam, kas apstiprināts ar RD 1995. gada 12. decembrī lēmumu Nr. 2819 „Par Rīgas attīstības plāna 1995.–2005. gadam pieņemšanu un Rīgas pilsētas apbūves noteikumu apstiprināšanu”, grozījumi) apstiprināšanu”). Tas ir pašvaldības izstrādāts DP. Kopš DP spēkā stāšanās TP ir mainījies vairākkārt un tā risinājumi pēc būtības vairs neatbilst jau RTP2006.-2018. Līdz ar to DP ietvertie nosacījumi būtiskā apjomā vairs nav piemērojami. Ņemot vērā iepriekš minēto, DP paturēšana spēkā nav lietderīga.

RVC un tā AZ teritorijā ir spēkā RVC un tā AZ TP, kas apstiprināts ar RD 2006. gada 7. februāra lēmumu Nr. 832, kā arī šajā teritorijā spēkā esošie LP un DP. Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 8. pantā noteiktajam, teritorijas attīstības nosacījumi RVC un tā AZ tiks pārvērtēti un risināti pēc 2020. gada, uzsākot RVC un tā AZ LP izstrādi.

3. Rīgas apkaimes

Pirmo reizi jēdziens “apkaime” tika izmantots RTP2006-2018, kur tā definēta kā „telpiski vienota, daudzveidīga un funkcionāli savstarpēji saistīta Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas daļa, kas parasti aptver vienu vai vairākus dzīvojamos rajonus”. Apkaimes uzsver Rīgas unikālo daudzveidību, ko veido ģeogrāfiskais novietojums, kultūrvēsturiskais mantojums un iedzīvotāju kopienu dažādība un kā neformāla teritoriāla Rīgas dalījuma vienība tās iedzīvotājiem un ekspertiem ir kļuvušas par darbības platformu ar iespēju aktualizēt lokālas idejas un iniciatīvas. Tomēr jāuzsver, ka šobrīd izmantotais apkaimju iedalījums un apkaimju robežas nav uzskatāmas par oficiālu pilsētas teritorijas administratīvo iedalījumu un tas var mainīties, attīstoties pilsētas teritorijām un kopienām tajās..

MK noteikumi Nr. 240 apkaimi definē kā nosacīta lieluma apdzīvotu vidi pilsētās, ciemos un lauku teritorijā ar savu identitāti, ko nosaka apbūves raksturs, ainava un iedzīvotāju kopības izjūta. Apkaimju skaidrojumu un nozīmīgumu izceļ arī Stratēģija definējot, ka Rīgas kultūrvēsturiskās struktūras pamatā ir 58 apkaimes, kuras raksturo piemērota lieluma apdzīvota vide, kurām ir sava apkalpe, identitāte un raksturs, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas. Tātad Rīgas pašvaldībā tiek uzsvērts apkalpes nozīmīgums katrā no apkaimēm.

Viens no Stratēģijas īstenošanas principiem nosaka, ka lemjot par dažādu jautājumu risināšanu, īpaši saistībā ar pilsētvidi, tiek ņemtas vērā katras apkaimes savdabīgās iezīmes, vajadzības un vietējās apkaimes kopienas viedoklis. Apkaimju griezumā jeb pilsētas teritoriālais skatījums tiek ietverts katras pilsētas problēmas vai iespējas risinājumā, paturot aktuālu arī pilsētas globālo kontekstu³.

Stratēģija nosaka, ka tās īstenošanas laikā apkaimēs ieteicams definēt apkaimju centrus, tā stiprinot apkaimju identitāti, atbalstot teritoriālo līdzsvaru un dzīves telpas uzlabošanu.⁴ Eiropas pilsētu teritoriju plānošanas pieredze liecina, ka kopienas piederības sajūtas veidošanā liela nozīme ir viegli identificējamu vietējo centru aktīvai darbībai apdzīvotajā vietā. Apkaimju centriem var būt telpiska, funkcionāla, sociāla vai rekreatīva nozīme un tie veidosies socializēšanās mezgļpunktos jeb vietās, kurās būs iespējams attīstīt atraktīvu publisko telpu visiem apkaimes iedzīvotājiem⁵. RTP izstrādes ietvaros organizētajos sabiedrības līdzdalības pasākumos iedzīvotāji ir pauduši viedokli, ka apkaimes centrs ir:

- 1) socializēšanās un pulcēšanās vieta;
- 2) apkaimi raksturojoša vieta;
- 3) kultūrvēsturiski nozīmīga vieta;
- 4) daudzfunkcionāla vieta;
- 5) ērti sasniedzama vieta;
- 6) estētiski sakārtota un vizuāli pievilcīga vieta;

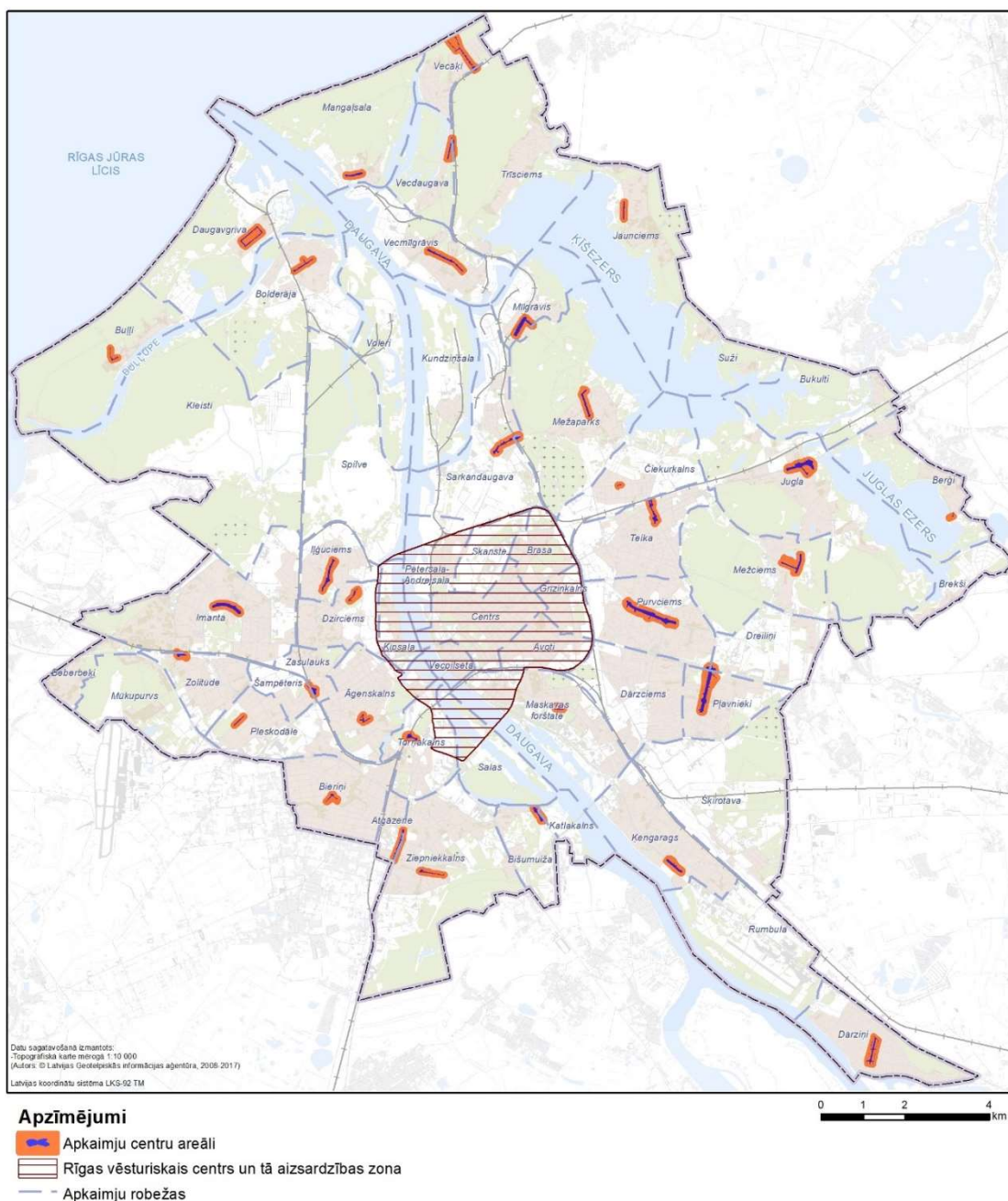
³ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

⁴ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

⁵ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

7) atpūtas vieta.

Apkaimju centru identificēšanā noteicošais ir bijis iedzīvotāju viedoklis. Tie noteikti tikai tajās apkaimēs, kur dominēja lielāka vienprātība par tā atrašanās vietu, kā arī pārējie pieejamie dati norādīja uz apkaimes centra attīstības potenciālu. Dažās apkaimēs iedzīvotāji kā apkaimes centru norādīja kādu uz apkaimju robežas esošu objektu. Šajās vietās ir noteikts viens centrs divām apkaimēm. Apkaimēs, kurās šī brīža apbūves situācijā centrs nav izveidojies, tas būtu attīstāms perspektīvā, attīstot jaunu apbūvi. Apkaimju centri nav noteikti RVC un tā AZ teritorijā, jo tas ir valsts nozīmes centrs un iedzīvotāju vidū ir neviennozīmīgs viedoklis par vietējās kopienas centriem. RTP izstrādes ietvaros ir noteikti apkaimju centri 33 no 58 Rīgas apkaimēm, taču tie var mainīties, apkaimēs attīstoties jaunu publisko objektu būvniecībai un publiskās ārtelpas labiekārtojumam.

3.1. attēls. Apkaimju centru izvietojums.

RTP aptver 51 Rīgas apkaimi ārpus RVC un tā AZ:

Atgāzene ir mazākā Rīgas apkaime. To no divām pusēm ieskauj maģistrāles, bet no trešās dzelzceļa līnija Rīga-Jelgava. Iedzīvotāju skatījumā apkaimes kvalitātes ir ērta sabiedriskā transporta satiksme, klusums, miers un bagātīgie apstādījumi. Apkaimē atrodas gan savrupmājas un mazstāvu dzīvojamās mājas ar dārziem, gan teritorijas ar komerciāla rakstura apbūvi – tirdzniecības centriem, birojiem, kā arī atsevišķas daudzstāvu dzīvojamās ēkas ar blakus esošām plašām zaļajām zonām. Tādēļ arī nākotnē plānots saglabāt iedibināto dzīvojamās apbūves struktūru tajās apkaimes daļās, kur tā izveidojusies šobrīd, bet pārējā teritorijā tiek pieļauta daudzveidīga apbūves attīstība.

Apkaimē publiskās apstādījumu teritorijas nav nodrošinātas, bet, pēc iedzīvotāju domām, apkaimes raksturīgākās iezīmes ir privātās mājas un dārzi, Atgāzenes ielas apbūve un koki, kā arī Rīgas Igaņu pamatskola. Apkaimes centrs ir Vienības gatve no Beverīnas ielas līdz Irbenes ielai, kur šobrīd izvietojusies lielākie tirdzniecības un pakalpojumu objekti.

Āgenskalns ir viena no kultūrvēsturiski nozīmīgākajām pilsētas teritorijām. Apkaimes lielākajā daļā ir noteikta apbūves aizsardzības teritorija “Āgenskalns”, kura ietver divus valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļus – “Pārdaugavas apbūves fragments” un “Kalnciema ielas koka apbūve”. Kultūrvēsturiski vērtīgajās teritorijās iekļauta dažāda un daudzveidīga apbūve – vēsturiskās muižiņas, līdz 20. gs. 40. gadiem būvētās koka un mūra mazstāvu ēkas, villas, daudzstāvu un mazstāvu mūra ēkas, vēsturiskās industriālās ēkas un teritorijas, Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas ansamblis, Āgenskalna tirgus. Āgenskalnā ir liels vēsturiskās koka apbūves īpatsvars, šeit atrodas pirmo Rīgā celto rindu māju komplekss Liepājas ielā, kā arī pirmais tipveida daudzstāvu daudzdzīvokļu māju komplekss “Āgenskalna priedes”. Raksturīgu iezīmi Āgenskalna ainavai piešķir baznīcas, piemēram, Rīgas Svētā Alberta katoļu baznīca un Rīgas Mārtiņa evaņģēliski luteriskā baznīca, ainavu dažādo ūdenstornis Alīses ielā un Rīgas Valsts vācu ģimnāzija Āgenskalna ielā. Daļa Āgenskalna apkaimes – Klīversala un teritorija ap Latvijas Nacionālo bibliotēku – atrodas RVC AZ.

Kultūrvēsturiskais mantojums, miers un klusums, apstādījumu teritorijas Āgenskalna iedzīvotāju skatījumā ir galvenās apkaimes kvalitātes, kas atspoguļojās arī apkaimes iedzīvotāju aicinājumā RTP ietvert papildus nosacījumus lielo koku aizsardzībai apkaimē. Publiskās ārtelpas teritorijas ar plašām izmantošanas iespējām iedzīvotāju atpūtai ir Uzvaras parks un Māras dīķa apstādījumi. Nozīmīgas apstādījumu teritorijas ir arī citi apkaimes parki un dzīvojamā rajona “Āgenskalna priedes” iekšpagalmi. Tā kā Āgenskalna apbūvei raksturīgas daudzveidīgas pilsētu centriem raksturīgas funkcijas, tad tās lielākā daļa iekļauta jauktā centra apbūves teritorijā un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā ar īpašiem nosacījumiem pilsētbūvniecības pieminekļiem un apbūves aizsardzības teritorijām.

Kā vienu no apkaimes priekšrocībām iedzīvotāji vērtē ērto sabiedriskā transporta satiksmi, kuru nodrošina daudzveidīgs sabiedriskais transports. Kopējā pilsētas transporta struktūrā nozīmīga savienojošā funkcija ir Kalnciema ielai un Raņķa dambim. Veidojot robežu ar Torņakalnu, Bieriņiem un Pleskodāli, Āgenskalna apkaimi DR daļā ieskauj dzelzceļa līnija, ko nākotnē papildinās arī Rail Baltica. Prognozējams, ka šī nozīmīgā infrastruktūras objekta izbūve

ieviesīs pārmaiņas Āgenskalna telpiskajā struktūrā un satiksmes organizācijā, skarot gan kultūras mantojumu, gan ietekmējot iedzīvotāju mobilitāti.

Āgenskalna apkaimes centrs ir teritorija starp Āgenskalna tirgu un Pilsoņu ielu, kā arī Nometņu ielas posms gar tirgu. Iedzīvotāji uzskata, ka Āgenskalna tirgus ir apkaimes raksturīgākais objekts, īpaša nozīme ir arī lielākajai ūdenstilpnei apkaimē – Māras dīķim.

Beberbeķi ir viena no vismazākajām Rīgas apkaimēm, tā atrodas nomaļus no citām apdzīvotām vietām un ir nodalīta no pārējās Rīgas ar auto un gaisa satiksmes koridoriem. Kā galvenās apkaimes kvalitātes iedzīvotāji nosauc dabu un apstādījumus, klusumu un mieru. Beberbeķu saikne ar pilsētu ir Kārļa Ulmaņa gatve, kas vienlaikus apkaimi sašķel gan telpiski, gan funkcionāli. Apkaimē robežojas ar Mārupes novadu, kā arī Starptautiskās lidostas "Rīga" lidlauka teritoriju. Beberbeķu apbūvi veido gan vienkāršas dārza mājiņas, gan lielas, pārsvarā divstāvu savrupmājas ar iežogotu dārza teritoriju. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimē raksturo savrupmājas un to dārzi, bet kā priekšrocību min pieejamās dabas un apstādījumu teritorijas, kā arī dabas parku. Apkaimē centrs nav identificēts.

Berģi atrodas Juglas ezera krastā gar Rīgas robežu. Iedzīvotāji par galvenajām apkaimes kvalitātēm uzskata dabu – mežu, Juglas ezeru, klusumu un mieru, bet par apkaimes raksturīgākajiem objektiem – Juglas ezeru un tā krastā priežu mežā izvietoto Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju, kam ir kultūrvēsturiska, estētiska un ekoloģiska ainaviskā vērtība. Galveno piekļuvi apkaimē nodrošina Berģu iela.

Apkaimes dzīvojamo vidi, izņemot dažas tipveida daudzstāvu dzīvojamās mājas Rožu ielas sākumā un Berģu ielas galā, raksturo savrupmāju un mazstāvu dzīvojamo māju apbūve, kas veidojusies ainaviskā priežu mežā. Mūsdienās apkaimē turpina attīstīties savrupmāju apbūve. Tā kā apkaimē ir salīdzinoši daudz neskartas dabas, svaigs gaiss un tuvu ezers, tajā ir izveidotas sociālās aprūpes iestādes. Tām līdzās vietā, kur Uguns iela piekļaujas Juglas ezera krastam, veidojas apkaimes centrs. Juglas ezera krastmala ir Rīgas iedzīvotājiem nozīmīga rekreācijas teritorija.

Bieriņi ir izteikts savrupmāju rajons, kura galvenās iedzīvotāju nosauktās kvalitātes ir daba un apstādījumi, miers un klusums, kā arī apkaimes cilvēki, kas jau vēsturiski ir dažādu radošo profesiju pārstāvji un pilsoniski aktīvi iedzīvotāji. Bieriņu dzīvojamā apbūve saplūst ar Mārupes novada apbūvi – robežu starp abām pašvaldībām iezīmē tikai ielas. No austrumu puses Bieriņus norobežo dzelzceļa līnija Rīga-Jelgava, bet ziemeļos – Kārļa Ulmaņa gatve un dzelzceļa līnija Rīga-Ventspils, ko perspektīvā papildinās Rail Baltica.

Caur Bieriņiem no Mārupes novada puses virzienā uz Āgenskalnu tek Mārupīte, kas vienlaikus ir gan svarīgs dabas objekts ar rekreatīvu nozīmi, gan veic apkaimes drenāžas nodrošināšanu un uzlabo vides estētisko kvalitāti. Gar Mārupīti izveidotais veloslika savieno Rīgas apkaimes ar Mārupi.

Savrupmājas un to pagalmi, Mārupīte un tēlnieka Induļa Rankas skulptūru parks tai līdzās, pēc iedzīvotāju domām, vislabāk raksturo Bieriņu apkaimi. Apkaimes centrs ir Mārupītes parka

daļa starp Kantora ielu un Mārupīti. Bieriņu ziemeļu daļa, ko no pārējās apkaimes ar intensīvu satiksmes plūsmu nošķir Kārļa Ulmaņa gatve, atšķiras ar daudzveidīgāku apbūvi.

Līdz ar Rail Baltica izbūvi viens no galvenajiem izaicinājumiem būs nodrošināt Bieriņu apkaimes sasaisti ar pilsētas teritorijām otrpus dzelzceļa līnijas.

Bišumuiža vēsturiski veidojusies kā teritorija, kur vienkopus sadzīvo dzīvojamā un industriālā apbūve. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Bišumuižas ansamblis ar parku, kā arī Daugavas krasts un apkaimes meži iedzīvotāju ieskatā ir apkaimi visspilgtāk raksturojošie objekti. Pie apkaimes kvalitātēm iedzīvotāji min apzaļumojumu un dabu, mieru un klusumu, kā arī apkaimes tuvumu pilsētas centram.

Apkaimes robežas veido Ziepniekkalna iela, Bieķengrāvis, Bauskas iela un pilsētas robeža ar Ķekavas novadu. Dzīvojamā apbūve apkaimē ir izvietota atsevišķos puduros, pamīšus ar industriālām un dabas teritorijām. Apkaimi šķērso Dienvidu tilta trase, ko no dzīvojamās apbūves teritorijām nošķir dabas un apstādījumu teritorijas. Bišumuižas dienvidu daļā pie pilsētas robežas ar Ķekavas novadu atrodas ūdens attīrīšanas stacija "Daugava".

Teritorija ap Bišumuižas grāvi šobrīd pārsvarā tiek izmantota kā ģimenes dārziņi, taču nākotnē to plānots transformēt, vienlaikus atjaunojot Bišumuižas grāvi un veidojot publiski pieejamu rekreācijas teritoriju. Apkaimē ir arī vairākas citas teritorijas, kurām ir potenciāls tikt apbūvētām. Plašākajām no tām pieļauts daudzveidīgs izmantošanu spektrs. Nozīmīgākais attīstības projekts, kas nākotnē varētu būtiski ietekmēt apkaimes telpisko struktūru, ir Latvijas Paralimpiskais sporta centrs, kuru plānots izvietot starp Bišumuižas parku un Dienvidu tilta trasi.

Bišumuižas apkaimes centrs (kopā ar Katlakalnu) ir Bauskas iela no tramvaja galapunkta līdz Bieķengrāvim, kur apbūvi veido vairāki kultūras pieminekļi. Savukārt krastmala gar Bieķengrāvi nodrošina iedzīvotāju rekreācijas vajadzības un to nepieciešams labiekārtot

Bolderāja atrodas Buļļupes krastā, līdzās tās ietekai Daugavā. No ziemeļu un austrumu puses Bolderāju aptver Loču kanāls un Hapaka grāvis. Galvenās apkaimes kvalitātes iedzīvotāju skatījumā ir jūras un Buļļupes tuvums, apstādījumi, mežs, kā arī ērti pieejamie sadzīves pakalpojumi. Tā kā apkaime vēsturiski veidojusies kā piekrastes ciems, kas Rīgas administratīvajai teritorijai pievienots vien 1924. gadā, un tā atrodas salīdzinoši tālu no pilsētas centra, tad Bolderājas dzīvojamais rajons ir pašpietiekama apkaime ar iedzīvotājiem primāri nepieciešamajiem publiskajiem un privātajiem pakalpojumiem. Bolderājā atrodas plašas dabas un apstādījumu teritorijas, kuras rīdnieki izmanto rekreācijai. Iecienīta atpūtas vieta ir Bolderājas karjers. Uz ziemeļiem no tā atrodas Bolderājas kapsēta.

Strukturāli apkaime ir sadalīta divās daļās, jo to šķērso dzelzceļa līnija, kurai paralēli izvietota intensīva autotransporta iela. Abi šie transporta objekti apkalpo arī ostas teritorijas. Pateicoties ostas tuvumam, Bolderājā vēsturiski ir attīstījusies rūpniecība, šī funkcija saglabāta arī mūsdienās. Daļa industriālo teritoriju atrodas Rīgas brīvdabas teritorijā, kur noris ostas saimnieciskā darbība.

Bolderājas dzīvojamo rajonu ieskauj ūdens ieloks – vecākā dzīvojamās apbūves daļa izvietota gar Buļļupi un Loču kanālu, bet 20. gs. 60. gados būvētās lielpaneļu daudzstāvu dzīvojamās mājas atrodas pie Hapaka grāvja un abpus Bolderājas dzelzceļam. Bolderājas vecākajai daļai raksturīga estētiski kvalitatīva kultūrvēsturiska pilsētas ainava, kuras attīstības prioritāte ir kultūrvēsturiskās vides un noskaņas saglabāšana. Daļā apkaimes atrodas apbūves aizsardzības teritorija “Bolderāja”, kas izceļas ar blīvu vienstāvu un divstāvu vēsturiskas koka dzīvojamās apbūves koncentrāciju. Apbūves teritorijām Bolderājā raksturīgi dārzi un plašs ēku celtniecības diapazons salīdzinoši nelielā teritorijā.

Iedzīvotāju skatījumā apkaimes raksturīgākās iezīmes ir jūras piekrastes tuvums, Buļļupe un baznīcas. Apkaimes centrs ir Stūrmaņu iela no Gaigalas ielas līdz Rīgas 33. vidusskolai, kur arī atrodas Bolderājas mazstāvu dzīvojamās apbūves ainavas dominante – Bolderājas Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca, kā arī apkaimē nozīmīgi pakalpojumu objekti.

Brekši atrodas Rīgas nomalē, Juglas ezera krastā, pie pilsētas robežas ar Ropažu novadu, vietā, kur pilsēta satiekas ar laukiem. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimes kvalitātes ir daba – mežs, Juglas ezers, Juglas upe, Piķurgas upīte, svaigs gaiss. Savu nosaukumu nelielā un visvēlāk – tikai no 1974. līdz 1979. gadam Rīgas teritorijai pievienotā apkaime ieguvusi no Brekšu muižas, kuras kungu māja vēl līdz 21. gs. sākumam tika izmantota kā pamatskola. Brekšos atrodas gan 21. gs. attīstītais projekts “Juglasciems”, kurā vienkopus atrodami dažāda veida mājokļi, gan Juglas papīrfabrikas ciemats, kas sācis attīstīties jau kopš 19. gs. vidus, turpat netālu no Brekšu muižas Juglas muižā izveidotās papīrfabrikas apkārtnē. Dzīvojamās apbūves attīstība apkaimē ir paredzēta arī turpmāk, taču agrākās Juglas papīrfabrikas teritorijai noteikts plašāks atļautās izmantošanas spektrs. Iedzīvotāju skatījumā Juglas papīrfabrika kopā ar Juglas ezeru un mežu ir Brekšu raksturīgākie objekti, taču iedzīvotāju vidū nav vienprātības par apkaimes centra novietojumu.

Ar citām pilsētas apkaimēm Brekšus savieno Biķernieku iela. Tā ir arī viens no autotransporta ievadiem Rīgas pilsētā un Brekšos iezīmē robežu starp Rīgas pilsētu un Stopiņu novadu.

Bukulti atrodas pilsētas perifērijā, Ķīšezera krastā, pie pilsētas robežas ar Garkalnes novadu. Apkaimē piemīt piepilsētas raksturs, tāpēc likumsakarīgi, ka galvenās kvalitātes Bukultu iedzīvotāju skatījumā ir plašās dabas teritorijas, mežs, klusums un miers. Ķīšezers un tam blakus esošās teritorijas Bukultos ir iekļautas Jaunciema dabas liegumā, uz ziemeļiem no Jaunciema gatves atrodas Bukultu mežs, kā arī apkaimē ir vēl vairākas citas neapbūvējamas teritorijas, kuras var izmantot rekreācijai. Apkaimes ziemeļu daļā pie Jaunciema dabas lieguma atrodas apkaimes ievērojamākais vēsturiskais objekts, valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – Vārnu zemnieku sēta.

Esošā dzīvojamā apbūve, ko galvenokārt veido savrupmājas, austrumu daļā piekļaujas Juglas kanālam. Apkaimē ir vairākas potenciālās apbūves attīstības teritorijas – lielākās no tām ir blakus Ziemeļu transporta koridoram, kas perspektīvā šķērsos Bukultu apkaimi, savienojoties ar Jaunciema gatvi. Ķīšezeram tuvāk esošās teritorijas atvēlētas dzīvojamās apbūves attīstībai,

bet joslai starp Juglas kanālu un Ziemeļu transporta koridoru plānots plašāks teritorijas izmantošanas spektrs.

Nosacītā robeža starp Bukultu un Bergu apkaimi ir Brīvības iela. Šī zona ir Brīvības ceļa sākums iebraucot Rīgā, un kopā ar Ziemeļu transporta koridoru tā veido Rīgas vārtu telpu ar atklātiem skatiem uz Ķīšezeru un Juglas ezeru. Apkaimē ziemeļu daļā robežojas ar Ropažu novadu. Par Bukultu apkaimes raksturīgākajiem objektiem iedzīvotāji sauc Juglas kanālu un mežus, taču teritorijā vēl plānota attīstība, tāpēc apkaimes centrs Bukultos pagaidām nav identificēts.

Buļļi atrodas pilsētas perifērijā, pussalā starp Rīgas līci, Lielupi un Buļļupi, robežojas ar Daugavgrīvu un iezīmē Rīgas robežu ar Jūrmalas pilsētu. Apkaimē vēsturiski iedalās divās daļās – Rītabuļļos un Vakarbuļļos, tās raksturīgais apbūves tips ir savrupmājas. Buļļu iedzīvotāju nosauktās apkaimes kvalitātes ir mežs, apstādījumi, jūras un Buļļupes pieejamība, miers un klusums, savrupība, taču vienlaikus šī ir viena no nozīmīgākajām rekreācijas teritorijām visiem rīdziniekiem. Plašas Buļļu teritorijas ietilpst dabas parka “Piejūra” teritorijā, kurā atrodas dabas lieguma zona “Vakarbuļļi”. Dabas parka teritorija un applūstošās teritorijas gar Buļļupi un Lielupi ir iemesls ierobežotajai apbūves attīstībai apkaimē.

Jūras krastā pludmalē ir ierīkota peldvieta “Vakarbuļļi”. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimi vislabāk raksturo tēlnieka Paula Jaunzema akmeņkaļa darbu kolekcija Buļļupes krastā, pati Buļļupe un jūra. Apkaimes centrs ir Dzintara ielas posms pie Ilmeņa ielas.

Čiekurkalnā dzīvojamā apbūve vēsturiski ir veidojusies kopā ar industriālām teritorijām, kuru attīstību savukārt ir noteikusi dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži. Dzelzceļa loks apkaimi norobežo no RVC AZ, bet dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži veido Čiekurkalna robežu ar Teiku. Pie dzelzceļa līniju krustojuma Čiekurkalna pusē atrodas industriālas teritorijas, bet agrākā militārā teritorija pie Gaujas ielas transformēta, izveidojot Iekšlietu ministrijas administratīvo kompleksu. Tam iepretim atrodas pēc arhitekta Reinholda Šmēlinga projekta celtā Jāņa Poruka vidusskola un viens no izteismīgākajiem apkaimes vertikālajiem akcentiem – ūdenstornis, kas kopā ar dārziem dzīvojamās apbūves pagalmos, pēc iedzīvotāju domām, pieder pie apkaimes raksturīgākajām iezīmēm.

Austrumu maģistrāle šo apkaimes daļu nošķir no Čiekurkalna vēsturiskā dzīvojamā rajona. Čiekurkalnā 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā ir izveidots viens no pirmajiem Rīgas strādnieku dzīvojamajiem rajoniem, kam raksturīga koka apbūve, starp kuru attīstījusies vēlākā apbūve. Apkaimes centrs Čiekurkalnā nav izteikts, tā iezīmes vērojamas Čiekurkalna 2. līnijas un Čiekurkalna 4. šķērslīnijas krustojums. Vienlaikus perspektīva vieta apkaimes centra veidošanai ir teritorijai starp Čiekurkalna 4. un 5. šķērslīniju, ko veido trīs pašvaldībai piederoši zemesgabali, kas paredzēti labiekārtotas publiskās ārtelpas veidošanai.

Apkaimes daļā, kas iekļauta apbūves aizsardzības teritorijā “Čiekurkalns”, ir saglabājusies autentiskā koka mazstāvu īres mājokļu apbūve un šaurie garie gruntsgabali, kas bija paredzēti sakņu dārzu un apzaļumotu pagalmu ierīkošanai. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimes kvalitātes ir apzaļumojums, miers un klusums, kā arī apkaimes tuvums pilsētas centram un Mežparkam. Tas ir veicinājis arī attīstības procesu aizsākšanos Čiekurkalna ziemeļu daļā - tur joprojām ir

plašas teritorijas, kurās potenciāli var attīstīties apbūve ar plašāku teritorijas izmantošanas spektru. Čiekurkalnā atrodas vairāki rūpniecības uzņēmumi, to skaitā Rīgas pirmā termoelektrocentrāle (Rīgas TEC-1).

Būtiska ietekme uz Čiekurkalna telpisko struktūru būs plānotajam Ziemeļu transporta koridoram, kas no pārējās Čiekurkalna teritorijas nodalīs apkaimes daļu Ķīšezera krastā, tāpēc līdz ar Ziemeļu transporta koridora izveidi ļoti svarīgi ir risināt savienojumus starp teritorijām abās koridora pusēs, lai maģistrāle neierobežotu saikni ar Mežaparku un Čiekurkalna ziemeļu daļu, tostarp Ķīšezera.

Daugavgrīvas apkaimes robežas no trīs pusēm iezīmē ūdens – tā atrodas Rīgas līča krastā pie Buļļupes ietekas Daugavā un Daugavas ietekas jūrā. Vienīgā sauszemes robeža Daugavgrīvai ir ar Buļļu apkaimi.

Daugavas grīva un tai pieguļošā sauszeme ir Rīgas brīvostas teritorija, kur notiek ostas saimnieciskā darbība, bet pārējā apkaimes daļā – jūras un Daugavas tuvumā – atrodas dabas parks “Piejūra” un tā sastāvā esošās dabas lieguma zonas – “Daugavgrīva” un “Mīlestības saliņa”. Tādēļ Daugavgrīvas iedzīvotāji kā galvenās apkaimes kvalitātes min jūru, Daugavas un Buļļupes tuvumu, plašās dabas un apzaļumotās teritorijas, mežu un svaigu gaisu, ko uz Daugavgrīvu baudīt dodas arī ļoti daudz rīdzinieku. Apkaimē atrodas daļa no Daugavas grīvas krasta fortifikācijas būvju kompleksa, kā arī 17. gs. būvētais Daugavgrīvas cietoksnis, kas ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis un īpaši pēdējos gados kļuvis par iecienītu atpūtas un ekskursiju vietu gan Daugavgrīvas un Bolderājas, gan citu Rīgas apkaimju iedzīvotājiem, kā arī tūristiem no citām Latvijas pilsētām un ārzemēm. Cietoksnī norisinās dažādi vietēji un starptautiski kultūras pasākumi.

Daugavgrīvas dzīvojamā apbūvē galvenokārt dominē 20. gs. 50.–60. gados celtas daudzstāvu dzīvojamās ēkas, kā arī mazstāvu apbūve Memmes pļavas tuvumā. Apkaimes centrs ir Rīgas Daugavgrīvas vidusskolas kvartāls, kur izvietojušies apkaimei nozīmīgi pakalpojumu objekti, kā arī apkaimes nozīmes publiskās ārtelpas teritorijas. Memmes pļava ir viena no lielākajām ģimenes dārziņu teritorijām Rīgā. Tai blakus rietumu virzienā atrodas Rīgas pilsētas notekūdeņu Bioloģiskās attīrīšanas stacija “Daugavgrīva”. Tehnoloģisko risinājumu dēļ ir izveidots sarkano līniju koridors līdz pludmalei, kas kalpo arī kā svarīga piekļuves vieta jūrai.

Dārziema robežas iezīmē dzelzceļš (ieskaitot plānoto Rail Baltica), Dienvidu tilta trase, Ilūkstes iela un Augusta Deglava iela, kas ir viens no galvenajiem transporta ievadiem Rīgā. Iedzīvotāju skatījumā Dārziema apkaimi visspilgtāk raksturo Dienvidu tilts un urbānā ainava. Apkaimē raksturīga divu krasi atšķirīgu dzīvojamās apbūves tipu līdzās pastāvēšana – blakus plašām savrupmāju apbūves teritorijām ar privātiem piemājas dārziem, kas būtiski papildina apkaimes apzaļumojumu teritorijas un rada mazpilsētas gaisotni, plešas lielmēroga dzīvojamais rajons ar 20. gs. 70. un 80. gados būvētām daudzstāvu (trīs līdz deviņu stāvu) dzīvojamām mājām. Gar lielākajām ielām veidojas daudzfunkcionāla apbūve, norobežojot iedzīvotājiem būtiskās savrupmāju teritorijas no intensīvās transporta kustības radītās negatīvās ietekmes.

Paralēli dzelzceļa līnijai cauri apkaimei tiek veidota Austrumu maģistrāle. Piedrujas ielas posms ir izbūvēts, bet būtiskas pārmaiņas gaidāmas posmā uz ziemeļiem no Vietalvas ielas. Teritorijas attīstībai starp Austrumu maģistrāli un dzelzceļa līniju ir vairāk komerciāls un industriāls raksturs. Dzelzceļa mezglā, kur sadalās dzelzceļa līnijas, atrodas Matīsa kapi un Rīgas Centrālcietums, kā arī vizuāli izteismīgie vēsturiskie ūdenstorņi.

Iedzīvotāji par galvenajām apkaimes kvalitātēm uzskata dabas un apstādījumu teritorijas, savrupmāju rajonam raksturīgo klusumu un mieru, Rīgas centra tuvumu, kā arī labo transporta satiksmi un infrastruktūru kopumā, taču nav vienprātis par apkaimes centra novietojumu, tādēļ tas nav identificēts.

Dārziņi atrodas pie Rīgas robežas ar Salaspils novadu, starp Daugavu un vienu no pilsētas maģistrālajām ielām – Maskavas ielu. Vēsturiski apkaime veidojusies kā ģimenes dārziņu teritorija ar sezonālu apdzīvojuma raksturu. Lai arī Dārziņos šobrīd nav attīstītas infrastruktūras, jo īpaši centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, arvien vairāk vasaras māju tiek pārbūvētas par pastāvīgām dzīvesvietām, iedzīvotājiem pozitīvi novērtējot apkaimes dabu, Daugavas tuvumu un svaigo gaisu. Dzīves vides uzlabošanai Dārziņu apkaimē tika izstrādāts un jau 2017. gadā RD apstiprināts Dārziņu apkaimes publiskās infrastruktūras attīstības TmP, kurā tika analizēti priekšnoteikumi un piedāvāti risinājumi apkaimes līdzsvarotai attīstībai, taču pagaidām šie priekšlikumi nav realizēti. Kā apkaime raksturojošākos iedzīvotāji nosauc Daugavu, mežu un dabas skatus. Sabiedriskā transporta nodrošinājums un atsevišķu tirdzniecības un pakalpojumu objektu attīstība Taisnajā ielā veicina tās veidošanos par apkaimes centru. Plašāks funkciju spektrs ir teritorijās, kas robežojas ar Rumbulu.

Dreiliņi ir apkaime Rīgas pierobežā, kur vērojama aktīva attīstība. Liela daļa apkaimes teritoriju nav vēl apbūvētas vai ir paredzētas transformācijai, citviet apbūve ir izveidota salīdzinoši neseno. Dreiliņos atrodas jauni dzīvojamie rajoni, kas veidoti pēc vienota projekta ar labiekārtotām publiskām teritorijām, nepieciešamo ceļu, transporta infrastruktūras kompleksu, daļa dzīvokļu ir sociālie mājokļi. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimes kvalitātes ir daba – mežs, pļavas, klusums, miers un svaigs gaiss, kas kopā ar jaunajām daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām ir apkaimes raksturīgākās iezīmes. Apkaimē attīstās arī vērienīgi biznesa centri, tostarp noliktavas un plaši tirdzniecības objekti, tomēr problēmas rada inženiertīklu trūkums un neizbūvētās pašvaldības ielas vai to posmi.

Apkaimes robežas iezīmē pilsētas savienjošās ielas – Biķernieku iela, Augusta Deglava iela un Juglas iela, kas robežojas ar Stopiņu novadu un pie kuras Stopiņu novada pusē attīstās liela mēroga tirdzniecības centri. Lai arī apkaimes teritorijā plānoti daudzi jauni attīstības projekti, apkaimes centrs pagaidām nav identificējams. Uz dienvidiem no Biķernieku ielas atrodas daļa no Juglas meža, kur neliela zona atvēlēta savrupmāju apbūvei. Specifisks objekts apkaimes ainavā ir Augusta Deglava ielas revitalizētā izgāztuve – Dreiliņkalns, kas perspektīvā varētu nodrošināt iedzīvotāju atpūtas un rekreācijas funkcijas.

Dzircienu iedzīvotāji raksturo kā apstādījumiem bagātu apkaimi ar parkiem, kurā valda klusums un miers un kurā ir ērta, iedzīvotājiem netraucējoša un mierīga sabiedriskā transporta un dzelzceļa satiksme.

Apkaimē, kas atrodas starp Bolderājas dzelzceļu un Zunda kanālu un ko šķērso trīs paralēlas pilsētas transporta sistēmā nozīmīgas ielas – Daugavgrīvas, Slokas un Dzirciema iela, sadalot apkaimi nosacītās daļās, ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Dzirciemā atrodas vairāki kultūras pieminekļi, tostarp Dzegužkalna parks, kā arī apbūves aizsardzības teritorija “Dzegužkalns – Nordeķi”, kurā ietvertas tipoloģiski daudzveidīgas vēsturiskās ēkas ar plašu celtniecības laika diapazonu. Līdz mūsdienām saglabājusies vēsturiskā apbūve veidojusies no 18. gs. līdz 20. gs. vidum. Tur ir gan kādreizējo ārpilsētas muižiņu ēkas, gan uz sadalītajām muižu zemēm izvietotās strādnieku un zvejnieku dzīvojamās mājas, kā arī atsevišķas vēsturiskas rūpnīcu ēkas. Šobrīd teritoriju šķērso plānotais Hanzas šķērsojums, taču vēl tiks papildus izvērtēta j iespēja apvienot kultūrvēsturiskās teritorijas attīstību ar pilsētai tik nozīmīgā transporta savienojuma izveidi. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimē visspilgtāk raksturo Dzegužkalna parks, kas vienlaikus ir arī apkaimes centrs. Vērtīgs ir skats no Dzegužkalna uz RVC, tādēļ apbūvei gar Zunda kanālu ir noteikts zemāks apbūves augstums.

Apkaimes teritoriju gar Daugavgrīvas ielu aizņem galvenokārt vēsturiski veidojusies industriālā apbūve – gan strādājošas ražotnes, gan šobrīd neizmantotas noliktavu ēkas, tādēļ RTPtur tiek pieļauts plašs funkcionālās izmantošanas spektrs, lai veicinātu šo teritoriju attīstību. Jaukta centra raksturs ir arī apbūvei gar Dzirciema ielu, kur izvietojušies dažādi pakalpojumu objekti, kā arī viena no lielākajām Latvijas augstākās izglītības iestādēm – Rīgas Stradiņa universitātes komplekss. Teritorijai starp Dzirciema ielu un dzelzceļa līniju ir raksturīga 20. gs. 80. gados veidota dzīvojamā daudzstāvu apbūve, kas tāpat kā šajā laikā veidotā apbūve Dzirciema ielas otrā pusē ir “iesēdināta” vēsturiskajā Dzirciema mazstāvu dzīvojamo māju teritorijā. Starp dzīvojamām mājām ir plaši pagalmi ar apstādījumiem, ko iedzīvotāji izmanto rekreācijai.

Ilģuciems ir izteikti dzīvojamais rajons starp Bolderājas dzelzceļu un Zunda kanālu, kas robežojas ar Dzirciema apkaimi un kurā dominē 20. gs. 50. gados Rīgas Cementa un šīfera rūpnīcas strādniekiem uzbūvētās pirmās tipveida dzīvojamās ēkas. Līdz galam nerealizētajā 60. gados projektētajā daudzstāvu dzīvojamajā rajonā vietām saglabājusies vēsturiskā mazstāvu apbūve, kā arī vēsturiski veidojušās fabrikas un manufaktūras. Industriāls raksturs ir teritorijām apkaimes ziemeļu daļā un pie Daugavgrīvas ielas.

Iedzīvotāju skatījumā Ilģuciema galvenās kvalitātes ir apstādījumi, ērta sabiedriskā transporta satiksme, klusums un miers, zemas intensitātes satiksme, jo galvenās pilsētas savienojošās ielas ieskauj Ilģuciema dzīvojamo rajonu, bet nešķērso to. Dzelzceļa līnija un plānotā maģistrāle gar to iezīmē skaidru robežu starp Ilģucienu un Imantu. Plānotais Hanzas šķērsojuma pagarinājums potenciāli iezīmētu izteiktāku robežu ar Dzircienu.

Iedzīvotāji uzskata, ka Ilģucienu raksturo apkaimes nozīmīgākais vēsturiskais objekts – valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nordeķu muiža un tās ainaviskais parks, dabas skati un apstādījumu teritorijas. Par apkaimes centru, pēc iedzīvotāju domām, veidojas Dzirciema iela no bijušā kinoteātra “Ilga” līdz Nordeķu parkam. Nordeķu parks ir iedzīvotāju iecienītākā vieta

rekreācijai, bet arī plašie dzīvojamā rajona iekšpagalmi nodrošina apstādījumu teritoriju pieejamību.

Imanta ir viena no visvairāk apdzīvotajām Rīgas apkaimēm – pēc iedzīvotāju skaita tā ierindojas trešajā vietā, tomēr plašā teritorija nodrošina samērā zemu iedzīvotāju blīvumu. Iedzīvotāji par galvenajām apkaimes kvalitātēm uzskata apstādījumu un dabas teritorijas, ērtu satiksmi, ieskaitot dzelzceļu, kā arī kvalitatīvu tirdzniecības pakalpojumu pieejamību.

Apkaimes robežas no dienvidu un austrumu puses iezīmē dzelzceļa līnijas, no rietumiem un ziemeļrietumiem – mežs, kas ir arī robeža ar Mārupes novadu, bet ziemeļos apkaimes robežas veido pilsētas nozīmes ielas – Kurzemes prospekts, Kleistu iela. Starp šīm ielām un dzelzceļu izvietotas industriālās teritorijas, kas ieskauj pie dzelzceļa līnijas vēsturiski izveidojošos mazstāvu un savrupmāju dzīvojamo rajonu. Bijusī Rīgas radiotehnikas rūpnīcas teritorija pakāpeniski transformējas par nozīmīgu tirdzniecības un pakalpojumu centru.

Apkaimes apbūvē dominē 20. gs. 60.-70. gados veidotais lielmēroga dzīvojamais rajons. Tā centrā ir Anniņmuižas mežaparks, ko puslokā aptver Anniņmuižas bulvāris. No bulvāra virzienā uz Kurzemes prospektu stiepjas četras radiālas ielas, kas daļa apkaimi piecos dzīvojamos rajonos, ko veido piecu un deviņu stāvu paneļu ēkas, starp kurām izveidoti dažādi pakalpojumu objekti. Imantas ainavā un siluetā izceļas vēlāk celtais dzīvojamo augstceltņu puduris apkaimes centrā ap Anniņmuižas bulvāri, kultūras centru “Imanta” un ieeju Anniņmuižas mežparkā.

Rekreācijai Imantas iedzīvotājiem pieejams Anniņmuižas mežaparks un mežs apkaimes ziemeļrietumu daļā, tādēļ īpaša uzmanība pievēršama to sasniedzamībai. Pašam dzīvojamam rajonam ir raksturīgi plaši pagalmi, taču gandrīz visi ir privātpersonu īpašumā. Daudzstāvu apbūves kvartālus ieskauj mazstāvu un savrupmāju apbūves teritorijas, kurām raksturīgi piemājas dārzi. Atsevišķās vietās daudzstāvu mājas ir izvietotas starp mazstāvu apbūvi, taču turpmākajā attīstībā šajās vietās tiek dota priekšroka mazstāvu apbūvei.

Teritorijā starp Jūrmalas gatvi, kurai kopā ar tās pagarinājumu ir svarīga savienojošā funkcija pilsētas mērogā, un dzelzceļa līniju, kur plānota arī Rail Baltica, starp mazstāvu dzīvojamo apbūvi izvietoti lielāka mēroga publiskie objekti, tostarp sporta centrs, veselības centrs, izglītības iestādes, kā arī apkaimes nozīmīgākais vēsturiskais objekts – reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām, kas atrodas bijušajā Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes teritorijā. Pēc iedzīvotāju domām, apkaimi raksturo apstādījumi un dabas skati, kā arī augstceltnes Anniņmuižas bulvārī un bijusī Rīgas radiotehnikas rūpnīca.

Imantas telpisko struktūru un iedzīvotāju mobilitāti būtiski ietekmēs plānotās dzelzceļa trases Rail Baltica izbūve, kam līdz ar jaunās reģionālās stacijas izveidi un ievērojamām satiksmes organizācijas izmaiņām būs nepieciešami efektīvi risinājumi projekta integrācijai pilsētas struktūrā.

Jaunciems ir Rīgas pierobežas apkaime, ko no pārējās pilsētas teritorijas nošķir Ķīšezers, bet ar citām apkaimēm savieno Jaunciema gatve. Jaunciema apbūvē jūtama kādreizējās

papīrfabrikas ražošanas ietekme – te saglabājušās gan 20. gs. 20.–30. gados celtās privātmājas, gan daudzdzīvokļu nami, kas izbūvēti 20. gs. 70. gados. Apkaimē pie Ķīšezera atrodas Jaunciema dabas liegums, kam raksturīga liela zemes reljefa formu un biotopu daudzveidība. Robežu starp Rīgu un Garkalnes novadu Jaunciemā iezīmē mežs, kurā izvietoti Jaunciema kapi. Apkaimes kvalitātes, pēc iedzīvotāju domām, ir dabas teritorijas – mežs, Ķīšezers, klusums un miers, skaists gaiss, tomēr būtisks trūkums ir juridiski nenostiprinātās publiskās piekļuves iespējas ezera piekrastei, šķērsojot privātos nekustamo īpašumus ezera krastā, nepietiekamās rekreācijas iespējas un neattīstītā infrastruktūra.

Jaunciema rosīgākā daļa ir apkaimi visā garumā šķērsojošā Jaunciema gatve un tai pieguļošās teritorijas, kur posmā starp Rīgas Centrālās bibliotēkas Jaunciema filiālbibliotēku un Rīgas 7. pamatskolu ir izvietojies apkaimes centrs. Ķīšezera virzienā ir izveidojusies Jaunciema osta un piekļuves vietas Ķīšezera krastam, kas kopā ar ostu, dabasskatiem, kā arī dzīvojamo māju dārziem un pagalmiem ir apkaimes raksturīgākie objekti iedzīvotāju ieskatā.

Jugla mēdz raksturot kā “pilsētas vārtus”, jo šo apkaimi šķērso galvenie ievadceļi no Vidzemes puses – dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži un viena no pilsētas nozīmīgākajām transporta maģistrālēm – Brīvības gatve. Pēc teritorijas platības Jugla ir otra lielākā apkaime Rīgā, jo tajā lielas platības aizņem meži un ūdens, bet iedzīvotāju skaita ziņā Jugla ierindojas vien 10. vietā starp apkaimēm. Apkaimes iedzīvotāji kā galvenās Juglas kvalitātes nosauc ērtu un modernu sabiedriskā transporta satiksmi, labu tirdzniecības pakalpojumu pieejamību un dabas teritorijas – mežu, ezeru.

Nemot vērā ievērojamo platību, apkaime nosacīti sadalāma vairākās mazākās vienībās. Apkaimes ziemeļu daļā starp Ķīšezera un dzelzceļa līniju Rīga–Lugaži atrodas tā sauktais Makšķernieku ciemats, kam raksturīgas vēl neapbūvētas un transformācijai paredzētas teritorijas. Paredzams, ka lielākās pārmaiņas šajā apkaimes daļā veicinās Ziemeļu transporta koridora izbūve, jo tā trase stiepjas paralēli Ķīšezera krastam. Šī zona ir Rīgas vārtu telpas sastāvdaļa, tādēļ, attīstot apbūvi Ķīšezera krastā, svarīgi saglabāt atklātus skatus no plānotās maģistrāles uz Ķīšezera. Liela nozīme ir arī maģistrāles abu pušu savienojamībai, jo ziemeļu pusē atrodas Ķīšezera krastmala, bet dienvidos – Bābelīša ezers ar tam blakus esošo iedzīvotāju atpūtai iecienīto dabas teritoriju un Jaunie ebreju kapi. Plašākas esošas apbūves teritorijas šajā Juglas daļā ir tuvāk Juglas kanālam, kur dzīvojamā apbūve mijas ar industriālām teritorijām.

Apkaimes rosīgākā daļa ir teritorijas ap Brīvības gatvi. Šeit raksturīga daudzstāvu daudzdzīvokļu apbūve, kas veidota 20. gs. 60.–70. gados. Apkaimes centrs ir Brīvības gatve pie 6. tramvaja galapunkta, kur koncentrējas dažādi tirdzniecības un pakalpojumu objekti, kā arī atsevišķas jaunas daudzstāvu dzīvojamās ēkas. Šī teritorija, kas iebraucējiem Rīgā iezīmē telpisko pilsētas sākumu pēc plašajiem Juglas ezera un kanāla skatiem, iedzīvotāju skatījumā ir visraksturīgākā apkaime.

Virzienā uz dienvidiem apkaimes apbūve kārtojas ap Juglas ielu. Dzīvojamās kvartālos starp Juglas ielu un Šmerļa mežu daudzstāvu dzīvojamā apbūve mijas ar individuālajām dzīvojamām mājām. Dzīvojamās teritorijas centrā abpus Juglas ielai atrodas vairāki valsts aizsargājami

kultūras pieminekļi – Strazdumuižas vēsturiskās ēkas un parks Juglas ezera krastā, kā arī strādnieku barakas Pāles ielā starp Juglas ielu un Strazdupīti, kuru saglabāšanai un aizsardzībai izvirzāmās prasības ietekmē arī pieminekļu aizsargjoslā esošo apkārtējo apbūvi. Strazdumuižas teritorijā starp Juglas ielu un Juglas ezeru atrodas centrs vājredzīgām un neredzīgām personām. Savukārt Juglas apkaimes dienvidaustrumu daļā pie robežas ar Brekšu apkaimi Juglas ezera krastā izvietota Zēlustes muiža un parks.

Nozīmīgākās rekreācijas teritorijas šajā apkaimes daļā ir Šmerļa mežs, Stazdupītei blakus esošās teritorijas, kā arī dzīvojamo māju pagalmi, tādēļ nākotnē īpaša uzmanība jāpievērš to pieejamībai. Liela daļa teritoriju starp Juglas ielu un Juglas ezeru ir transformācijas procesā, bet visas šīs teritorijas galvenā kvalitāte ir Juglas ezers un tā krastmala, kas ir iecienīta iedzīvotāju atpūtas vieta, tāpēc nākotnē to plānots veidot iedzīvotājiem ērtāku un pieejamāku. Plašas apstādījumu un dabas teritorijas ir gan pie Juglas ezera, gan nedaudz attālāk esošais Juglas mežs.

Katlakalns ir neliela apkaime Daugavas krastā pie pilsētas robežas ar Ķekavas novadu, kuras apbūvi veido galvenokārt rūpniecības un sabiedriskās ēkas, kā arī ne visai blīva mazstāvu un individuālā apbūve ar mazdārziņiem gar Bukaišu un Bauskas ielu, tostarp vairākas ēkas ar kultūras pieminekļa statusu apkaimes centrā, kas Katlakalnam ir kopīgs ar Bišumuižu un izveidojies gar Bauskas ielu no tramvaja galapunkta līdz Bieķengrāvīm. Daugavas krastā vairākās rindās izvietotas laivu garāžas un piestātnes.

Katlakalnu šķērso Dienvidu tilts, kas, iedzīvotāju skatījumā, kopā ar skatu uz Daugavu ir apkaimē visraksturīgākais. Kā galvenās apkaimes kvalitātes iedzīvotāji nosauc Daugavas tuvumu, dabu un apstādījumus, ērto satiksmi. Nozīmīgs uzdevums ir attīstīt piekļuves iespējas ūdensmalai, jo īpaši apkaimes centra tuvumā.

Kleisti pēc teritorijas platības ir vislielākā apkaime Rīgā, bet vienlaikus arī viena no vismazāk urbanizētajām apkaimēm. Lielāko Kleistu daļu aizņem neapbūvētas teritorijas, tostarp mežs, kur atrodas Jūrmalas Baltā kāpa, Kleistu mežs ar Lāčupes kapsētu, daļa Spilves pļavu, kuras daļēji plānots transformēt apbūvei un kur jau tiek realizēti atsevišķi dzīvojamās apbūves projekti. Nozīmīgākie objekti Kleistos ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi Kleistu muižas ansamblis, Latvijas Nacionālā lietišķo sporta veidu skola, Augusta Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts, Biomedicīnas pētījumu centrs.

Iedzīvotāji uzskata, ka apkaimē ir laba infrastruktūra – veikali, tirdzniecības bāze, sporta zāle, izklaides centri. Pēc iedzīvotāju domām, Latvijas Nacionālā lietišķo sporta veidu skola, zirgi, jāšana, dabas skati un dabas teritorijas – pļavas, Buļļupe – savrupmājas un to pagalmi vislabāk raksturo apkaimi. Taču apkaimes centrs nav identificēts, jo apkaimē apbūves teritorijas vēl veidojas. Kleistus šķērso plānotā Ziemeļu transporta koridora trase, ilgtermiņā paredzētā Piejūras maģistrāles trase, kā arī citi transporta infrastruktūras objekti, kurus realizējot apkaimē veidosies būtiskas izmaiņas.

Kundziņsala pilnībā atrodas Rīgas brīvdabas teritorijā, tās lielākajā daļā noris ostas saimnieciskā darbība un tiek attīstīta ostas infrastruktūra. Salu no visām pusēm apņem ūdens. Kundziņsalas

dzīvojamā rajona iemītnieki uzskata, ka, neraugoties uz ostas klātbūtni, apkaimes kvalitātes ir klusums un miers, apstādījumi un daba, atrašanās tuvu pilsētas centram. Kā apkaimes raksturīgākās iezīmes iedzīvotāji norāda savrupmāju dārzus, tiltu, kādreizējo skolas ēku Kundziņsalas 7. šķērslinijā 1 un Daugavu. Apkaimes centrs Kundziņsalā nav identificēts. Rīgas brīvostas un Kundziņsalas attīstības sabalansēšana ir risināta lokālplānojumā.

Ķengarags ir tipisks lielmēroga dzīvojamais rajons, kam raksturīga vienvēidīga tipveida daudzstāvu dzīvojamā apbūve ar 20. gs. 60. gados būvētām paneļu piecstāvu un divpadsmit stāvu torņu dzīvojamām mājām, kā arī 50. gados būvētām divstāvu dzīvojamām mājām un savrupmājām. Ķengarags atrodas starp Daugavu un dzelzceļa līniju Rīga–Daugavpils, tā robežu virzienā uz centru iezīmē Dienvidu tilts, pie kura attīstās daudzveidīgi tirdzniecības un pakalpojumu objekti, bet pretējā virzienā Ķengarags robežojas ar Rumbulu. Ķengaragu visā garumā šķērso Maskavas iela, kas ir galvenā pakalpojumu objektu ass un kur tirdzniecības centra “Dole” apkārtnē ir izveidojies apkaimes centrs. Par apkaimes raksturīgākajiem objektiem iedzīvotāji sauc tirdzniecības centru “Dole”, Daugavu un tās krastmalas promenādi, kas vienlaikus līdz ar ērto sabiedrisko transportu un apstādījumiem ir galvenās apkaimes kvalitātes. Ķengaraga iedzīvotājiem promenāde ir nozīmīgākā publiskās ārtelpas teritorija. Dzīvojamam rajonam raksturīgie plašie pagalmi galvenokārt ir privātpersonu īpašumā.

Mangaļsala atrodas perifērijā, pilsētas ziemeļos pie Daugavas ietekas jūras līcī. Tā ir pussala starp Daugavu, tās kādreizējo gultni Vecdaugavu un jūras līci. Apkaimes daļa gar Daugavu atrodas Rīgas brīvostas teritorijā, kur tiek veikta ostas saimnieciskā darbība. Dzīvojamā apbūve – savrupmājas un dažas četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas izvietotas tuvāk Daugavai un Vecdaugavai un vietām tieši robežojas ar ostas uzņēmumiem.

Iedzīvotāji uzskata, ka apkaimes kvalitātes ir daba – mežs, jūra un Daugava, kā arī osta, taču Rīgas brīvostu un tās attīstību saskata kā draudu apkaimes dzīvojamai apbūvei. Vēl viens dzīvojamo apbūvi ierobežojošs faktors ir nesakārtotā ūdenssaimniecība apkaimē – kopš zvejnieku kolhoza laikiem ūdens piegādes un kanalizācijas pakalpojuma nodrošināšana iedzīvotājiem ir bijusi ostā strādājošu uzņēmumu pārziņā un notikusi atrauti no pilsētas kopējās ūdenssaimniecības, tādējādi apgrūtinot pakalpojuma pilnvērtīgu attīstību. Šobrīd ūdenssaimniecība Mangaļsalā ir nonākusi pašvaldības pārziņā.

Lielākajā daļā apkaimes plešas priežu mežs ar nelielām kāpām, daļa no apkaimes atrodas dabas parkā “Piejūra” un dabas liegumā “Vecdaugava”. Mangaļsala tāpat kā Vecāķi ir ļoti iecienīta rīdzinieku atpūtas vieta, tādēļ tiek veikti ieguldījumi rekreācijas infrastruktūras un labiekārtojuma izveidē. Mangaļsalā atrodas dažāda laika militārās celtnes – no Krievijas impērijas laika nocietinājumu fragmentiem līdz padomju armijas būvēm. Daugavas grīvas krasta fortifikācijas būvju kompleksa daļai ir piešķirts valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statuss. Iedzīvotāju skatījumā apkaimi visspilgtāk raksturo Austrumu mols un Mangaļsalas bāka, jūra un tās piekraste, Daugava, kā arī kuģi un laivas. Publiskas pieejas nodrošināšana šiem objektiem ostas teritorijā ir diskusiju objekts starp apkaimes iedzīvotājiem, pašvaldību un Rīgas brīvostu.

Mangaļsalā ir plašas neapbūvētas teritorijas, kurās potenciāliparedzēta savrupmāju apbūve. Ņemot vērā, ka lielāko daļu teritorijas klāj īpaši aizsargājams biotops Piejūras mežainās kāpas un nav izveidota ceļu un inženiertīklu infrastruktūra, apbūves attīstībai šajās teritorijās nepieciešama kompleksa, detalizēta plānošana. . Sauszemes transporta piekļuvi apkaimei šobrīd nodrošina tikai Mangaļu prospekts, tādēļ nākotnē plānots savienojums pāri Audupei, pagarinot Laivinieku ielu. Apkaimes centrs ir Albatrosa ielas posms starp Veiksmes un Traleru ielu.

Iedzīvotāju skatījumā **Maskavas forštates** kvalitātes ir apkaimes atrašanās tuvu pilsētas centram, ērta sabiedriskā transporta satiksme, apstādījumi, kultūrvēsturiskais mantojums. Maskavas forštate atrodas starp Daugavu un dzelzceļa līniju Rīga–Daugavpils, starp Dzelzceļa un Dienvidu tiltu. Salu tilts un apkaimi šķērsojošā Lāčplēša iela iezīmē RVC AZ robežu un nodala pilsētas centram tuvāko apkaimes daļu, iekļaujot to RVC AZ teritorijā. Paredzams, ka jaunus attīstības impulsus apkaimē sniegs Rail Baltica un ar to saistīto pilsētbūvniecisko projektu īstenošana, kas skars arī plašāku apkaimes teritoriju.

Lielu apkaimes daļu ārpus RVC AZ aizņem apbūves aizsardzības teritorija “Maskavas priekšpilsēta”, kuras lielākā vērtība ir ļoti atšķirīgā dažādu periodu apbūve viena kvartāla vai ielas posma robežās. Nelielā teritorijā redzami visi būvniecības attīstības posmi – 19. gs. pirmās puses divstāvu un vienkāpju koka ēkas ar dārziem mijas ar trīs un četru stāvu mūra īres namiem, bet ielu krustojumos paceļas daudzstāvu mūra ēkas, vietām pilnībā aizņemot ielas fronti. Arhitektonisko savdabību šai teritorijai piešķir parki, kas daļēji veidojušies bijušo kapsētu vietās, kapsēta ar Rīgas Svētā Jāņa Priekšteča pareizticīgo baznīcu, kā arī citas dažādu konfesiju baznīcas. Maskavas priekšpilsētas vēsturiskajā daļā atrodas arī apkaimes centrs – labiekārtotais laukums vēsturiskajā Siena tirgus teritorijā

Attālāk no Rīgas centra Maskavas forštatei raksturīga daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apbūve (Krasta masīvs), kas veidota 20. gs. 70. gados. Zona starp minētajām apbūves teritorijām un Daugavu ilgi nebija apbūvēta. Pēc Latvijas Republikas neatkarības atgūšanas teritorijā ap Krasta ielu aizsākās intensīva tirdzniecības un biroju ēku būvniecība, kas turpinās joprojām. Iedzīvotāji norāda, ka tur esošais atpūtas centrs “Lido”, kā arī Daugava un apkaimes parki ir Maskavas forštati visspilgtāk raksturojošie objekti.

Krasta ielā ir intensīva transporta satiksme, kas ierobežo iedzīvotāju iespējas piekļūt Daugavai. Nākotnē ir jāuzlabo piekļuve krastmalai un jāattīsta labiekārtojuma infrastruktūra, Kojusalas grāvja krastmalas veidojot par ērtu un patīkamu publisko ārtelpu. Pagarinot Austuves ielu, nākotnē paredzēts veidot savienojumu ar Zvirgzdu pussalu.

Mežaparku var nosacīti iedalīt divās daļās: lielākā daļa apkaimes ir valsts nozīmes arhitektūras (pilsētbūvniecības) piemineklis “Mežaparks” Ķīšezera krastā, kur ietilpst pirmais pēc pilsētas dārza principiem plānotais dzīvojamais rajons Rīgā, parks ar Dziesmusvētku estrādi un Rīgas Nacionālais zoologiskais dārzs, bet otra platības ziņā nozīmīgākā teritorija ir kapu komplekss, kurā ietilpst Meža kapi, Raiņa kapi, Brāļu kapi, Miķeļa kapi, Garnizona kapi un Sarkandaugavas kapi.

Mežaparka dzīvojamam rajonam raksturīga savrupmāju un mazstāvu dzīvokļu ēku apbūve salīdzinoši lielos ar kokaugiem apaugušos zemes gabalos. Teritorija uz dienvidiem no pilsētbūvniecības pieminējuma Ziemeļu transporta koridora tuvumā ir attīstīta vēlākā periodā, tur līdzās mazstāvu apbūvei izvietotas daudzstāvu daudzdzīvokļu ēkas. Savukārt teritorijā, kas robežojas ar Gustava Zemgala gatvi, tiek veidots jauns mazstāvu dzīvojamais rajons. Ķīšezera piekraste Mežaparka dzīvojamā rajonā, kur noteiktas dabas un apstādījumu teritorijas, ir nākotnē labiekārtojama, tādējādi paplašinot rekreācijas iespējas. Plašākā publiskā labiekārtotā teritorija Ķīšezera krastā ir kultūras un atpūtas parks "Mežaparks", kas ir viena no populārākajām atpūtas vietām Rīgā. Ziemeļu daļā tas robežojas ar Mīlgrāvja dzīvojamo apbūvi, bet rietumos to ierobežo Austrumu maģistrāle, kas vijas cauri apkaimei, atdalot Mežaparka dzīvojamo teritoriju no kapu kompleksa.

Iedzīvotāju skatījumā Mežaparka kvalitātes ir savrupmāju apbūve ar iekoptajiem dārziem, kultūras un atpūtas parks "Mežaparks", tā piedāvātās atpūtas iespējas un dabas teritorijas kopumā, miers un klusums, atrašanās tuvu pilsētas centram, ērta satiksme ar pilsētas centru. Objekti, ko iedzīvotāji uzskata par Mežaparkam raksturīgākajiem, ir Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs, Mežaparka estrāde, Mežaparks, Ķīšezers. Vietējais apkaimes centrs ir Kokneses prospekts no Stokholmas ielas līdz ieejai Mežaparkā un Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā, kur izvietojušies apkaimes pakalpojumu objekti.

Mežciema apbūvi no trim pusēm ieskauj mežs, tādēļ likumsakarīgi, ka iedzīvotāji par apkaimes kvalitātēm sauc mežu, klusumu, mieru, svaigo gaisu, ērto sabiedriskā transporta satiksmi, labo infrastruktūru. Mežciemā starp citām Rīgas apkaimēm izceļ daudzie ūdensobjekti, starp kuriem kā galvenie jāmin Gaīlezers, Linezers un Šmerļupīte. Iedzīvotāju skatījumā tie līdz ar mežiem, veselības aprūpes iestādēm un Rīgas Motormuzeju ir apkaimes raksturīgākie objekti.

Mežciema dzīvojamo apbūvi veido 20. gs. 70. un 80. gados būvētas piecu, deviņu un sešpadsmit stāvu lielpaneļu dzīvojamās mājas, dažās no tām atrodas arī mākslinieku darbnīcas. Apkaimē tiek attīstīti arī jauni dzīvojamās apbūves kompleksi, kā arī tirdzniecības objekti. Apkaimes centrs ir Gaīlezera iela pie Hipokrāta ielas.

Biķernieku mežs, kas dzīvojamo rajonu ieskauj no rietumiem, ir populāra rekreācijas teritorija – tajā izvietota motoru sporta sacīkšu trase, blakus atrodas Rīgas Motormuzejs, meža teritorijā ir marķētas skriešanas un slēpošanas trases. Plašo meža teritoriju šķērso Biķernieku iela, meža otrā pusē atrodas 2. Pasaules kara upuru kapi un memoriāls. Pie robežas ar Teikas apkaimi Biķernieku mežā izvietotas veselības aprūpes iestādes.

Nacionālas nozīmes veselības aprūpes iestādes atrodas arī Juglas mežā, kas plešas Mežciema austrumu daļā. Ainaviska teritorija ir Biķeru baznīca ar blakus esošo kapsētu Juglas meža malā pie apkaimes robežas ar Dreiliņiem.

Mīlgrāvja izvietojums ir pilsētbūvnieciski sarežģīts, jo apkaime sastāv no diviem atsevišķiem rajoniem – Jaunmīlgrāvja un Aplokciema, kurus vienu no otra atdala dzelzceļa līnija un Viestura prospekts, kas pāriet Mīlgrāvja ielā un kopā ar to veido daļu no Austrumu maģistrāles.

Jaunmīlgrāvis daļēji atrodas Rīgas brīvostas teritorijā, kur norisinās ostas saimnieciskā darbība. Šajā apkaimes daļā ir arī apbūves aizsardzības teritorija "Jaunmīlgrāvis (Ezera iela)", kur iekļauta līdz mūsdienām saglabājusies 19. un 20. gs. mijai raksturīgā Rīgas industriālā apbūve – iespaidīgas mūra ēkas, kurās savulaik atradusies Jesena porcelāna fabrika, un tuvējo rūpnīcu strādnieku ģimenēm domātās nelielās koka dzīvojamās mājas, kā arī laika periodam no 1940. līdz 1960. gadam raksturīgās četru stāvu mūra mājas ar pēckara sociālisma laikmetam atbilstošu dekoru. Šīs teritorijas vērtību veido nozīmīga Rīgas industriālo attīstību raksturojošā vēsturiskā apbūve un autentiskā Ezera ielas ainava starp dzelzceļu un Rīgas brīvostu.

Aplokciems ir dzīvojamā teritorija meža ielokā, kas kopš 17. gs. no atsevišķām zemnieku sētām izaugusi par kompaktu ciemu, ko padomju laikā papildinājusi daudzdzīvokļu namu apbūve. Pēc valsts neatkarības atgūšanas Aplokciemā ir uzbūvētas atsevišķas trīs un piecu stāvu daudzdzīvokļu ēkas un golfa laukums, kas atrodas Ķīšezera krastā visā apkaimes teritorijā. Pēc iedzīvotāju domām, apkaimes kvalitātes ir blakus esošais Mežaparks un Ķīsezers, kas būtu veidojami Mīlgrāvja iedzīvotājiem vēl pieejamāki. Šobrīd otra galvenā ieeja Mežaparkā ir no Mīlgrāvja puses, kur arī veidojas apkaimes centrs. Iedzīvotāji uzskata, ka apkaimi raksturo māju pagalmi un dārzi, kā arī Mangaļu dzelzceļa stacija, kas atrodas pie apkaimes centra.

Mūkupurvs ir šobrīd mazattīstīta, purvainā teritorija Rīgas pierobežā pie Mārupes novadā esošās Starptautiskās lidostas "Rīga". Šeit atrodama gan individuālo māju apbūve, gan ģimenes dārziņu teritorijām raksturīgas ēkas. Teritorijas attīstību šeit ierobežo lidostas darbība, tādēļ Mūkupurvā dzīvojamo ēku skaits ir neliels, turklāt dzīvojamās vides izpētē tā novērtēta kā dzīvojamās vides kvalitātei neatbilstoša. Neraugoties uz negatīvo vērtējumu iedzīvotāji kā apkaimes kvalitātes atzīmē dabu, mieru, svaigu gaisu.

Lidlauka ziemeļu daļai blakus esošā teritorija ir neapbūvēta un purvainā, taču līdz ar lidostas pakalpojumu objektu iespējamās paplašināšanās plāniem un gaidāmo Rail Baltica izbūvi tai ir liels attīstības potenciāls. Apkaimi ieskauj Kārļa Ulmaņa gatve, gar kuru izvietojušies atsevišķi komercdarbības objekti. Kājāmgājējiem Kārļa Ulmaņa gatves šķērsošana ir apgrūtināta, vienīgais savienojums ar otru pusē maģistrālei esošo Zolitūdi ir gājēju tilts, kas iedzīvotāju skatījumā ir apkaimes raksturīgākais objekts līdz ar Starptautiskās lidostas "Rīga" lidlauka pacelšanās un nolaišanās koridoru, kā arī dabas teritorijām apkaimē. Apkaimes centrs Mūkupurvā nav identificēts.

Pleskodāles robežas iezīmē Jūrkalnes iela, kas veido robežu ar Zolitūdi, Kārļa Ulmaņa gatve, kas Pleskodāli nodala no Bierīņiem un Mūkupurva, un dzelzceļa līnija Rīga–Ventspils, kas veido robežu ar Zasulauku un ko perspektīvā paredzēts papildināt ar Rail Baltica koridoru. Robeža ar Šampēteri nav tik skaidri definēta, abu apkaimju dzīvojamā apbūve savstarpēji saplūst - galvenokārt tās ir savrupmājas un mazstāvu dzīvojamās mājas, starp kurām vietām attīstījusies arī daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve. Apkaimē atrodas apbūves aizsardzības teritorija "Pleskodāle", kas ietver no 19. gs. beigām līdz 1940. gadam veidotu mazstāvu apbūvi, pagalmu apzaļumojumu un dārzus, arī vairākas no 1940. gada līdz 1960. gadam celtas divstāvu mūra dzīvojamās ēkas. Apkaimes centrs ir skola un ieeja Šampētera mežā, kas ir iecienīta vietējo iedzīvotāju publiskās ārtelpas teritorija. Pēc iedzīvotāju domām, apkaimes kvalitātes ir

apstādījumi, klusums, miers, apkaimes tuvums pilsētas centram, kā arī tirdzniecības un pakalpojumu pieejamība.

Apkaimi telpiski un funkcionāli daļa Lielirbes iela, kas kopā ar Kārļa Ulmaņa gatvi nodrošina vienu no svarīgākajiem transporta ievadiem Rīgā. Gar šīm ielām galvenokārt attīstās tirdzniecības objektu apbūve. Ielu sazarošanās vieta ir viena no vārtu telpām, iebraucot Rīgā no Kurzemes puses, tāpēc nepieciešama īpaša attieksme, pieņemot lēmumus par tās attīstību. Teritorija starp Lielirbes un Jaunmoku ielu pēctecīgi ir noteikta kā teritorija, kur pieļaujams veidot paaugstinātu apbūvi, lai akcentētu iebrukšanu pilsētā, tai pieguļošajos kvartālos teritoriju attīstībā pieļaujams plašs atļautās izmantošanas spektrs. Tuvāk dzelzceļa līnijai gar Krūzes ielu ir jau noformējušies mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Pleskodāles iedzīvotāju ieskatā apkaimes raksturīgākie objekti ir tirdzniecības centrs "Spice", Šampētera mežs, savrupmājas ar dārziem.

Pļavnieki ir tipisks lielmēroga dzīvojamais rajons, kura apbūvi veido 20. gs. 80. gados celtās deviņu un sešpadsmit stāvu lielpaneļu dzīvojamās mājas, arī atsevišķas astoņpadsmit stāvus augstas ēkas. Iedzīvotāji pozitīvi novērtē apkaimes kvalitātes – ērtu sabiedriskā transporta satiksmi, tirdzniecības pakalpojumu pieejamību un apkaimes apstādījumus. Apkaimes robežas iezīmē maģistrālā Lubānas iela, kas veido robežu ar Šķirotavas apkaimi un perspektīvā kļūs par pilsētas transporta loka rietumu daļu, Ilūkstes iela, kas nodala Pļavnieku lielmēroga dzīvojamo apbūvi no Dārziema savrupmāju apbūves, un Augusta Deglava iela, kas veido apkaimes robežu ar Dreiliņiem un Purvciemu.

Iebraucot Rīgā no austrumu puses, Pļavnieki veido pilsētas vārtu telpu kur paveras skatu perspektīva uz RVC teritorijā esošās Rīgas Svētā Pāvila evaņģēliski luteriskās baznīcas torni. Pēc iedzīvotāju domām, pašu apkaimi vislabāk raksturo skats no daudzstāvu dzīvojamo māju augšējo stāvu logiem un putna lidojuma, bērzu birzs, kas kopā ar Pļavnieku parku ir iecienīta iedzīvotāju atpūtas vieta, kā arī tirdzniecības centrs "Tālava". Dabas un apstādījumu teritorijas gar Lubānas ielu nodrošina buferzonu starp dzīvojamo apbūvi un maģistrāli. Tāpat iedzīvotāji izmanto apzaļumotos māju pagalmus, taču gandrīz visi tie ir privātpersonu īpašumā. Apkaimes centrs ir Andreja Saharova iela no Augusta Deglava ielas līdz veselības centram "Pļavnieki".

Purvciems ir 20. gs. 70. un 80. gados būvēts lielmēroga dzīvojamais rajons, kur dominē piecu un deviņu stāvu dzīvojamā apbūve, atrodamas arī atsevišķas astoņpadsmit stāvus augstas ēkas. Mūsdienās apkaime turpina attīsties ar jauniem daudzstāvu dzīvojamo māju un tirdzniecības objektu projektiem. Vairākiem Purvciema kvartāliem raksturīga jaukta tipa apbūve, kur starp daudzdzīvokļu ēku apbūvi saglabājušās līdz 1960. gadam celtas savrupmājas un mazstāvu dzīvojamās ēkas, kā arī tirdzniecības un pakalpojumu objekti. Iedzīvotāji norāda, ka dažādu tirdzniecības pakalpojumu pieejamība ir viena no apkaimes kvalitātēm. Tāpat atzinīgi tiek novērtēti apkaimes apstādījumi, meža tuvums, klusums, miers un ērtā sabiedriskā transporta satiksme. Apstādījumus apkaimē pamatā veido apzaļumotie māju pagalmi un ielu apstādījumi. Pašvaldībai piederošu plašu apzaļumotu publiskās ārtelpas teritoriju apkaimē pietrūkst, tomēr iedzīvotājiem ir iespēja rekreācijai izmantot blakus esošo Biķernieku mežu,

tāpat populāra vieta iedzīvotāju atpūtai ir rekultivētās Augusta Deglava ielas izgāztuves teritorijas pakāje.

Apkaimes robežas iezīmē pilsētas transporta struktūrā nozīmīgas ielas – Ieriķu, Lielvārdes un Augusta Deglava iela, kas nodala Purvciemu no Teikas, Mežciema, Dreiliņu, Pļavnieku un Dārziema apkaimes, bet Purvciema rietumu daļā – dzelzceļa līnija, kas veido apkaimes robežu ar RVC AZ. Šajā apkaimes daļā izmaiņas ieviesīs Austrumu maģistrāles izbūve, nodalot Purvciema dzīvojamo zonu no teritorijas tuvāk dzelzceļam, kur izvietojies Rīgas Tehniskās koledžas komplekss un dažādi komerciāla un industriāla rakstura objekti. Kā savu apkaimi visvairāk raksturojošos objektus iedzīvotāji nosauc dažādus tirdzniecības un pakalpojumu objektus, piemēram, bistro “Lido “Ķirsons māja””, akciju sabiedrību “Mēbeļu nams”, tirdzniecības centru “Domina”. Apkaimes centrs ir Dzelzavas iela starp Vaidavas ielu un akciju sabiedrība “Mēbeļu nams”.

Rumbula izvietojusies gar Maskavas ielu starp Daugavu un dzelzceļa līniju Rīga–Daugavpils. Iedzīvotāji pozitīvi novērtē apkaimē ērto sabiedriskā transporta satiksmi un tirdzniecības pakalpojumu pieejamību, dabas teritorijas un Daugavas tuvumu, kā arī gar Daugavu izveidoto promenādi. Teritorijā praktiski nav dzīvojamās apbūves, taču plašas teritorijas starp Maskavas ielu un Daugavu ir paredzētas daudzveidīgas apbūves attīstībai nākotnē, nodrošinot iedzīvotājus ar dažāda tipa dzīvojamo apbūvi, kuras attīstību apkaimē kavē nepieciešamo inženierkomunikāciju un infrastruktūras trūkums. Šobrīd teritoriju galvenokārt izmanto ar automašīnu tirdzniecību un autoremontu saistīti uzņēmumi, kā arī ģimenes dārziņu apsaimniekotāji. Arī bijušo Rumbulas lidlauka teritoriju daļēji aizņem auto tirdzniecības objekti.

Tā kā plānotā apbūve Rumbulā vēl nav izveidojusies, tad apkaimes centrs pagaidām tajā nav identificēts. Šobrīd kā apkaimes raksturīgāko iezīmi iedzīvotāji nosauc promenādi gar Daugavu. Rumbulas teritorijai starp Maskavas ielu un dzelzceļa līniju arī turpmāk plānots industriāls raksturs.

Salu apkaimi veido trīs salas – Zaķusala, Lucavsala un Kazas sēklis. Zaķusalā atrodas Latvijas Valsts televīzijas un radio tornis un Valsts SIA “Latvijas Televīzija” ēka, kas ir gan Rīgā, gan arī visā Latvijā atpazīstami objekti.

Lucavsalas lielāko daļu aizņem ģimenes dārziņi, bet Mazās Daugavas krastā atrodas neliela dzīvojamās apbūves teritorija, kurā ietilpst gan kādreizējās Lucavsalas muižas ēka, gan pavisam nesen izveidoti namīpašumi. Līdzās dzīvojamai apbūvei izvietojusies airēšanas bāze. Lucavsalas centrālā daļa tuvāk Salu tiltam ir paredzēta intensīvai apbūvei. Sala ir bagāta ar dižkokiem, tās teritorijā Mazās Daugavas krastā atrodas piemineklis Ziemeļu kara laikā 1701. gadā Rīgā kritušajiem krievu karavīriem. Lucavsalas daļā otrpus Salu tiltam atrodas 2013. gadā pašvaldības izveidotais Lucavsalas atpūtas parks, kas piedāvā rekreācijas iespējas dažādām paaudzēm un ir kļuvis par iecienītu rīdiniņu atpūtas un peldēšanās vietu. Savukārt Kazas sēklis ir neapdzīvota upes sanesuma sala Lucavsalas galā starp Zaķusalu un Bišumuižu, kas galvenokārt tiek izmantota ģimenes dārziņu vajadzībām.

Salas šķērso Salu tilts, kas arī iezīmē RVC AZ robežu. Perspektīvā Salu apkaimē plānots veidot jaunas ielas un tiltus, tādējādi nodrošinot savienojumus ar citām pilsētas daļām. Iedzīvotāju skatījumā Salu apkaimes kvalitātes ir Daugava, daba un ainava (t.sk. dižkoki), pilsētas centra tuvums, bet apkaimes vizītkarti veido Latvijas Valsts televīzijas un radio tornis, televīzijas ēka un Lucavsalas atpūtas parks. Apkaimes centrs nav identificēts.

Sarkandaugava vēsturiski ir attīstījusies kā rūpniecības rajons, tās robežas iezīmē Daugava, gar kuru pamatā noris ostas saimnieciskā darbība, Viestura prospekts un dzelzceļa līnija Rīga–Skulte, kas veido robežu ar Mežaparku, dzelzceļa loks ap RVC un tā AZ, gar kuru plānota Ziemeļu transporta koridora trase.

Sarkandaugavā atrodas plašas industriālas teritorijas, daļa no tām atrodas Rīgas brīvostas teritorijā. Apkaimi ne tikai ieskauj, bet arī caurvij tādi pilsētai nozīmīgi transporta koridori kā Ganību dambis, Duntess un Tvaika iela, kas apkaimes ziemeļu daļā savienojas ar Austrumu maģistrāli, kā arī dzelzceļa līnija Rīga–Skulte teritorijā uz ziemeļiem no Tiltas ielas.

Starp dzelzceļa līniju un Viestura prospektu izveidots tipisks lielmēroga dzīvojamais rajons ar trīs līdz deviņu stāvu ēkām, starp kurām izvietoti pakalpojumu objekti un apzaļumoti pagalmi. Tipveida daudzdzīvokļu ēkas izvietotas arī pārējā Sarkandaugavas daļā, tomēr īpašu raksturu apkaimē piešķir vēsturiskā apbūve, tostarp ēkas ar valsts aizsargājamu kultūras pieminekļu statusu – vēsturiskais slimnīcas apbūves komplekss, kurā atrodas Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs; Aldara parks ar mākslīgajām pilsdrupām, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļa “Dauderi”, vēsturiskā “Valdšlesheņa” alus darītavas apbūve, Rīgas Svētās Trīsvienības luterāņu baznīca, kā arī vairāki īres nami. Apkaimē atrodas apbūves aizsardzības teritorija “Sarkandaugava”, ko veido trīs atsevišķas kvartālu grupas – līdz Otrajam pasaules karam veidojusies mazstāvu apbūve kvartālos starp Tvaika, Zāģeru, Sarkandaugavas un Limbažu ielu, daudzstāvu dzīvojamo māju kvartāls starp Allažu, Sarkandaugavas, Ceļinieku un Aptiekas ielu ar dominējošu 1950.–1973. gadu apbūvi; 19. un 20. gs. mijā veidojusies dzīvojamo māju teritorija starp Tiltas, Patversmes, Sīmaņa, Āžu, Duntess ielu, ietverot apbūvi ap Patversmes, Sīmaņa un Āžu ielu. Iedzīvotāji uzskata, ka apkaimē raksturo Rīgas Svētās Trīsvienības luterāņu baznīca, kas atrodas pie Sarkandaugavas kalna kapiem, un māju pagalmi, kas tiek izmantoti rekreatīvos nolūkos.

Apkaimes centrs ir Tiltas iela, kas šobrīd ir rosīgākā apkaimes daļa. Teritorijai uz dienvidiem no Tiltas ielas ir jauktas apbūves raksturs – tur līdz ar dzīvojamo apbūvi atrodas tirdzniecības un pakalpojumu objekti, biroju centri, kā arī industriāli objekti un nozīmīgas veselības aprūpes iestādes. Apkaimē cauri vijas Sarkandaugavas upe, kura būtu attīrāma no uzkrātā rūpnieciskā piesārņojuma un renaturalizējama, nodrošinot cilvēkiem iespējas piekļūt ūdensmalai un izmantot šo teritoriju atpūtai. Šobrīd rekreācijas iespējas Sarkandaugavas iedzīvotājiem nodrošina tuvumā esošais Mežaparks, ko iedzīvotāji novērtē kā vienu no apkaimes kvalitātēm. Tāpat iedzīvotāji pozitīvi vērtē ērto sabiedriskā transporta satiksmi.

Spilves lielāko daļu aizņem Rīgas brīvosta ar rūpniecības un ražošanas teritorijām un Spilves lidlauks. Lidostas “Spilve” centrālā ēka ar aleju ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, kas iedzīvotāju skatījumā ir apkaimes zīmīgākais objekts. Par Spilves kvalitātēm iedzīvotāji uzskata

Daugavu un skatu uz to, apstādījumu teritorijas, mieru, klusumu un vidi kā laukos. Lielākā daļa apkaimes atrodas tā saucamajās Spilves pļavās jeb purvainā līdzenumā, kas ir poldera teritorija ar augstu gruntsūdens līmeni un ietilpst Rīgas brīvostas teritorijā. Plašas teritorijas Spilvē aizņem ģimenes dārziņi, ko daļēji plānots pārveidot par rūpnieciska rakstura apbūves teritorijām. Tur ir noteikta arī neliela mikrolieguma teritorija. Joslā gar dzelzceļa līniju ārpus Rīgas brīvostas teritorijas plānota daudzveidīga, tostarp dzīvojamā apbūve, taču tās attīstību apgrūtina inženiertīklu trūkums. Plānots, ka apkaime šķērsos transporta koridori, kuru īstenošana potenciāli var ieviest būtiskas izmaiņas esošajā telpiskajā struktūrā. Tā kā plānotā apbūve Spilvē vēl nav īstenota, tad apkaimes centrs pagaidām tajā nav identificēts.

Suži atrodas pilsētas perifērijā pie robežas ar Ropažu novadu – tā ir vieta ar laukiem pietuvinātiem apstākļiem galvaspilsētas teritorijā. Iedzīvotāji norāda, ka apkaimes kvalitātes ir daba – mežs, koki, svaigs gaiss, miers un klusums. Apkaime ir izteikti zaļa: tajā atrodas Jaunciema dabas liegums, kam raksturīga liela reljefa formu un biotopu daudzveidība, vairāk nekā pusi no apkaimes teritorijas aizņem Ķīšezers. Apkaimes apbūvē dominē savrupmājas. Daudzveidīgāka apbūve plānota bijušā militārā kompleksa teritorijā Sužu muižas apkārtnē, kur jau šobrīd ir dažas daudzdzīvokļu mājas. Iedzīvotāju skatījumā apkaime raksturo Ķīšezers, mežs un lielie ozoli ezera krastā. Apkaimes centrs nav identificēts.

Šampētera robežu iezīmē dzelzceļa līnija apkaimes ziemeļu un austrumu daļā, nodalot to no Imantas un Zasulauka, un Lielirbes iela dienvidaustrumos, veidojot robežu ar Pleskodāles apkaimes daļu. Otrpus Lielirbes ielai robeža ar Pleskodāli nav tik skaidri noteikta, jo abu apkaimju dzīvojamā apbūve savstarpēji saplūst – tur atrodama daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve, kā arī savrupmājas ar iekoptiem dārziem un ielu apstādījumiem. Šampēterī atrodas daļa no apbūves aizsardzības teritorijas “Pleskodāle”, kas ietver 19. un 20. gs. mijā veidotu mazstāvu koka apbūvi. Kā galvenās apkaimes kvalitātes iedzīvotāji nosauc apstādījumus, klusumu, mieru un ērtu sabiedriskā transporta satiksmi. Apkaimes centrs (kopā ar Zasulauka apkaimi) ir Zasulauka stacija, kas iedzīvotāju ieskatā ir arī Šampētera raksturīgākais objekts līdz ar apkaimes apzaļumotajām teritorijām, ko galvenokārt veido dzīvojamo māju pagalmi un koku alejas gar ielām.

Apkaimes ziemeļu daļai ir izteikti industriāls raksturs. Apkaimes robežu ar Zolitūdi iezīmē Jāņa Endzelīna iela, gar kuru Šampētera pusē ir jaukta apbūve, bet Zolitūdes pusē – tipisks daudzstāvu dzīvojamais rajons. Jūrkalnes iela ir plānota kā pilsētas savienjošā iela, veidojot savienojumu ar Kurzemes prospektu Imantā.

Šampēteris ir viena no Rīgas apkaimēm, ko būtiski ietekmēs plānotā dzelzceļa Rail Baltica trases izbūve – viens no galvenajiem izaicinājumiem būs nodrošināt dzelzceļa trases šķērsošanas iespējas, lai saglabātu ciešo saikni ar Zasulauku, kā arī citām apkaimēm otrpus dzelzceļa.

Šķirotava ir apkaime, kurā dominē rūpnieciska rakstura teritorijas. Pēc iedzīvotāju domām, dzelzceļš, dzelzceļa stacija “Šķirotava”, Šķirotavas cietums, kā arī apkaimē esošais mežs vislabāk raksturo apkaime. Apkaimes ziemeļu daļā esošo meža teritoriju plānots izmantot,

daļēji paplašinot blakus esošos Pļavnieku kapus. Apkaimes robežu ziemeļos skaidri iezīmē maģistrālā Lubānas iela un tās savienojums ar Dienvidu tiltu.

Teritorijas starp Lubānas ielu, mežu un dzelzceļa līniju, kur plānots Rail Baltica, ir izteikti industriālas. Dzīvojamā apbūve atrodas starp rūpnieciskiem objektiem un noliktavām, tomēr iedzīvotāji uzskata, ka apkaimes kvalitātes ir savrupmāju apbūves kvartāls, miers un klusums, mežs, kā arī ērtā satiksme, ko nodrošina dzelzceļš un cita transporta infrastruktūra. Vairākās vietās apkaimē šobrīd atrodas ģimenes dārziņi, tomēr, ievērojot Stratēģijas nostādnes par Šķirotavu kā vienu no prioritāri attīstāmajām Rīgas rūpnieciskajām teritorijām, RTP paredz plašu teritoriju pārveidošanu par jauktas apbūves un ražošanas teritorijām.

Teika ir apkaimē, kas izveidojusies ap Rīgas galveno ielu – Brīvības gatvi. No pilsētas centra apkaimēm to nošķir dzelzceļa līnija, bet ar centru savieno vēsturiskais VEF tilts. Dzelzceļa līnija Rīga–Valka ir robeža ar Čiekurkalna apkaimi, bet Teikas robežu austrumos iezīmē blakus apkaimēs esošie meži – Teikas iedzīvotāju iecienīta atpūtas vieta, jo pašā apkaimē plašu dabas un apstādījumu teritoriju nav, izņemot māju pagalmus un ielu apstādījumus. Teikas iedzīvotāji pozitīvi novērtē apkaimes tuvumu pilsētas centram, ērto satiksmi, apstādījumus, dažādu tirdzniecības pakalpojumu pieejamību, ko nodrošina veikali, tirgus, tirdzniecības centri, klusumu un mieru.

Apkaimē atrodas divas apbūves aizsardzības teritorijas: viena ir “VEF rūpnieciskā apbūve”, kas ietver izcilu 19. gs. beigās – 20. gs. sākuma ķieģeļu arhitektūrā veidotu rūpniecības ēku ansambli starp Brīvības gatvi, Ūnijas, Stārķu un Bērzaunes ielu, bet otra ir apbūves aizsardzības teritorija “Teika”, kas ietver labi saglabājušos 20. gs. 20.–30. gados pēc vienota pilsētbūvniecības projekta un ar īpašiem būvnoteikumiem veidotus dzīvojamos kvartālus starp Brīvības gatvi, Dzērbenes, Aizkraukles, Lielvārdes, Biķernieku un Struktoru ielu, kam raksturīga viena un divstāvu funkcionālisma stila savrupmāju un mazstāvu dzīvojamo māju apbūve un trīs līdz piecu stāvu īres namu apbūve gar lielākajām ielām. Teritorija ir bagāta ar kultūras pieminekļiem – tajā atrodas vairāk nekā 50 valsts aizsargājamo arhitektūras pieminekļu, galvenokārt savrupmājas un mazstāvu dzīvokļu nami. Apkaimes centrs ir izveidojies ap Brīvības ielu pie Zemitāna laukuma un Džutas ielu.

Ja apkaimes centrālajā daļā dominē mazstāvu dzīvojamā apbūve, tad teritorijā starp Brīvības gatvi un dzelzceļa līniju, kā arī Purvciema virzienā ir daudzveidīgāka apbūve gan funkcionāli, gan apbūves struktūras ziņā. Robežu ar Purvciemu veido Ieriķu iela, kas ir viena no pilsētas savienojošajām ielām, taču pēc apbūves struktūras Ieriķu ielai blakus esošās teritorijas ir līdzvērtīgas. Teritorijai starp Austrumu maģistrāli un dzelzceļu ir postindustriāls raksturs - atsevišķas zonas ir transformētas tirdzniecības, pakalpojumu un biroju funkcijām, citās vēl notiek industriālas aktivitātes. Transformēta bijušās rūpnīcas teritorija atrodas Brīvības gatvē pie Šmerļa meža, kur šobrīd izveidots tirdzniecības centrs “Alfa”. To un apkaimes centrā esošo Zemitāna laukumu iedzīvotāji min kā apkaimes raksturīgākos objektus.

Torņakalns ir kultūrvēsturiski nozīmīga pilsētas teritorija, kuras robeža rietumos saplūst ar Āgenskalnu – bieži vien Māras dīķis un tam pieguļošie apstādījumi, Arkādijas parks un Latvijas Nacionālā bibliotēka telpiski tiek uztverti kā Āgenskalna apkaimes daļa, jo šo zonu no pārējās

Torņakalna teritorijas nodala dzelzceļa līnija, kas ietver arī plānoto Rail Baltica. Tomēr Torņakalna iedzīvotāji, aicināti nosaukt savas apkaimes raksturojošākos objektus, norāda gan Arkādijas parku, Torņakalna staciju, gan Rīgas Lutera evaņģēliski luterisko baznīcu (Torņakalna baznīcu), kuras tornis paceļas virs Torņakalna vēsturiskās apbūves. Apkaimē atrodas apbūves aizsardzības teritorija “Torņakalns”, ko raksturo skaidri nolasāma priekšpilsētas attīstība no 19. gs. sākuma līdz pat mūsdienām un lielā teritorijas apbūves un vides dažādība – vēsturiskās muižiņas, mazstāvu koka apbūve un gar maģistrālajām ielām daudzstāvu mūra dzīvojamās ēkas, vairāku vēsturisko rūpnīcu teritorijas, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas ansamblis. Teritorijai raksturīgi apzaļumoti pagalmi un dārzi, kā arī pilnībā saglabāties vēsturiskais ielu tīkls.

Torņakalna teritorija pie dzelzceļa līnijas šobrīd ir pārmaiņu procesā, jo šeit paredzēts attīstīt gan Latvijas Universitātes kompleksu, gan izveidot multimodālo mezglu, tāpat būtiskas izmaiņas ienesīs Rail Baltica sliežu ceļu un reģionālas stacijas izbūve. Šeit arī veidojas apkaimes centrs – Torņakalna stacija un tās savienojums ar Arkādijas parku. Torņakalna teritorijai gar Mūkusalas ielu ir postindustriāls raksturs – atsevišķas zonas ir transformētas par birojiem, tirdzniecības un pakalpojumu objektiem, kamēr citās vēl tiek īstenotas ražošanas funkcijas. Teritorijā atrodas Kīleveina grāvis, kas ir atjaunojams tā agrākajā veidolā. Cits renaturalizējams ūdensobjekts apkaimē ir Mārupītes vecā gultne posmā no Ojāra Vācieša ielas līdz ietekai Kīleveina grāvī, kuru nepieciešams saglabāt kā virszemes ūdens objektu posmā no dzelzceļa līdz Jelgavas ielai lietusūdeņu virszemes savākšanai no Latvijas Universitātes kompleksa un multimodālā transporta mezgla teritorijas Torņakalnā. Nepieciešamības gadījumā iespējama tā konfigurācijas un izvietojuma maiņa. Mūkusalas iela gar Daugavas krastu apgrūtina iedzīvotāju piekļūšanu upei, taču satiksmes infrastruktūras pārveides rezultātā situāciju paredzēts uzlabot. Iedzīvotāji uzskata, ka apkaimes kvalitātes ir tirdzniecības un pakalpojumu pieejamība, apstādījumu teritorijas un ērta sabiedriskā transporta satiksme.

Rail Baltica projekta ieviešana nesīs ievērojamas izmaiņas Torņakalnā – Eiropas platuma sliežu ceļa izbūvei būs nepieciešams tunelis esošās dzelzceļa trases šķērsošanai, kā arī tiks pārveidoti esošie un veidoti jauni dzelzceļa šķērsojumi un satiksmes mezgli gājējiem, velo un autotransportam, kas ietekmēs gan apkaimē esošos kultūras mantojuma objektus, gan satiksmes organizāciju un apbūves telpisko struktūru kopumā.

Trīsciems ir kluss dabas nostūris Ķīšezera krastā, Rīgas ziemeļu daļā, pie pilsētas robežas ar Ādažu novadu. Starp Vecmīlgrāvi un Trīsciemu robežu veido Jaunciema gatve, no Vecdaugavas un Vecāķiem apkaimi norobežo dzelzceļa līnija Rīga–Skulte, bet robeža ar Jaunciema apkaimi noteikta netālu no reģionālā autoceļa P1 Rīga–Carnikava–Ādaži un dabā nav nolasāma. Daļa no apkaimē ietilpstošās Ķīšezera krastmalas iekļauta Jaunciema dabas liegumā, kur sastopamas aizsargājamās putnu un augu sugas.

Iedzīvotāju skatījumā Trīsciema kvalitātes ir dabiskā vide, mežs, ūdens tuvums – Langas upe, Ķīšezers, miers un klusums. Mežs, kas plešas no Jaunciema gatves līdz pat dzelzceļa līnijai Rīga–Skulte, aizņem gandrīz pusi no apkaimes teritorijas, taču iedzīvotāji uzskata, ka mežam nav nodrošināta pietiekama publiskā piekļuve Zonā starp mežu un Langas upi, kā arī teritorijām otrpus upei, raksturīga savrupmāju dzīvojamā apbūve. Vēsturiski tās bijušas Mangaļu muižas

zemes, kur dzīvojamā apbūve attīstījusies pamazām. Daudzveidīgāka apbūve izveidojusies teritorijā starp Jaunciema gatvi un Ķīšezaru.

Apbūves attīstību Trīsciēmā ierobežo inženiertīklu un infrastruktūras trūkums. Saikni ar pārējām Rīgas daļām nodrošina apkaimi šķērsojošā Jaunciema gatve, kas esošajām satiksmes plūsmām šobrīd ir nepietiekami plata, bet to plānots attīstīt ar pilnu maģistrālās ielas profilu. Pēc iedzīvotāju domām, apkaimi raksturo daba – Ķīšezers, mežs, kā arī savrupmājas un to dārzi. Apkaimes centrs nav identificēts.

Vecāķi ir izteikta piejūras apkaime, kas sākotnēji veidojusies kā zvejnieku ciems, bet 20. gs. pirmajā pusē attīstījusies kā kūrorts. Līdz pat iekļaušanai Rīgas teritorijā 1949. gadā tā pastāvēja kā atsevišķa teritoriāla vienība.

Vecāķi atrodas pašos Rīgas ziemeļos, pie jūras, un robežojas ar Mangaļsalas, Vecdaugavas un Trīsciema apkaimi. Vecāķi ir iecienīta rīdzinieku atpūtas vieta, tās apmeklētību nodrošina esošā satiksmes infrastruktūra – dzelzceļa līnija Rīga–Skulte, kas iezīmē arī Vecāķu robežu ar Trīsciemu, veloceļš līdz Vecmīlgrāvim, kā arī Vecāķu prospekts, kas veido autotransporta savienojumu. Līdz Laivinieku ielas pārvada izbūvei Vecāķu prospekts ir vienīgā iela, kas šaurajā joslā starp Vecdaugavu un dzelzceļa līniju nodrošina autotransporta piekļuvi Vecāķiem un arī Mangaļsalai.

Apkaime ir tipisks savrupmāju rajons. Tikai apkaimes centrā – Pludmales ielā no Vecāķu stacijas līdz pludmalei – ir attīstījusies daudzveidīgāka apbūve. Par galvenajām apkaimes kvalitātēm iedzīvotāji uzskata jūru, Vecdaugavas upi un pludmali, mežu, apstādījumus, svaigo gaisu, mieru un klusumu, kas veido laukiem līdzvērtīgu patīkamu vidi, kultūrvēsturisko mantojumu. Apkaimē atrodas apbūves aizsardzības teritorija „Vecāķi”, kur ietverta no 20. gs. sākuma līdz 1940. gadiem celto vienkārtu un divkārtu vasaras dzīvojamo koka ēku apbūve piejūras priežu mežā veidotos plašos zemesgabalos. Ēkām ir tipiska kūrorta zonas apbūves arhitektūra – tornīši, verandas, izbūvēti mansardi, balkoni, terases. Pēc iedzīvotāju domām apkaimi vislabāk raksturo jūra, pludmale, daba un mežs.

Vecdaugavas teritorijas lielākā daļa atrodas dabas liegumā “Vecdaugava” un izceļas ar bagātīgu bioloģisko daudzveidību, kā arī diviem valsts aizsargājamiem arheoloģijas pieminekļiem: Daugavgrīvas klosteri – viduslaiku nocietinājumu pie Skanstnieku mājām un Baznīcas kalnu – viduslaiku kapsētu. Arī iedzīvotāju skatījumā Vecdaugavas upe, mežs un dabas liegums ir apkaimes raksturīgākās vietas un līdz ar jūras tuvumu veido galvenās apkaimes kvalitātes.

Vecdaugavas dzīvojamais rajons atrodas šaurā joslā starp Vecdaugavu un dzelzceļa līniju Rīga–Skulte, kur daļā teritorijas apbūve vēl nav realizēta. Apkaimē atrodas apbūves aizsardzības teritorija „Vecdaugava (Airu iela)”, kurā ietverti kvartāli ar 20. gs. 50.–60. gados tolaik zvejnieku kolhoza iedzīvotājiem veidoto apbūvi. Tās apbūvē izmantoti divi tipveida projekti: viens – apmesta koka konstrukcijās veidota vienkārtu ēka ar stāvu divslīpju jumtu, otrs – tuvāk funkcionālisma stilam ieturēta divkārtu daudzdzīvokļu mūra ēka ar zemu četrslīpju jumtu, stiklotu kāpņu telpu. Apkaimes centrs ir Vecāķu prospekts pie Palejas ielas.

Vecmīlgrāvja robežas no trīs pusēm iezīmē ūdens – apkaime atrodas Daugavas krastā starp Audupi un Mīlgrāvi, bet ziemeļaustrumu robežu veido lineārā transporta infrastruktūra – dzelzceļa līnija un Laivinieku iela, kuru nākotnē plānots savienot ar Jaunciema gatvi Trīsciemā un Albatrosu ielu Mangaļsalā.

Apkaimē daļēji atrodas Rīgas brīvostas teritorijā, tāpēc lielu tās daļu aizņem rūpniecības un ražošanas teritorijas. Vecmīlgrāvim raksturīgi plaši kvartāli ar tipveida daudzdzīvokļu paneļu mājām, kuru būvniecība sākta 20. gs. 70. gados, nojaucot līdz tam esošo vēsturisko mazstāvu apbūvi. Savrupmājas un mazstāvu ēkas apkaimē saglabājušās salīdzinoši nelielā platībā. Apkaimē atrodas divas apbūves aizsardzības teritorijas: „Ziemeļblāzmas kultūrvēsturiskā kompleksa teritorija”, kas ietver valsts aizsargājamus arhitektūras pieminekļus “Ziemeļblāzmas kultūras nams”, “Ziemeļblāzmas kultūras nama apbūves ansamblis ar parku” un “Burtnieku nams”, kā arī 2006. gadā ugunsgrēkā zudušās Zaļās skolas atrašanās vietu, un „Vecmīlgrāvis (Emmas iela)” – 20. gs. 50. gados veidots dzīvojamais kvartāls ar tā laika periodam raksturīgu simetrisku plānojumu, plašiem iekšpagalmiem un tipveida apbūvi – strādnieku kopmītņu mājām ar raksturīgu arhitektonisko veidolu un dekoru.

Ziemeļblāzmas kultūras nama apbūves ansamblis ar parku iedzīvotāju skatījumā ir apkaimes iezīmīgākais objekts. Tas ir arī pilsētas nozīmes kultūras objekts un rekreācijas teritorija gan Vecmīlgrāvja iedzīvotājiem, gan apmeklētājiem. Iedzīvotājiem apkaimē ir pieejamas arī citas dabas un apstādījumu teritorijas, taču piekļuves iespējas Daugavai vēl ir pilnveidojamas – ir izveidota atpūtas vieta Daugavas krastā pretī Skuju ielai, bet jāattīsta piekļuve kāpai Rīgas kuģu būvētavas teritorijā.

Plānotās Piejūras maģistrāles savienojumu ar Jaunciema gatvi paredzēts veidot Vecmīlgrāvja dienvidu daļā, tomēr, apzinoties to, ka projekta realizācija paredzēta tālā nākotnē, ir izveidoti nosacījumi, lai varētu īstenot uzsākto pašreizējo teritorijas izmantošanu, tostarp jaunas apbūves veidošanu.

Galvenā tirdzniecības un pakalpojumu ass apkaimē ir Augusta Dombrovska iela, tādēļ apkaimes centrs veidojas zonā no Skuju ielas līdz Vecmīlgrāvja tirgum. Iedzīvotāji pozitīvi novērtē apkaimē esošās dabas teritorijas, ērto infrastruktūru un kultūrvēsturisko mantojumu.

Voleri atrodas Rīgas brīvostas teritorijā un galvenokārt ir rūpniecisks ostas rajons. Apkaimē ir divas dzīvojamās teritorijas – Voleri, ko veido mazstāvu apbūves rinda Daugavas krastā, un Krēmeri – atsevišķas savrupmājas gar upi un mākslīgi izveidoto līci. Neraugoties uz ostas tiešo tuvumu iedzīvotāji uzskata, ka apkaimes galvenās kvalitātes ir daba – jūras, upes tuvums, mežs, miers, klusums. Apkaimē atrodas Krēmeru dabas liegums, kas izveidots ar mērķi saglabāt un aizsargāt putniem nozīmīgu ligzdošanas vietu Rīgas pilsētā, kā arī vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis – Voleru muižas dzīvojamā ēka. Iedzīvotāju skatījumā apkaimes raksturīgākās iezīmes ir Daugava, piekraste, pludmale, māju dārzi un pļava. Apkaimes centrs nav identificēts.

Zasulauks vēsturiski veidojies kā rūpniecības rajons dzelzceļa līniju krustojumā, kas nosaka apkaimes neviendabīgo raksturu. Rīgas–Tukuma dzelzceļa līnija veido robežu starp kaimiņos esošo Šampēteri, savukārt dzelzceļa līnijas atzarojums uz Bolderāju šķērso Zasulauku, nodalot

rūpniecisko teritorijas daļu no dzīvojamās apbūves. Apkaimes centrs – Zasulauka stacija – gan Zasulaukam, gan Šampēterim ir kopīgs. Apkaimes robežu ziemeļos iezīmē Jūrmalas gatve, bet robežas ar Imantu un Āgenskalnu nav izteikti nolasāmas. 20. gs. otrajā pusē paplašinoties rūpnieciskajai darbībai, apkaimē tika uzbūvētas daudzstāvu daudzdzīvokļu mājas, kas veido apkaimes centrālās daļas telpisko struktūru. Apzaļumotie pagalmi galvenokārt ir privātpersonu īpašums. Apbūvei Āgenskalna virzienā ir vairāk mazstāvu apbūves raksturs. Nelielai daļai apbūves ir noteikta kultūrvēsturiska vērtība, un tā ir iekļauta apbūves aizsardzības teritorijā “Āgenskalns”.

Ievērojamas izmaiņas Zasulauka telpiskajā struktūrā ienesīs plānotā Rail Baltica trases izbūve, kas ietekmēs arī iedzīvotāju pārvietošanās iespējas un saikni ar Šampēteri, tādēļ viens no lielākajiem izaicinājumiem būs nodrošināt ērtas dzelzceļa šķērsošanas iespējas.

Iedzīvotāji apkaimē pozitīvi novērtē ērto sabiedriskā transporta satiksmi, apstādījumus, ērti pieejamos komerciālos pakalpojumus. Zasulaukā atrodas Latvijas Universitātes Botāniskais dārzs, kas kopā ar Zasulauka dzelzceļa staciju ir zīmīgākie objekti apkaimē iedzīvotāju skatījumā.

Ziepniekkalns ir viena no lielākajām Rīgas apkaimēm ar raksturīgu daudzveidīgu apbūves struktūru. Ziepniekkalna robežas veido maģistrālās ielas – Vienības gatve rietumos un Kārļa Ulmaņa gatve ziemeļos, Mūkusalas ielas posms gar Daugavu (Bieķengrāvi), Ziepniekkalna iela un Rīgas administratīvā robeža, kuru telpiski iezīmē Medema purvs un Vienības gatves posms gar dzelzceļa līniju.

Medema purvs ir plašas dabiskas apstādījumu un dabas teritorijas, bet tam blakus esošā apbūve ir izteikti industriāla. Šo zonu no pārējās apkaimes telpiski nodala Dienvidu tilta trase, kas savieno Ziepniekkalna ielu un Vienības gatvi. Ziepniekkalna lielmēroga dzīvojamam rajonam raksturīga tipveida daudzstāvu dzīvojamo paneļu māju apbūve, kurā izceļas tā saucamais “Ķīnas mūris” jeb 20. gs. 80. gados tapusi garākā dzīvojamā ēka Rīgā, Ozolciema ielā. Šeit arī atrodas apkaimes centrs – teritorija starp Valdeķu ielu un Ziepniekkalna tirgu. Pilsētas centra virzienā esošajā apbūvē ietilpst gan privātmāju rajons, ko veido galvenokārt 20. gs. pirmajā pusē un vidū celtas viena un divu stāvu individuālās viengimenes mājas, gan daudzdzīvokļu mājas un tirdzniecības un pakalpojumu objekti. Apkaimē atrodas vēsturiskais Ēbelmuižas parks un muižas ēka, kam piešķirs kultūras pieminekļa statuss, Ziepniekkalna kapi, kā arī atsevišķas citas dabas un apstādījumu teritorijas. Ziepniekkalna apkaimes dienvidu daļā plešas ģimenes dārziņu teritorijas, kuras daļēji plānots transformēt.

Iedzīvotāju skatījumā apkaimes kvalitātes ir apstādījumi un daba, ērta sabiedriskā transporta satiksme, kā arī dažādo komerciālo pakalpojumu pieejamība, bet kā apkaimi raksturojošākos objektus iedzīvotāji nosauc Ēbelmuižas parku, Ziepniekkalna mežu un tā apkārtni. Neraugoties uz Daugavas tuvumu, upes attekas krastmalu apkaimes iedzīvotāji šobrīd neizmanto, jo teritorijām gar Bieķengrāvi ir postindustriāls raksturs – daļā no tām turpinās ražošana, daļā izvietoti biroju un tirdzniecības objekti, tāpat šeit atrodas Ceļu satiksmes drošības direkcija un tehniskās apskates stacija.

Zolitūdes robežu ziemeļos iezīmē dzelzceļa līnija Rīga–Tukums, kurai nākotnē pievienosies Rail Baltica trase ar pagriezienu uz Starptautisko lidostu “Rīga” apkaimes ziemeļrietumu stūrī. Tur paredzēts arī šķērsojums pār Kārļa Ulmaņa gatvi, kas vienlaikus ir arī Zolitūdes rietumu robeža. Jūrkalnes iela un tās plānotais pagarinājums līdz Kurzemes prospektam Imantā ir pilsētas savienošā iela, kas veido apkaimes robežu ar Pleskodāli un Šampēteri.

Zolitūdes atpazīstamākā daļa ir lielmēroga dzīvojamais rajons, ko veido 20. gs. 80. gadu beigās izbūvētās sešu līdz desmit un sešpadsmit stāvu augstās dzīvojamās mājas. Arī iedzīvotāji atzīst, ka skats uz apkaimi no putna lidojuma, kā arī tajā esošā Rīgas Zolitūdes ģimnāzija ir apkaimes raksturīgākā iezīme. Apkaimes centrs ir teritorija starp dzelzceļa staciju “Imanta” un Ruses ielu. Platības ziņā līdzīgu teritoriju aizņem arī savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās teritorijas. Dzīvojamo apbūvi papildina dažādi tirdzniecības un pakalpojumu objekti. Izteikta komercapbūves teritorija veidojas ap Kārļa Ulmaņa gatvi, kur starp komerciālo pakalpojumu objektiem izvietojušās atsevišķas dzīvojamās ēkas.

Iedzīvotāji apkaimē pozitīvi novērtē ērto satiksmi, dzelzceļu, ērto un daudzveidīgo komerciālo pakalpojumu pieejamību, Jūrmalas un jūras tuvumu, kā arī apstādījumus, ko apkaimē veido māju pagalmi un neapbūvētās teritorijas. Līdz ar Rail Baltica trases ienākšanu apkaimes teritorijā svarīgs uzdevums būs nodrošināt saiknes saglabāšanu ar teritorijām otrpus dzelzceļa.

4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts

4.1. Pilsētas telpiskā struktūra un ainavas

Rīgas pilsētu laika gaitā radījuši cilvēki, attīstot un pārveidojot struktūras, kas apmierina viņu vajadzības. Tās nosacīti var iedalīt divās lielās daļās – dabas un cilvēku veidotās struktūras, kas kopā veido mūsdienu pilsētelpu. Kopā ar to funkcionālajām kvalitātēm, caur kompleksiem bioloģiskajiem, psiholoģiskajiem, sociālajiem un kultūras procesiem cilvēki pilsētelpu uztver tās dažādajās pilsētas ainavās. Ainavu veidošanās ir uz dažādiem priekšnosacījumiem balstīts process, kas var tikt regulēts ar teritorijas attīstības plānošanas instrumentiem. Ainavu attīstību ietekmē gan valsts, gan pašvaldības politika, kas nosaka pilsētas vietu un nozīmi, kā arī parāda galvenās sabiedrībā atzītās vērtības.

Priekšnoteikumi ainavas saglabāšanai vai telpiskām un funkcionālām izmaiņām ainavā tiek radīti ar TP, nosakot katrā teritorijā pieļaujamo funkciju attīstību un potenciālo būvju parametrus, izvietojanas principus, prasības publiskai ārtelpai un vides veidošanai. Lai arī TP nevar noteikt precīzi, kad un kādas funkcijas un telpisko parametru ēka vai funkcija zemes vienībā tiks īstenota, noteiktais teritorijas izmantošanas veidu spektrs ir pietiekami konkrēts, lai sniegtu priekšstatu par potenciālajām ainavas pārmaiņām. RTP izstrādē ņemtas vērā Rīgas telpisko struktūru un identitāti nosakošās ainavu vērtības, kas identificētas Ainavu TmP izstrādes procesā – kultūrvēsturiski augstvērtīgās, ekoloģiski augstvērtīgās, dzīvojamās apbūves, industriālās (tai skaitā – Rīgas brīvdabas) un dzelzceļa ainavas.

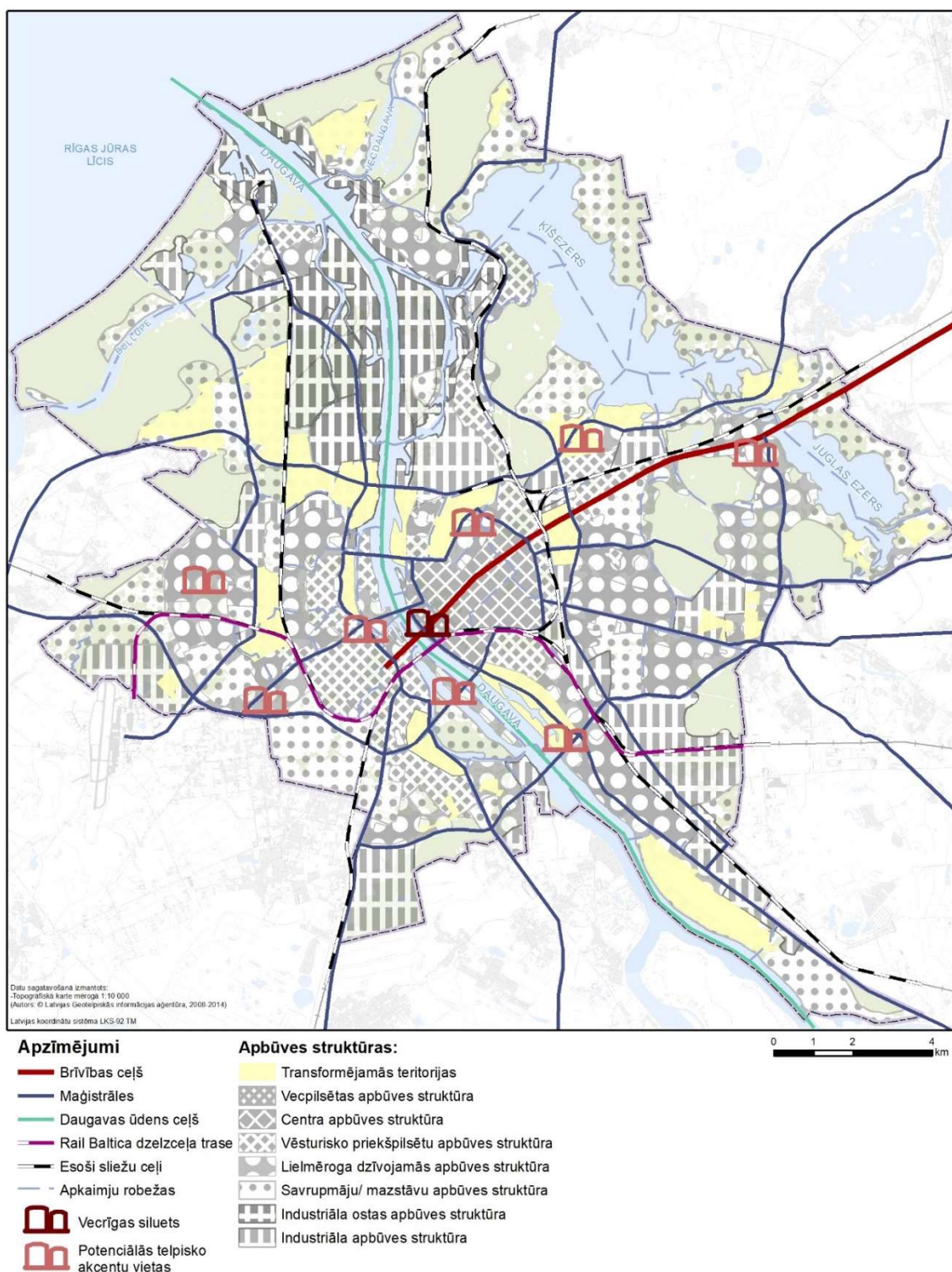
Kultūrvēsturiski vērtīgu ainavu (piemēram, kultūras pieminekļu un to aizsargjoslu (aizsardzības zonu), apbūves aizsardzības teritoriju, atsevišķu kultūrvēsturiski vērtīgu ēku vai teritoriju) aizsardzībai RTP izstrādātas prasības esošo ēku pārbūvei vai atjaunošanai un arī jaunu būvju būvniecībai šajās teritorijās. Ekoloģiski vērtīgu (piemēram, mežu masīvu, kāpu, parku, ģimenes dārziņu, ielu apstādījumu) ainavu aizsardzībai RTP primāri ir noteikts funkcionālais zonējums, kas paredz vai nu pilnībā saglabāt apstādījumus, vai atļauj veidot apbūvi ar palielinātu apstādījumu īpatsvaru. Tāpat ir izstrādātas prasības apstādījumu un dabas teritoriju saglabāšanai. Industriālo ainavu (piemēram, ražošanas un loģistikas uzņēmumu, transporta būvju teritoriju) un Rīgas brīvdabas ainavas, kas ir ekonomiski vērtīgas ainavas ar savdabīgu vizuālo tēlu, vērtības saglabāšanai noteikts atbilstošs funkcionālais zonējums, vienlaikus nosakot stingrākas prasības attiecībā uz piesārņojuma un/vai riska draudu samazināšanu industriālajās teritorijās izvietoto uzņēmumu darbībā. Dzīvojamās apbūves ainavas ir teritorijas, kurās nozīmīgu īpatsvaru veido mājokļu funkcija. Tās ir dzīves vides ainavas Rīgas iedzīvotājiem. RTP to galvenās vērtības tiek aizsargātas, nosakot tādu funkcionālo zonējumu, kas atbalsta dzīvojamās vides kvalitātes saglabāšanu un nodrošina tās raksturam atbilstošu tirdzniecības un pakalpojumu objektu, kā arī darba vietu izveidošanu. No transporta infrastruktūras kā būtiska pilsētas tēlu ietekmējošā ainavu vērtība izdalīta dzelzceļa ainava, tai nosakot specifisku funkcionālo

zonu un ievērojot riskus dzelzceļam piegulošo teritoriju attīstībā, ņemot vērā šī transporta veida sniegtās priekšrocības.

Balstoties uz esošās un perspektīvās situācijas analīzi un par pamatu ņemot iepriekšējos Rīgas attīstības plānos noteiktos telpiskās attīstības pamatprincipus, ir izstrādāta Rīgas telpiskās struktūras shēma, kas nodrošina konceptuālo pamatojumu galveno Rīgu veidojošo vērtību saglabāšanai un galveno jaunveidojamo elementu attīstībai. Telpiskās struktūras shēmu veido galvenās dabas teritorijas (ūdens, meži, parki un citas apstādījumu teritorijas) un dažādos vēstures periodos veidojušās apbūves (Vecpilsētas, Rīgas centra, vēsturisko priekšpilsētu apbūves, lielmēroga apbūves u.c.) struktūras, ko savieno transporta tīklojums. Tīklojuma funkcionālie un telpiskie mezglu punkti ir apkaimes, pilsētas un valsts nozīmes pakalpojumu centri. Lai nodrošinātu Rīgas telpiskās struktūras īstenošanu, izstrādājot RTP funkcionālo zonējumu un apbūves noteikumus, ņemti vērā shēmā ietvertie principi.

Pilsētas telpiskā kompozīcija ir urbānās struktūras attēlojums telpā, ko lielā mērā ietekmē apbūves augstums un forma. Telpiskā kompozīcija ir nozīmīgs ainavas elements – tā iezīmē pilsētas vai tās daļas tēlu, veido sajūtas par telpu, kā arī veicina (vai apgrūtina) orientēšanos pilsētā. TP pilsētas telpisko kompozīciju ietekmē, nosakot apbūves atļauto augstumu un prasības apbūves parametriem katrā apbūves teritorijā. Attiecībā uz apbūves augstumu RTP risinājumi balstīti uz Stratēģijā ietverto principu, kas nosaka, ka pilsētā būtu veidojams viens telpiskais centrs (pilsētas kodols), kurā ietilpst RVC un tā AZ un tai blakus esošās teritorijas, bet pārējā pilsētas teritorijā svarīgāki ir funkcionālie kodoli jeb apkaimju centri, kam nav obligāti jābūt reprezentētiem ar paaugstinātu apbūvi. Lai nodrošinātu apbūves augstuma un intensitātes atbilstību aktuālajai ekonomiskajai un sociālajai situācijai, kā arī Stratēģijā noteiktajam Rīgas telpiskajam veidolam, RTP risinājumi apbūves augstuma noteikšanai balstīti uz esošo pilsētas resursu un kvalitāšu izmantošanu, par pamatu ņemot iedibināto apbūves augstumu kvartālā vai skaidri nolasāmā apbūves grupā. Tā kā RTP nosacījumi attiecas uz jaunas apbūves veidošanu, tad atsevišķās vietās plānotās apbūves augstums var atšķirties no RTP2006.-2018. noteiktā.

Lai radītu skaidru pilsētībūvniecisko struktūru un izvairītos no pārlietu detalizētas apbūves augstuma noteikšanas, izmantots princips pieļaujamo stāvu skaitu dzīvojamās un jauktās apbūves teritorijās noteikt pa soļiem, kur viena soļa lielums ir trīs stāvi. Apbūve, kas ir augstāka par divpadsmit stāviem, jāizvieto mērķtiecīgi, lai veicinātu pilsētas struktūrai atbilstošu telpisko akcentu veidošanos un nodrošinātu iedibināto augstbūvju teritoriju apbūves kompleksu pabeigšanu. Tāpēc ir identificētas teritorijas, kur iepriekšējos plānošanas periodos ir bijusi noteikta paaugstināta apbūve un tās īstenošana jau ir uzsākta, un tās noteiktas kā vietas, kurās būtu pieļaujams veidot apbūvi virs divpadsmit stāviem. ņemot vērā telpiskās un funkcionālās prasības, atšķirīgi nosacījumi apbūves augstumam noteikti kultūrvēsturiski vērtīgās teritorijās un industriālas apbūves zonās. Telpiskās struktūras pamatprincipi ietverti attēlā Nr. 4.1.

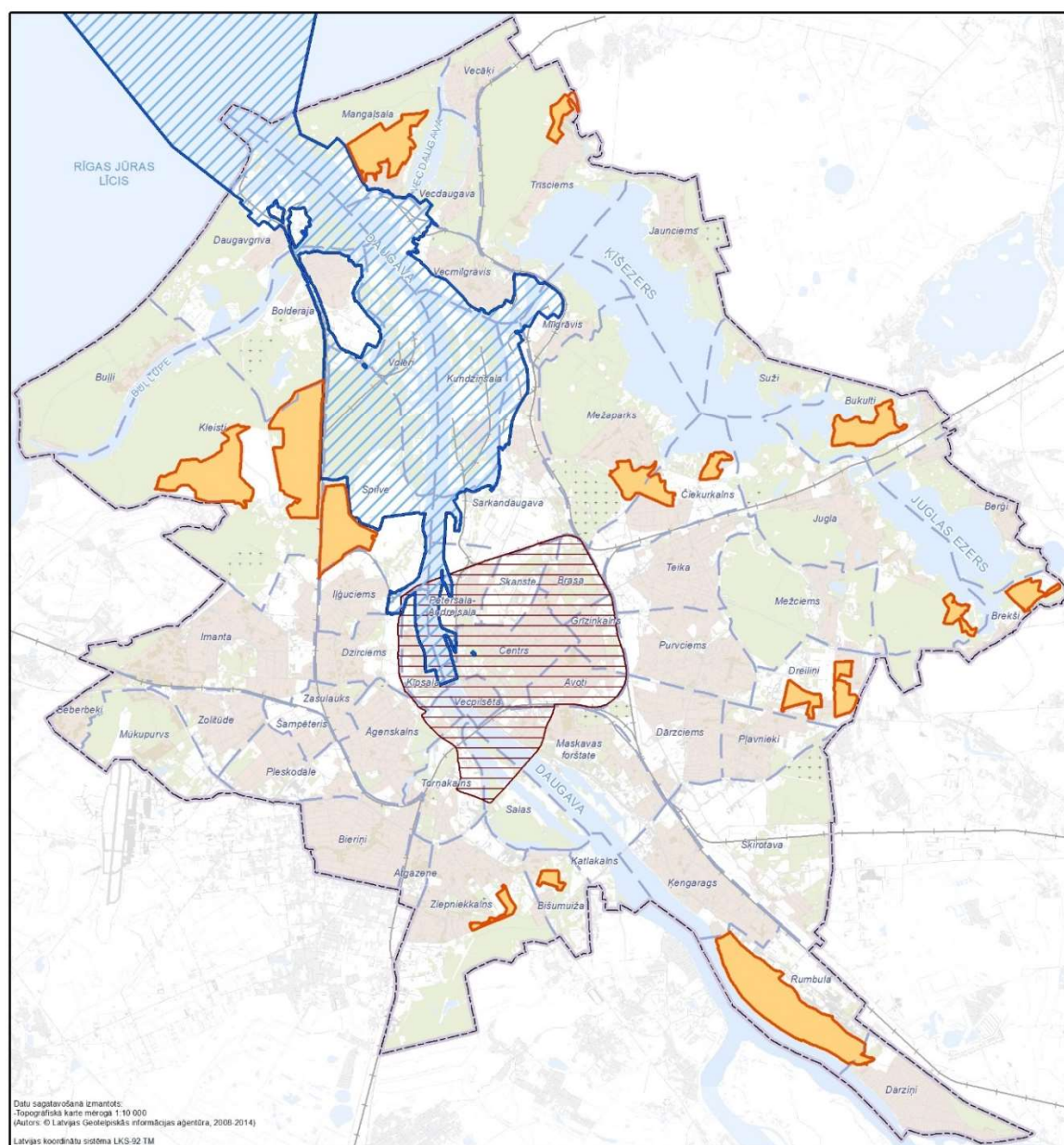
4.1. attēls. Apbūves telpiskās struktūras pamatprincipi.

Ainavu veido dabas vai cilvēka veidotas telpiskas konstrukcijas, tomēr to vērtība un nozīmīgums atklājas, uztverot šīs ainavas. RTP atbalsta augstas kvalitātes būv kultūru ēku projektēšanas, infrastruktūras tīklu un pilsētas ainavu plānošanas procesos. Būv kultūra aptver ikvienu cilvēka darbību, kas pārveido vidi. Ikviens projektēts un uzbūvēts objekts, kas ir iestrādāts dabiskajā vidē un saistīts ar to, ir jāuztver kā vienots veselums. Teritorijas attīstībai jebkurā jomā un jebkurā mērogā ir jāveicina uz kultūru vērsta un ilgtspējīga pieeja. Lai nodrošinātu ainavu pārmaiņu samērīgumu un pārmaiņu procesā iesaistītu sabiedrību,

TIAN ietverti nosacījumi dažāda līmeņa detalizētu plānošanas procedūru īstenošanai, kas paredz sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu. Augstas kvalitātes arhitektūras veidošanos pilsētā veicinātu arī plašāka ideju un metu konkursu praktizēšana.

4.2. Mājokļi

RTP netiek plānotas jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas – pilsētas apbūves struktūra balstās uz līdz šim noteiktajām apbūves teritorijām, tajā skaitā iepriekšējos plānošanas dokumentos plānotajām, bet līdz šim neapgūtajām platībām. RTP izstrādes procesā tika izvērtētas Mājokļu attīstības TmP noteiktās neapgūtās apbūves teritorijas, kur iespējama dzīvojamās apbūves attīstība, detalizēti izvērtējot šo teritoriju dzīvojamās vides kvalitāti un tās uzlabošanas iespējas, dzīvojamās apbūves attīstības potenciālu un tās atbilstību spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem (LP un DP).

Apzīmējumi

- Plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas
- Rīgas brīvostas teritorija
- Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona
- Apkaimju robežas

0 1 2 4 km

4.2. attēls. Plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas.

Īstenojot Stratēģijas nostādnes, dzīvojamo teritoriju funkcionālais zonējums un apbūves augstums ir veidots atbilstoši kompakta pilsētas modelim – pilsētas centrā un tā tuvumā zonējums ir elastīgāks, pieļaujot plašākas izmantošanas iespējas un lielāku stāvu skaitu, bet virzienā no centra uz pilsētas robežām stāvu augstums un funkciju daudzveidība samazinās atbilstoši apbūves tipam. No pilsētas centra attālākajās, līdz šim neattīstītajās dzīvojamās apbūves teritorijās pārsvarā plānota mazstāvu un savrupmāju apbūve, balstoties uz iedzīvotāju izteikto viedokli par vēlamo apbūves tipu, konstatēto deficītu mājokļu piedāvājuma klāstā, kā arī ar piekļuves iespējām, inženierkomunikāciju un infrastruktūras nodrošinājumu. RTP tiek saglabātas tādas funkcionālās zonas kā apbūves teritorijas ar paaugstinātu apstādījumu īpatsvaru, lai nodrošinātu sabalansētu attīstību teritorijās, kur jau konstatēti apstādījumi, kas pilda gan ekoloģisko, gan estētisko funkciju.

Esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās funkcionālais zonējums noteikts, vadoties pēc iedibinātā dzīvojamās apbūves tipa, jaunas apbūves attīstības iespējām, citu funkciju objektu atrašanās teritorijā un apkārtējo teritoriju perspektīvās attīstības iespējām. Lai veicinātu dzīvojamās vides kvalitātes celšanu, apbūves noteikumos iekļautas papildus prasības labiekārtojumam daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijās, kā arī noteikts vēlmais pakalpojumu nodrošinājums dzīvojamās apbūves teritorijās un nosacījumi to izvietojumam atbilstoši apbūves tipam. Saglabāti ierobežojumi degvielas uzpildes staciju un citu objektu ar nevēlamu ietekmi uz dzīvojamo vidi izvietošanai dzīvojamo teritoriju tuvumā, kā arī noteikti ierobežojumi publisko objektu lielumam, lai neveicinātu transporta kustību vietējas nozīmes ielās.

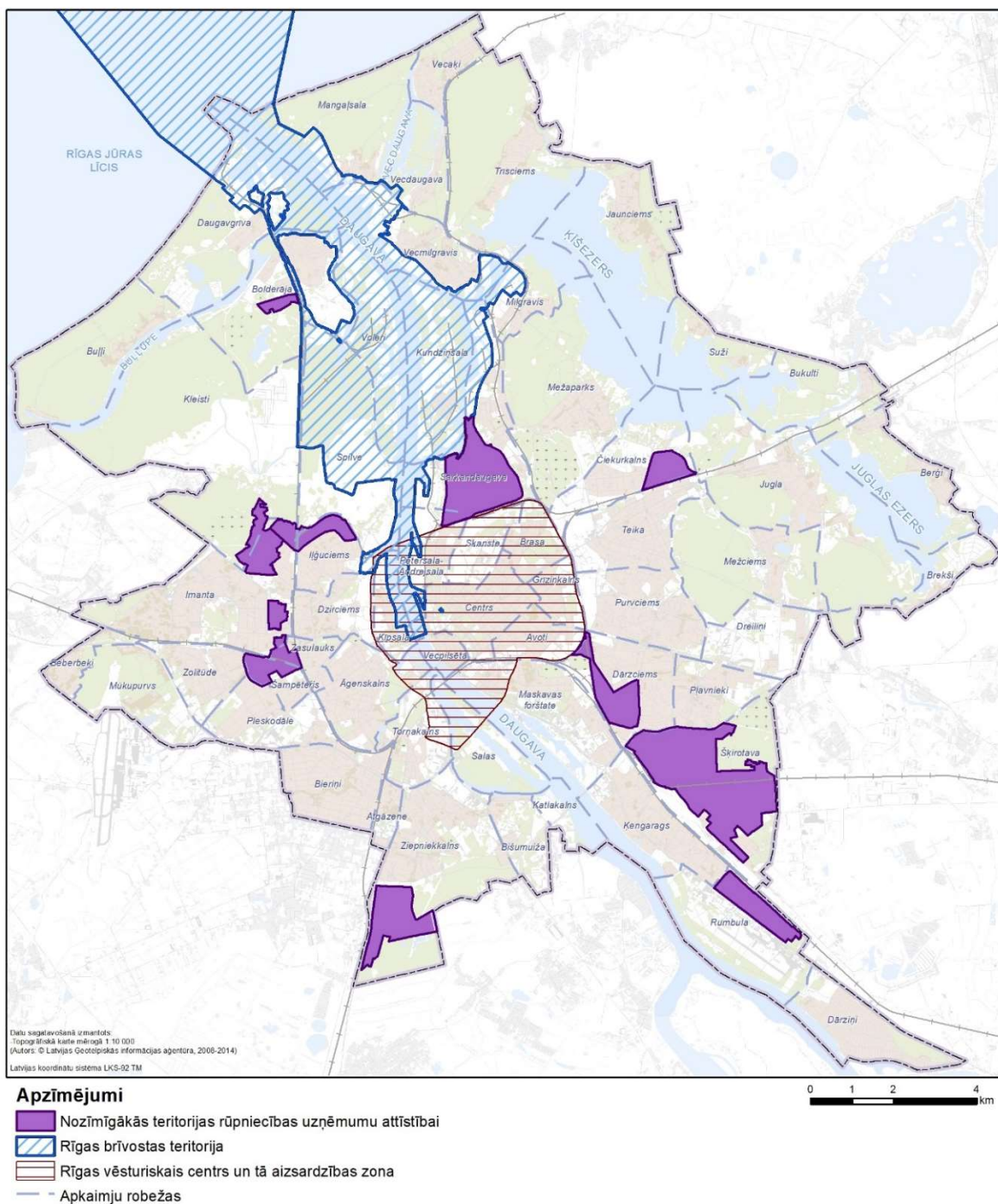
RTP ir noteiktas prasības lielmēroga dzīvojamo rajonu kvartālu labiekārtojumam, kā arī noteiktas prasības esošo daudzstāvu daudzdzīvokļu māju funkcionāli nepieciešamajām zemes vienībām.

4.3. Uzņēmējdarbība

Rūpnieciskā ražošana bija viens no galvenajiem Rīgas attīstības dzinējspēkiem 19.gs beigās un 20. gadsimtā un lielā mērā arī noteica pilsētas veidolu, kādu to redzam šodien. Lai gan mūsdienās rūpnieciskās ražošanas loma pilsētas ekonomikā ir samazinājusies, Rīga joprojām ir nozīmīgākais ražošanas centrs gan Rīgas reģionā/aglomerācijā, gan Latvijā. Veiksmīgas rūpnieciskās ražošanas attīstības priekšnoteikums ir stabilas saites starptautiskā un vietējā līmenī ar pašvaldībām Latvijā un mērķtiecīga un sabalansēta ražošanas teritoriju attīstība pilsētā. Dažas no Rīgas rūpnieciskajai attīstībai nozīmīgākajām teritorijām atrodas pie pilsētas robežām un to sekmīga attīstība ir iespējama, kooperējoties ar blakus esošām pašvaldībām- Ķekavas un Ropažu novadu.

Jaunajā RTP rūpniecības uzņēmumi ir klasificēti vieglās un smagās rūpniecības uzņēmumos, vadoties pēc piesārņojošās darbības veida un to ietekmes uz vidi tā, lai pēc iespējas mazinātu konfliktus starp saimnieciskās darbības veicējiem un dzīvojamo teritoriju iemītniekiem. Darbības, kas atbilst vieglās rūpniecības apbūvei, sadalītas divās kategorijās: pirmajā kategorijā iekļautas darbības, kas būtiski neietekmē dzīvojamās vides kvalitāti, bet otrajā kategorijā – darbības, kuru ietekmē samazinās dzīvojamās vides kvalitāte, tāpēc jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves attīstība to tuvumā nav vēlama. Smagās rūpniecības uzņēmumi ietilpst trešajā kategorijā, to atrašanās vienā funkcionālajā zonā ar dzīvojamo un publisko apbūvi nav pieļaujama un plānojumā noteikti ierobežojumi šādu jaunu uzņēmumu izveidei un izvietojumam pie dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijām. Šāds princips izmantots arī noliktavu apbūves klasifikācijai, pieļaujot Jauktas centra apbūves teritorijās noliktavas, kurās uzglabā materiālus un preces, kas ir saistītas ar vieglo ražošanu, taču nepieļaujot bīstamo vielu noliktavu attīstību. Gan vieglajai, gan smagajai rūpniecībai izvirzīti nosacījumi jaunas darbības uzsākšanai vai esošās darbības paplašināšanai, kas ietver prasības attiecībā uz darbības veikšanas vietu un apstākļiem, teritorijas nodrošinājumu ar inženierkomunikācijām, trokšņu un gaisa piesārņojuma ietekmes uz apkārtējām teritorijām novēršanu, kā arī kravas transporta plūsmas intensitāti.

Funkcionālais zonējums teritorijām, kur atrodas rūpniecības uzņēmumi, ir noteikts, izvērtējot atbilstību pilsētas telpiskajai struktūrai, ņemot vērā uzņēmumu darbības veidu, ietekmi uz apkārtējām teritorijām un to iespējām attīstīties, pieejamo un plānoto infrastruktūru, inženierkomunikācijas un transporta piekļuves nodrošinājumu. Vienlaikus ir noteiktas teritorijas, kur galvenā turpmāk attīstāmā izmantošana ir komerciāla rakstura un rūpniecības apbūve. Uzņēmējdarbības un rūpniecības attīstības teritoriju struktūra balstīta uz 11 teritorijām, kas Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskajā plānojumā identificētas kā nozīmīgas rūpniecības attīstībai.

4.3. attēls. Rūpniecības attīstībai nozīmīgas teritorijas

Funkcionālais zonējums RTP izstrādāts tā, lai nodrošinātu elastīgas attīstības iespējas dažāda līmeņa pakalpojumu centriem, kā arī noteiktus ierobežojumus liela mēroga pakalpojumu objektu izvietojumam un attīstībai dzīvojamās apbūves teritorijās, pēc iespējas samazinot tādu objektu darbības iespējamo negatīvo ietekmi uz dzīvojamās vides kvalitāti kā transporta plūsmas palielināšanās, trokšņi, smakas un citi vides kvalitāti pazeminoši faktori. Vienlaikus RTP paredz iespējas nodrošināt dzīvojamās teritorijas apbūves raksturam un tipam atbilstošu pieejamo pakalpojumu klāstu un daudzveidību. Saglabāti ierobežojumi degvielas uzpildes staciju izvietojumam, noteiktas prasības transportlīdzekļu mazgāšanas uzņēmumu izvietojumam dzīvojamās teritorijās.

Pašvaldībai ir tiesības noteikt TP dažādus īpašuma tiesību aprobežojumus saskaņā ar TP paredzētajiem teritorijas attīstības virzieniem un sabiedrības vairākuma vēlmēm attiecībā uz teritorijas turpmāko attīstību. Kā norādīts Veselības ministrijas atbalstītā pētījumā par azartspēļu spēlēšanas, datorspēļu un pārmērīgas interneta lietošanas paradumiem Latvijā⁶, vairākums aptaujāto atbalsta azartspēļu organizēšanas aizliegumu, pamatojoties uz to, ka azartspēļu vietu pieejamība izraisa atkarības rašanos, kas savukārt apliecina nepieciešamību ieviest stingrākās prasības spēļu zālēm un kazino. Pamatojoties uz to un orientējot azartspēles kā eksporta preci (*"gambling go home with the tourist"*), RTP atļauj organizēt azartspēles tikai četru vai piecu zvaigžņu viesnīcās. Tādējādi pašvaldība nodrošina un ievēro samērīgumu, saskaņotību un sistemātiskumu, samazinot azartspēļu vietu pieejamību, tomēr pilnībā neaizliedzot šāda veida komercdarbības īstenošanu, kas nodrošina, ka komersanta pamattiesības netiek absolūti ierobežotas.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas 2019. gada 16.maija spriedumu lietā Nr. 2018-17-03, kurā nolemts, ka azartspēļu organizēšanas aizliegums RVC un AZ ir samērīgs Satversmes 105. panta pamattiesību ierobežojums, lai sasniegtu cilvēku tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību, nepieciešams saskaņoti un sistemātiski samazināt azartspēļu pieejamību. Nepastāv objektīva pamata tam, ka iedzīvotāji, kuri ikdienā uzturas RVC un AZ teritorijā, no azartspēļu atkarības būtu jāpasargā vairāk nekā iedzīvotāji jebkurā citā Rīgas pilsētas daļā. Tādējādi ar aizliegumu organizēt azartspēles visā Rīgas pilsētas teritorijā, izņemot četru vai piecu zvaigžņu viesnīcās, kā norādīts RTP Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatā, pašvaldība nodrošina un veicina cilvēku tiesību aizsardzību dzīvojot labvēlīgā vidē, proti, nodrošinot sabiedrības labklājību (veselības un finansiālās labklājības) un tiesības uz labvēlīgu kultūrvidi. Tāpat tas nodrošina kultūras mantojuma aizsardzību un tiesības uz kultūras mantojuma aizsardzību, ņemot vērā, ka Rīgas teritorijā arī ārpus RVC AZ pastāv kultūrvēsturiskā mantojuma elementi, ko nepieciešams saglabāt, aizsargāt un kvalitatīvi attīstīt, lai šīs teritorijas kultūrvidē (jeb kultūrvēsturiskā pilsētvidē) būtu labvēlīga, pievilcīga un ar savu kvalitāti saistoša ne tikai vietējiem iedzīvotājiem un pilsētas viesiem, bet arī ārvalstu tūristiem, tādējādi veicinot pozitīvu Latvijas galvaspilsētas tēla veidošanu.

4.4. Rīgas brīvosta

Rīgas brīvostai ir nozīmīga loma pilsētas ekonomiskajā attīstībā, tāpēc funkcionālais zonējums un attīstības nosacījumi ostas teritorijām pakārtoti primārajam mērķim – nodrošināt labvēlīgus apstākļus ostas saimnieciskās darbības attīstībai. Vienlaikus RTP iekļauti nosacījumi ostas uzņēmumu darbībai, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz vidi un dzīvojamās apbūves teritorijām. TIAN noteiktas prasības uzņēmējdarbības teritoriju inženiertehniskajam nodrošinājumam, piesārņojošas darbības uzsākšanai un paplašināšanai, kā arī saglabāti RTP2006–2018 nosacījumi par gaisa piesārņojuma monitoringu. Lai sabalansētu saimnieciskās darbības intereses ar vides un kultūras

⁶ Aivita Putniņa, Artūrs Pokšāns, Māris Brants. *Pētījums par procesu atkarību (azartspēļu, sociālo mediju, datorspēļu atkarība) izplatību Latvijas iedzīvotāju vidū un to ietekmējošiem riska faktoriem*. 2019.

mantojuma aizsardzības prasībām, RTP TIAN izvirzīti nosacījumi pagaidu grunts atbērtnu ierīkošanai brīvostas teritorijā.

Lai pasargātu iedzīvotājus no negatīvās ietekmes, ko rada bīstamo atkritumu un metāllūžņu pārstrādes, kā arī no bīstamo un piesārņojošo kravu apstrādes negatīvās ietekmes, TIAN iekļauti nosacījumi attiecīgo objektu izvietojanas minimālajam attālumam no dzīvojamās apbūves un izmantojamām tehnoloģijām. RTP ietver nosacījumus arī dzīvojamās apbūves attīstībai Rīgas brīvostas teritorijā, kas RTP2006.-2018. nebija paredzēta, lai gan dzīvojamā apbūve tur faktiski pastāv. Ņemot vērā ostas darbības specifiku, izvirzītas īpašas prasības dzīvojamās un publiskās apbūves izvietojanai, kā arī jaunu ražošanas un loģistikas objektu veidošanai, lai līdz minimumam samazinātu avāriju riska iespējas un sekas, ko tās var atstāt uz cilvēku veselību, dzīvību un īpašumu.

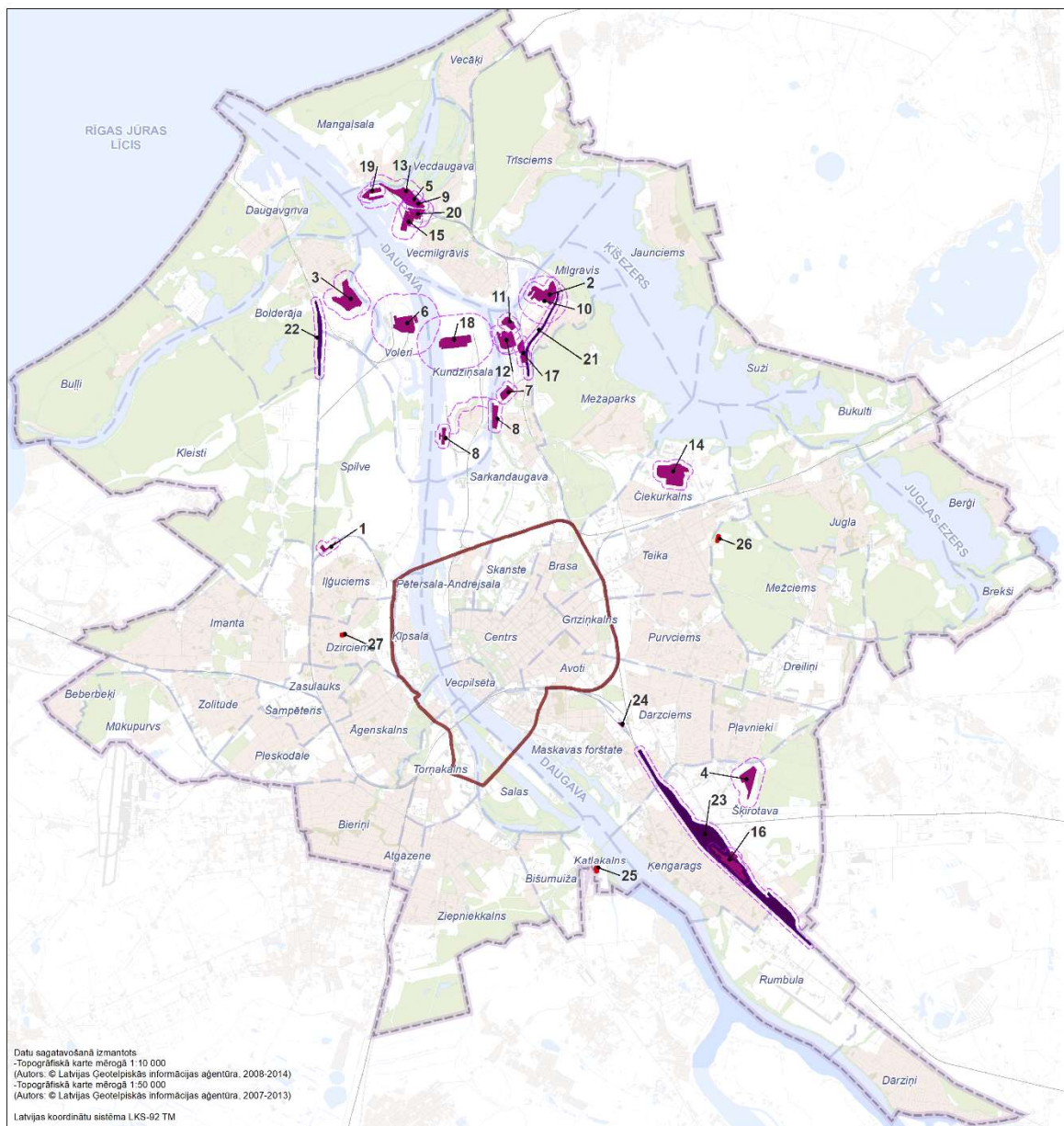
Izstrādājot RTP funkcionālo zonējumu Rīgas brīvostas teritorijām, respektēta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un kultūras pieminekļu saglabāšanas un attīstības nepieciešamība, kā arī publiskās ārtelpas un rekreācijas teritoriju izveides nepieciešamība ostas un pieostas apkaimju iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes celšanai.

4.5. Riska objekti un teritorijas

Tranzīta un uzglabāšanas aktivitātes ostas teritorijās un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras tīklā, dažādu ķīmisku vielu izmantošana ražošanā, jonizējošā starojuma avoti un bioķīmiskās laboratorijas pētniecības uzņēmumos un medicīnas iestādēs var radīt dažādus riskus gan iedzīvotāju veselībai un dzīvībai, gan īpašumiem šo objektu tuvumā. Būtiskākie riska objekti ir ietverti sarakstā, ko apstiprina ar MK noteikumiem, līdz ar to šo objektu skaits un izvietojums ir mainīgs. RTP attēloti būtiskākie objekti, kas var radīt nozīmīgākos riskus, izņemot degvielas uzpildes stacijas, kas lielā daudzuma, nelielās riskam pakļautās teritorijas un mainīgā rakstura dēļ nav ietverti RTP paaugstinātas bīstamības objektu shēmā (attēls 4.5.1.), bet šo objektu riska ietekme izvērtējama konkrētās situācijās, piemēram, būvprojektēšanas ietvaros.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām risku samazināšanas nolūkā tiek noteikts drošības attālums ap objektiem vai iekārtām, kas kvalificējas kā rūpniecisko avāriju riska objekti. RTP ietvaros noteiktais drošības attālums ir vienāds ar rūpniecisko avāriju riska objekta rūpniecisko avāriju novēršanas programmā vai drošības pārskatā uzrādīto iespējamo avārijas seku kaitīgās iedarbības izplatības attālumu, kas novērtēts, piemērojot šajos noteikumos noteiktos kritērijus, un nav mazāks par Aizsargjoslu likumā objektam vai tehnoloģiskajai iekārtai noteikto atbilstošo drošības aizsargjoslu. Ja piemērojot šajos noteikumos noteiktos kritērijus aprēķinātais avārijas seku izplatības attālums pārsniedz 500 m, tad par drošības attālumu tiek pieņemti 500 m. Ja ir veikta riska novērtēšana un riska analīzes rezultātā noteikts pieņemams riska līmenis ($P_{let} \leq 1 \times 10^{-6}$), objekta drošības attālumu samazina līdz teritorijai ar šādu riska līmeni, bet tas nevar būt mazāks par Aizsargjoslu likumā objektam vai tehnoloģiskajai iekārtai noteikto atbilstošo minimālo

drošības aizsargjoslu. Šo pasākumu mērķis ir samazināt avāriju iespējamību (t.sk. “domino efekta” veidošanos) un risku, ka objekta avārijas gadījumā tiktu ietekmēts liels skaits iedzīvotāju. Vienlaikus nosacījumi minimālo drošības attālumu noteikšanai paredzēti, lai stimulētu bīstamo objektu klāsteru veidošanos un labāko pieejamo tehnoloģiju pielietošanu šajos uzņēmumos, tādējādi koncentrējot viena veida bīstamos objektus konkrētās Rīgas vietās, tostarp ostas teritorijā, lai samazinātu gan kopējo rūpniecisko avāriju riskam pakļauto, gan apgrūtināto teritoriju apjomu pilsētā.

Apzīmējumi

- Drošības attālums
- Paaugstinātas bīstamības objekts
- Paaugstinātas bīstamības rūpniecisko avāriju riska objekts
- Paaugstinātas bīstamības publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objekts
- Apkalmes robežas
- Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona

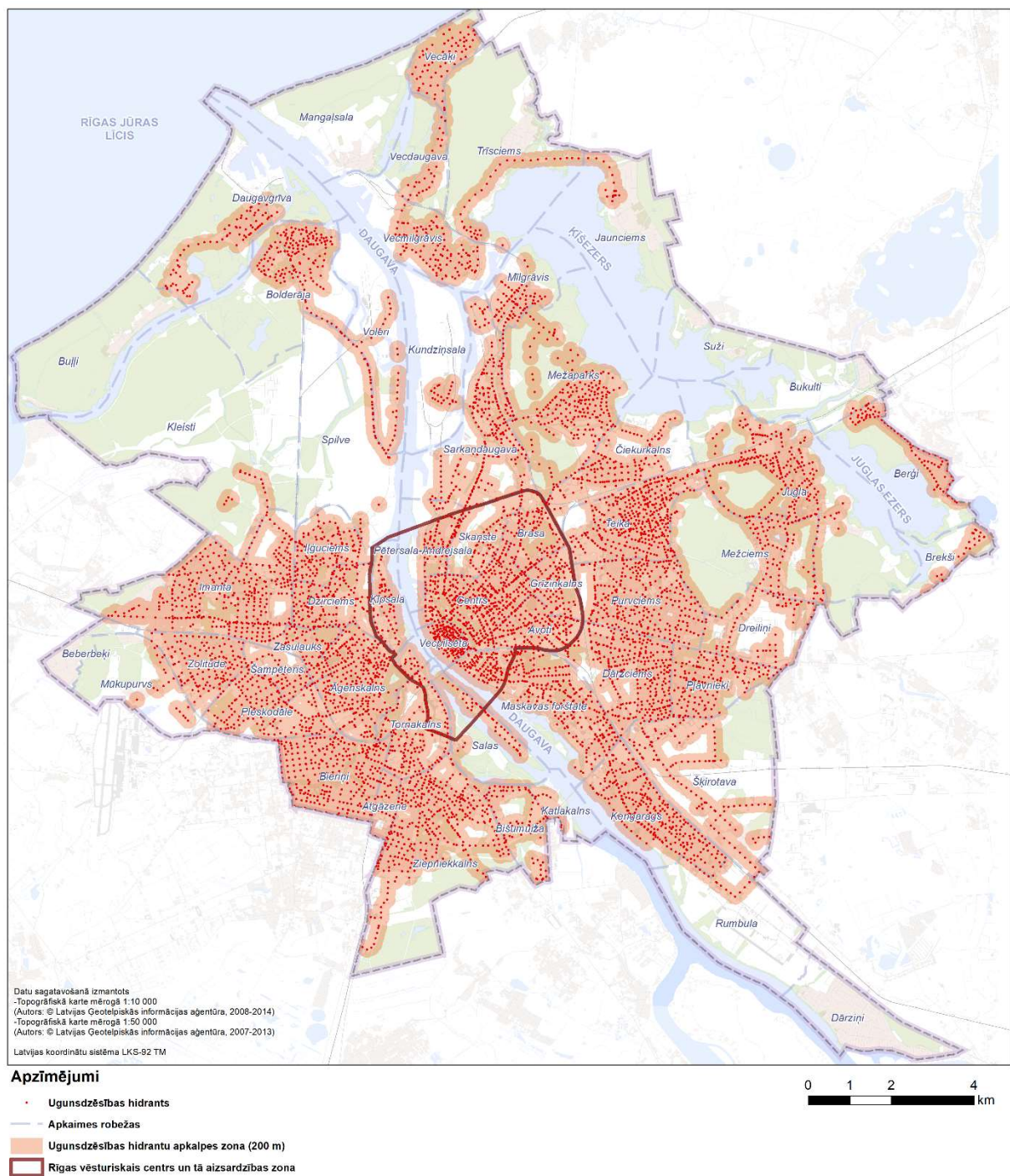
0 1 2 4 km

4.5.1. attēls. Paaugstinātas bīstamības objekti.

Nr.p.k.	Uzņēmums	Faktiskā objekta vai iekārtu atrašanās vieta	Drošības attālums (m) vai attālums (m) ap bīstamajiem dzelzceļa objektiem*
1.	SIA "Nordeka Oil"	Dzirciema iela 121A	100
2.	A/S "B.L.B. Baltijas termināls"	Ezera iela 22	100
3.	A/S "Latvijas finieris" rūpnīca "Lignums"	Finiera iela 6	200
4.	SIA "Latvijas ķīmija"	Cesvaines iela 3	200
5.	SIA "Circle K Terminal Latvia"	Laivinieku iela 7	100
6.	SIA "Latvijas propāna gāze"	Zilā iela 20	500
7.	SIA "PARS TERMINĀLS"	Tvaika iela 7A	100
8.	SIA "PARS TERMINĀLS"	Tvaika iela 9	100
9.	SIA "Neste Latvija"	Laivinieku iela 5 z.g. 0100 111 0955	100
10.	SIA "ADR TURBO"	Aplokciema iela 3	500
11.	SIA "VL Bunkering"	Tvaika iela 68	100
12.	SIA "Woodison terminal"	Tvaika iela 37 Tvaika iela 39 Tvaika iela 39A Tvaika iela 39B	150
13.	SIA "Naftimpeks"	Laivinieku iela 11	200
14.	A/S "Latvenergo", Rīgas TEC-1	Viskaļu ielā 16	100
15.	SIA "Jaunzeltiņi"	Birztalu iela 26 Birztalu iela 28 Birztalu iela 34 Birztalu iela 38	200
16.	SIA "LDz ritošā sastāva serviss"	Krustpils iela 24 Krustpils iela 26A	100
17.	SIA "OVI"	Tvaika iela 58 Tvaika iela 58A Tvaika iela 60	100
18.	SIA "Rīga fertilizer terminal"	Uriekstes iela 48 k-1	500
19.	SIA "VLD GROUP"	Birztalu iela 66	100
20.	SIA "Cargo Concept, Ltd"	Birztalu iela 4 Birztalu iela 4A	200
21.	Dzelzceļa stacija Mangaļi	Teritorija noteikta pamatojoties uz Ministru kabineta 21.01.2021. noteikumiem Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts" un VAS "Latvijas dzelzceļš" sniegtajiem datiem.	100
22.	Dzelzceļa stacija Bolderāja		100
23.	Dzelzceļa stacija Šķirotava		100
24.	AS "Pasažieru vilciens"	Rēznas iela 9	0
25.	Institūts "BIOR"	Lejupe iela 3	0
26.	Latvijas infektoloģijas centra laboratorija	Linezera iela 3	0
27.	Valsts asinsdonoru centrs	Sēlpils iela 9	0

* minimālais attālums līdz jaunai dzīvojamai mājai vai publiskai ēkai no publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objektiem (stacijām), kas iekļauti Ministru kabineta 21.01.2021. noteikumos Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts"

Avārijas situāciju likvidēšanā ļoti nozīmīga ir koordinēta pašvaldības sadarbība ar valsts institūcijām un atbilstošas atbalsta infrastruktūras izveidošana un uzturēšana. Ugunsdrošības nodrošināšanai pilsētā ir izveidotas privātas virszemes ūdens ņemšanas vietas un hidrantu tīkls, kura darbību nodrošina pašvaldības uzņēmums "Rīgas ūdens", pilsētas centralizētās ūdensapgādes sistēmā. Ņemot vērā, ka centralizētās ūdensapgādes sistēmas nav pieejamas visā Rīgas pilsētas teritorijā, ir atsevišķas apkaimes, kurās hidrantu tīkls apbūves teritorijās ir nepietiekams vai tā nav vispār, tādējādi šajās teritorijās nav iespējams ievērot normatīvi noteiktās prasības par katras ēkas vai būves ārējās ugunsdzēsības nodrošināšanu no vismaz diviem hidrantiem vismaz trīs stundu laikā. Vērtējot pret iedzīvotāju skaitu uz 2020.gadu, plānojuma darbības laikā ir jāveic pasākumi ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietu nodrošināšanai, ierīkojot hidrantus vai speciāli ierīkotas ūdens ņemšanas vietas pie virszemes ūdensobjektiem primāri tādās apkaimēs kā Dārziņi, Mangaļsala, Jaunciems, Trīsciems, Rumbula, Bukulti, Suži, Beberbeķi, Kleisti un Buļļi.

4.5.2 attēls. Ugunsdzēsības hidrantu tīkls.

4.6. Transports

Rīga ir nozīmīgs transporta sistēmas un sakaru centrs ne tikai vietējā, bet arī visas Latvijas un starptautiskā mērogā, kas būtiski ietekmē Latvijas ekonomisko izaugsmi. Rīgā izvietoti nozīmīgi pasažieru transporta objekti – Rīgas Pasažieru osta, Rīgas Starptautiskā autoosta un Rīgas centrālā dzelzceļa stacija, savukārt blakus esošajā Mārupes novada teritorijā – Starptautiskā lidosta “Rīga”. Vēl lielāku nozīmi transporta jomā Rīga iegūs pēc plānotās Rail Baltica dzelzceļa līnijas izbūves, kas ne vien savienos Baltijas valstis un Somiju ar Centrāleiropu, bet arī radīs ērtu Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas un Starptautiskās lidostas “Rīga” sasaisti, tādējādi uzlabojot gan Latvijas iedzīvotāju, gan ārvalstu viesu mobilitātes iespējas un palielinot tranzītpasažieru skaitu šajos transporta mezglos.

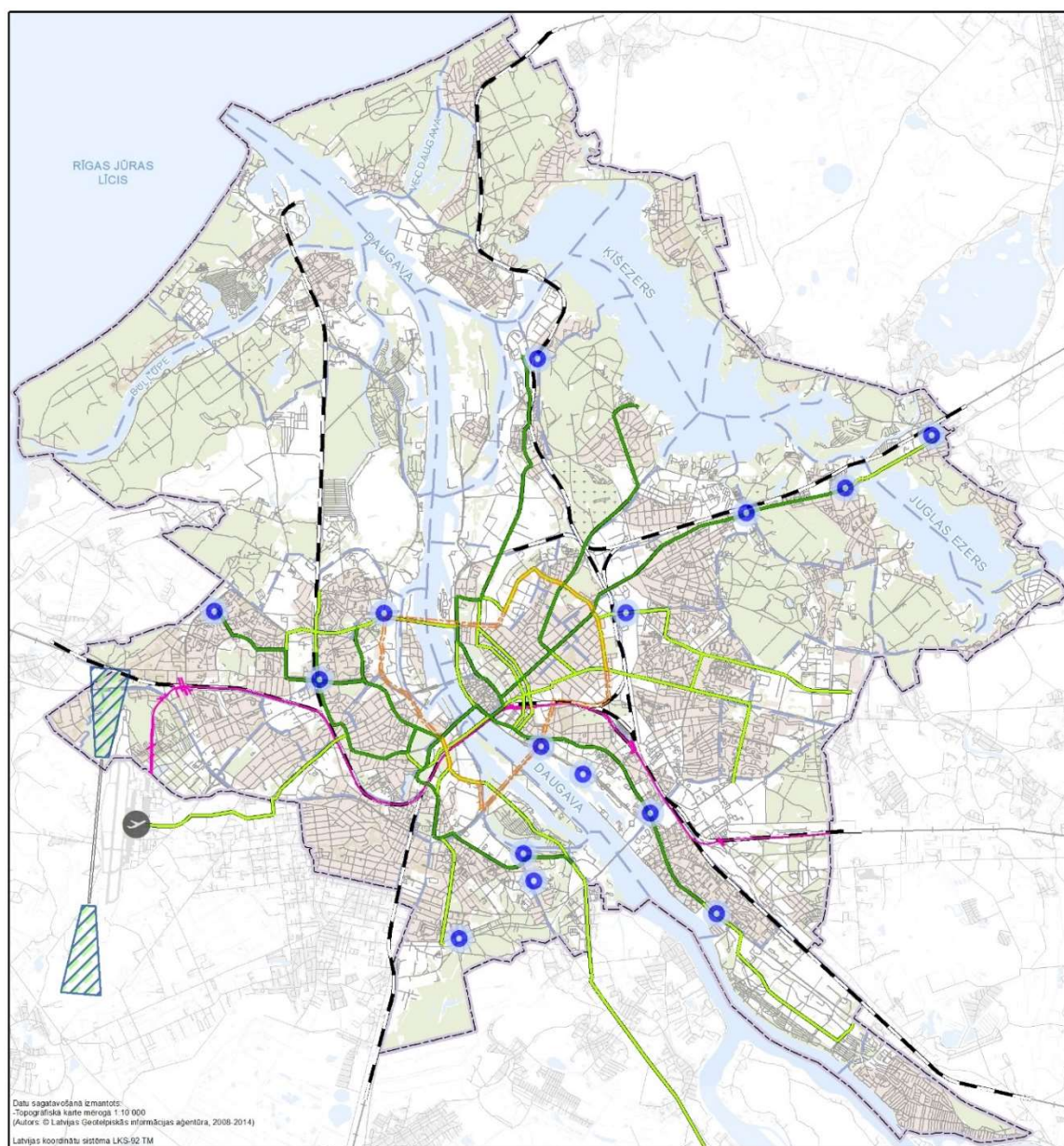
Pilsētas transporta sistēma un ielu tīkls ir galvenais infrastruktūras elements, kas nodrošina iedzīvotāju mobilitāti. Iedzīvotāju skaits galvaspilsētā samazinās, taču pilsētai pieguļošo novadu iedzīvotāju skaits pieaug. Rīgā ir koncentrētas reģiona darba, izglītības, iepirkšanās un izklaides vietas un iedzīvotāju svārstmigrācija uz tām palielina transporta infrastruktūras noslodzi, radot sastrēgumus, gaisa piesārņojumu un pieļaujamā trokšņu līmeņa pārsniegumu.

RTP risinājumos, ievērojot plānošanas pēctecību, ir pilnveidots līdzšinējais plānošanas dokumentos noteiktais pilsētas transporta infrastruktūras telpiskās struktūras pamats – ielu struktūra ar pilsētas lokiem (Centra loku veido Hanzas šķērsojums, Zirņu iela, Pērnavas iela, Salu tilts un Daugavgrīvas iela; Pilsētas loku veido Ziemeļu transporta koridors, Dienvidu tilts, Austrumu un Rietumu maģistrāle) un radiāliem savienojumiem. Ņemot vērā starptautiskās dzelzceļa līnijas Rail Baltica projekta un līdz šim nerealizēto infrastruktūras objektu ietekmi uz pilsētvidi, ir veiktas izmaiņas Rīgas transporta infrastruktūras attīstības shēmā. Rietumu maģistrāles novietojums mainīts uz Stratēģijā noteikto alternatīvo trasējumu Bolderājas dzelzceļa līnijas rietumu pusē, Hanzas šķērsojuma posmam starp Dzirciema un Ilguciema apkaimi noņemta C kategorija, noņemta ilgtermiņā plānotā B kategorijas Piejūras maģistrāle un pilsētas Centra loka savienojums ar Austrumu maģistrāli caur Kundziņsalu nostiprināts kā galvenais ziemeļu daļas savienojums ilgtermiņā. Ielās, kurās saistībā ar kategoriju izmaiņu turpmākajā plānošanas procesā ir nepieciešams izstrādāt lokālpilnojumu un pārskatīt ielu sarkano līniju koridorus, līdz lēmuma pieņemšanai par lokālpilnojuma uzsākšanu ir atļauta teritorijas izmantošana un apbūve, kas noteikta attiecīgajā funkcionālajā zonā.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 12. panta pirmās daļas 6. punkts paredz, ka vietējās pašvaldības domei ir tiesības MK noteikumos noteiktajā kārtībā savā administratīvajā teritorijā uzlikt pašvaldības nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās. MK 2005. gada 28. jūnija noteikumu Nr. 480 “Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldības var uzlikt pašvaldību nodevas” 11. punkts paredz, ka šādas īpaša režīma zonas nosaka TP. RD 2006. gada 7. februāra saistošo noteikumu Nr. 38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 433.2. punktā tika paredzēta un plānojuma grafiskās daļas plānā „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas satiksmes infrastruktūras attīstības plāns” tika attēlota īpaša režīma zona “Rīgas

vēsturiskais centrs", kurā pašvaldība perspektīvā var noteikt nodevas. Stratēģijas 141. punktā paredzēts, ka transporta zonā, kas ietver RVC un tā AZ dzelzceļa zonu, prioritāte ir gājēju un velobraucēju satiksme. Paredzēts, ka nākotnē šajā zonā iespējama iebraukšanas maksas noteikšana. Arī Transporta attīstības TmP, kurš apstiprināts 2017. gada 15. decembrī, kā galvenais mērķis ir uzsvērts pilsētas centrālās daļas atslogošana no privātā transporta. Tādējādi nodevas paredzēšana par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Rīgas centra teritorijā ir ilgstoši un konsekventi plānota pašvaldības iecere, kas atbilst pēctecības principam. RTP tiek noteikta un grafiski attēlota īpaša režīma zona, kurā pašvaldība, izdodot atsevišķus saistošos noteikumus, ir tiesīga uzlikt nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu šajā zonā vai tās daļā. Īpaša režīma zona tiek noteikta ar mērķi uzlabot ceļu satiksmes drošību, nodrošināt sabiedrības veselību, sabiedrisko kārtību un drošību, kā arī aizsargāt vidi, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļus. Nodevas maksāšanas kārtība, ar nodevu apliekamie objekti, likmes, atbrīvojumi un atvieglojumi, kā arī citas prasības regulēs atsevišķi RD saistošie noteikumi.

Sabiedriskais transports ir nozīmīgs faktors iedzīvotāju mobilitātes paaugstināšanā un galvaspilsētas sasaistē ar piegulošajām pašvaldībām, jo nodrošina pasažieru pārvadājumus, samazinot nepieciešamību pēc personīgā autotransporta izmantošanas ikdienas braucieniem uz Rīgu. Lai mazinātu autotransporta svārstmīgācības negatīvo ietekmi, īpaši uz pilsētas centra teritorijām, plānojums paredz stāvparku sistēmas ieviešanu/attīstību. Šim mērķim ir rezervētas teritorijas, kurām noteikts atbilstošs funkcionālais zonējums. Tādējādi tiktu veicināta vieglā autotransporta satiksmes intensitātes mazināšanās teritorijās ar pārsniegtu gaisa un trokšņa piesārņojuma līmeni (īpaši pilsētas centra loka iekšpusē). Stāvparku veiksmīgas darbības sekmēšanai TIAN noteikts, ka stāvparkiem rezervētajos zemes gabalos daļu no zemes vienības platības var izmantot publiskām funkcijām, ja tiek nodrošināts plānotais stāvparka vietu pieprasījums un netiek traucēta tā funkcionalitāte, tā veicinot papildus lietotāju piesaisti šim objektam. Savukārt, lai veicinātu iekšpagalmu atslogošanu no vieglā autotransporta un mazinātu stāvvietu trūkumu, vairāki pašvaldības lēmumi, kas paredzēti, ka turpmāk transportlīdzekļu novietnes varēs ierīkot ielu sarkano līniju robežās, ja tas paredzēts ielas atjaunošanas vai izbūves projektā.

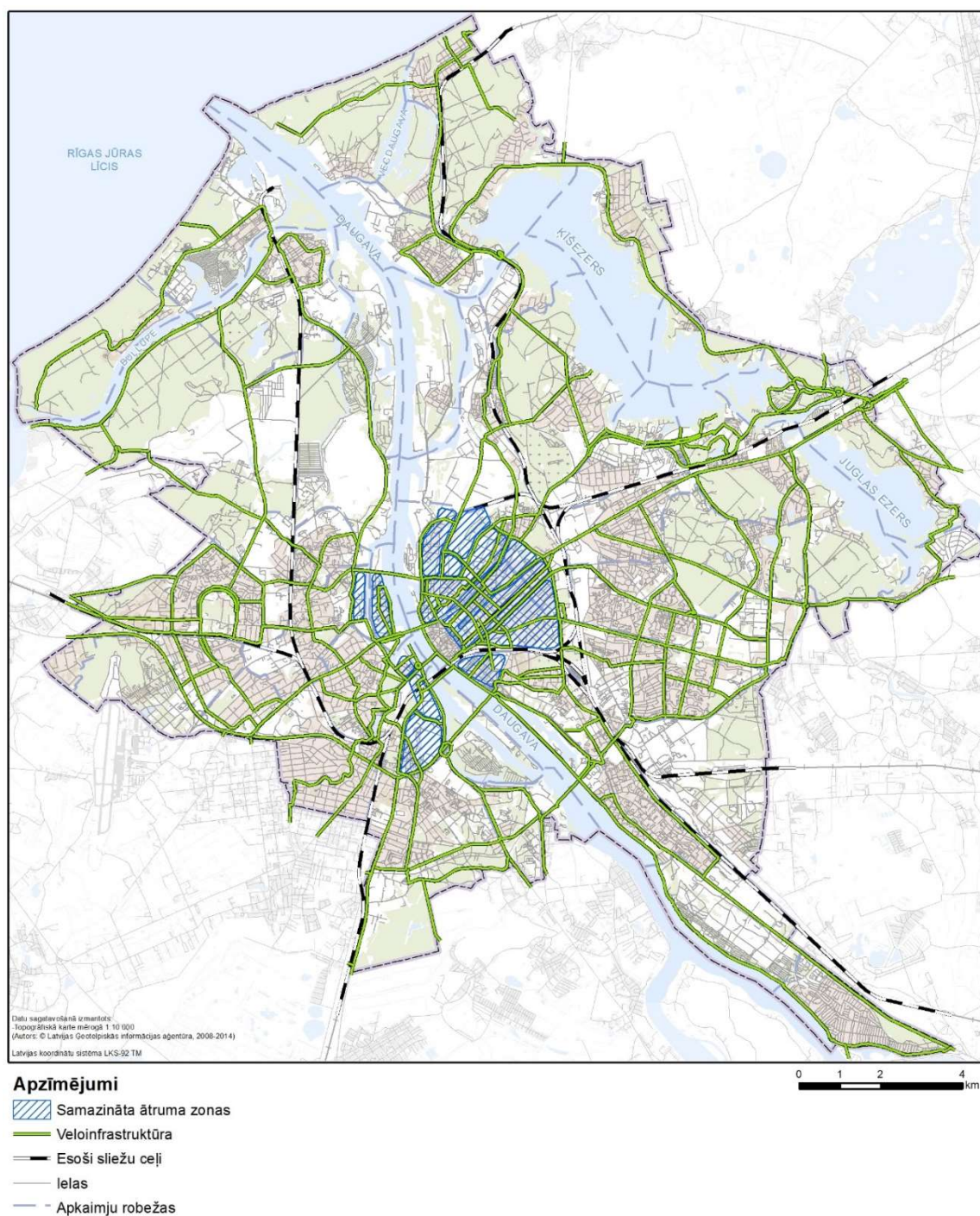

Apzīmējumi

- Esoša tramvaja līnija
- Perspektīvā tramvaja līnija
- Esoši sliežu ceļi
- Pilsētas centra loka robeža
- Ielas
- Apkaimju robežas
- Starptautiskā lidosta "Rīga"
- Stāvparks
- Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecībai paredzētā teritorija
- Plānotais gaisa kuģu pacelšanās/nolaišanās sektors saskaņā ar Starptautiskās lidostas "Rīga" Attīstības plānu 2012. – 2036. gadam un tā stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu

4.6.1. attēls. Stāvparki, sliežu ceļu infrastruktūra un starptautiskās lidostas "Rīga" attīstības plāni.

Atbilstoši Stratēģijā uzstādītajiem mērķiem veicināt ērtu, drošu un iedzīvotājiem patīkamu pilsētvidi RTP ir pilnveidots veloinfrastruktūras virzienu tīkls. Paredzēti priekšnoteikumi arī pilsētas iekšējā ūdenstransporta attīstībai, regulējot piestātņu, laivu un jahtu ostu izveidi.

4.6.2. attēls. Velo virzieni.

Ņemot vērā, ka RTP2006.-2018. ietvertā prasība palielināt transportlīdzekļu novietņu skaitu nereti ir apgrūtināta, jo lielā mērā bāzēta uz aplēses datiem, kuri būvprojektēšanas gaitā bieži vien nav pieejami, t.i., uz apmeklētāju un strādājošo skaitu, ir pārskatīts stāvvietu normatīva pielietojums un pilnveidoti tā kritēriji, par pamatu ņemot plānotā objekta platību kvadrātmetros.

Lai nodrošinātu esošās transporta sistēmas funkcionēšanu un tās ilgtspējīgu izaugsmi, kā arī saglabātu iespēju veikt attīstības ieceru kvalitatīvu īstenošanu, RTP ir noteiktas prasības turpmākai transporta plūsmu izpētei, kas balstītas ārvalstu pieredzē, kā arī ietverti kritēriji transporta plūsmas analīzes projektu izstrādes nepieciešamībai un nosacījumi to izstrādei.

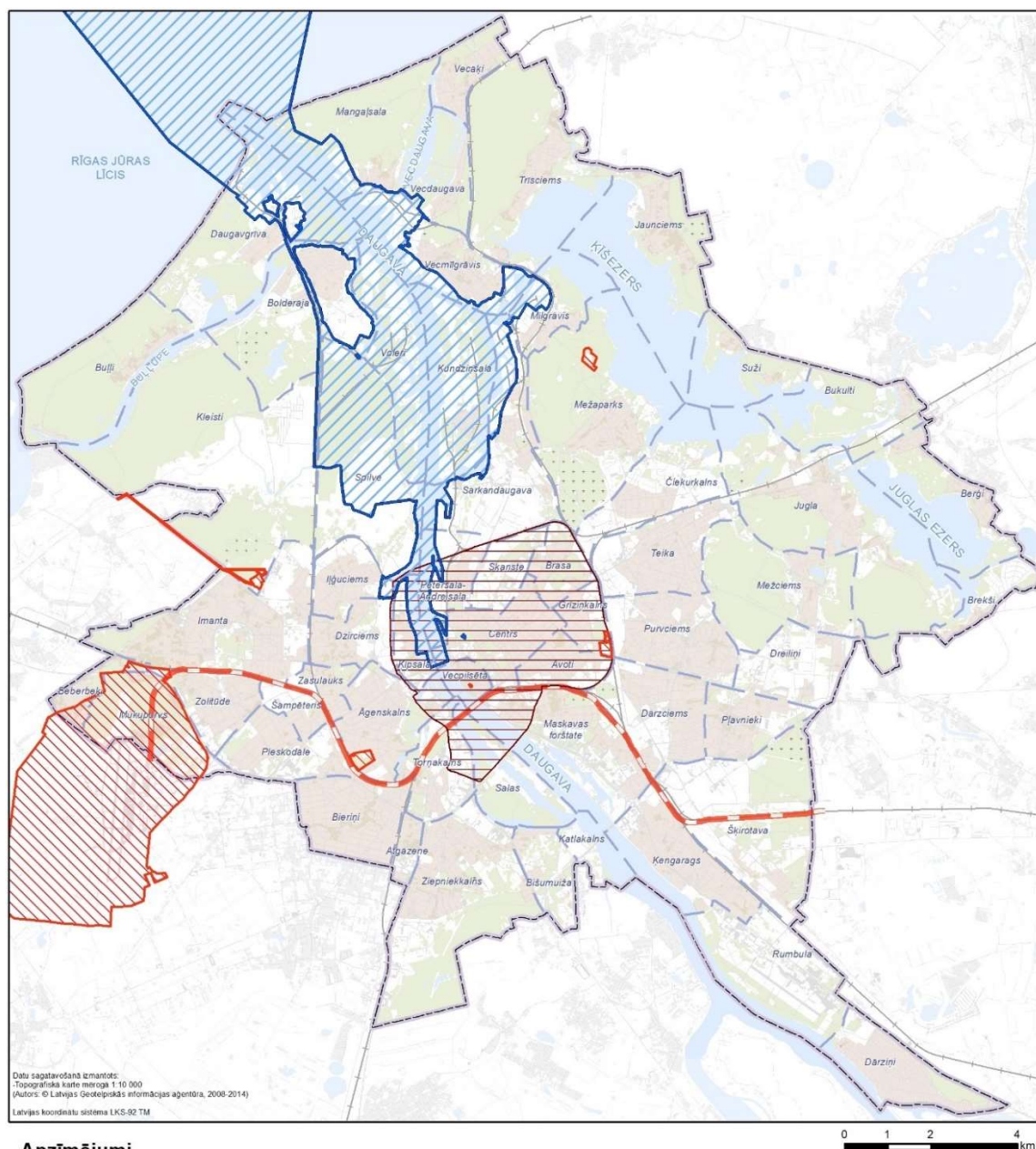
Kā pamatkritērijs transporta tīkla satiksmes kvalitātes izvērtēšanai un analīzei ir izvēlēts satiksmes komforta līmenis krustojumos (LOS), kas pamatots "Highway Capacity Manual 2000" (HCM) aizkavējuma laika servisa līmeņiem ar luksoforu aprīkotos un neregulējamās krustojumos. Lai plānotais objekts veiksmīgi iekļautos transporta sistēmā atbilstoši izpētes rezultātiem, attīstītājam vai pašvaldībai jāveic uzlabojumi transporta plūsmu analīzē skartajā teritorijā vai jāsamazina ieceres rezultātā ģenerēto/pievilkto transporta līdzekļu braucienu skaits, nodrošinot pieļaujamās satiksmes komforta līmeņu rādītājus.

4.7. Valsts un pašvaldības funkcijas

Valsts un pašvaldības funkcijas ir valsts iedarbības virzieni, ar kuriem tā nodrošina cilvēka un sabiedrības interešu un eksistences pamatnosacījumu īstenošanu tādās jomās kā izglītība, kultūra, veselības aizsardzība un sociālā aprūpe, daļēji nodrošinot arī atpūtas, sporta un brīvā laika pavadīšanas iespējas. Pie pašvaldības funkcijām pieskaitāma arī komunālo pakalpojumu nodrošināšana.. Rīgā kā Latvijas galvaspilsētā ir koncentrēta lielākā daļa valsts pārvaldes un augstākās izglītības iestāžu. Pilsēta piedāvā atsevišķus, Latvijā unikālus pakalpojumus veselības aprūpē, izglītībā un kultūras jomā, kas piesaista pakalpojumu saņēmējus gan no visas Latvijas, gan ārvalstīm.

Valsts un pašvaldības funkciju īstenošana pilsētā jānodrošina ar vienmērīgu telpisko pārklājumu, lai iedzīvotājiem primāri nepieciešamie pakalpojumi tiktu piedāvāti optimālā sasniedzamībā no dzīvojamām teritorijām. Tādēļ RTP nenosaka specifiskas funkcionālās zonas valsts un pašvaldības funkcijām, bet šo pakalpojumu iespējas ir integrētas funkcionālajās zonās, kurās tās ir pieļaujamās kā galvenā izmantošana vai papildizmantošana. RTP izstrādē ir apzināti nekustamie īpašumi, kuros valsts un pašvaldības funkcijas ir plānots īstenot arī nākotnē, un šī informācija ņemta vērā, veidojot funkcionālo zonējumu. Tas īpaši attiecas uz rekreācijai paredzētajām teritorijām pilsētā, un gadījumos, kad tās ir mazākas par RTP noteikto minimumu, šīs teritorijas (skvēri) ir iekļautas RTP TIAN pielikumā, lai saglabātu to funkciju.

Nacionālas nozīmes interešu objektus nosaka ar MK noteikumiem. Transporta un militārās jomas nacionālās nozīmes interešu objektu izvietojums pilsētā ir parādīts 4.7.1.. attēlā.

Apzīmējumi

- Nacionālo interešu objekta Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai Rail Baltica paredzētā trase
- ▨ Nacionālo interešu objekti
- ▨ Rīgas brīvostas teritorija
- ▭ Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona
- - - - - Apkaimju robežas

4.7.1. attēls. Nacionālo interešu objektu izvietojums.

Veicinot tehniskās infrastruktūras attīstību, inženierkomunikāciju tīklu un objektu izbūvi, kā arī atkritumu saimniecības pamatinfrastruktūras izveide ir noteikta kā visās teritorijās atļautā izmantošana. Prasības inženiertehniskās infrastruktūras izbūvei pamatā nosaka katras inženiertīklu nozares individuālie normatīvie akti, kā arī TIAN papildus noteiktās prasības. Ir noteikti atsevišķi ierobežojumi attiecībā uz tehniskās infrastruktūras objektu un citu funkciju savstarpējo savietojamību, piemēram, attālumi starp dzīvojamo apbūvi un transformatoru apakšstacijām u.c., kā arī nosacījumi atsevišķiem tehniskās un transporta infrastruktūras objektiem, kas pieļaujami tikai specifiskās funkcionālajās zonās, piemēram,

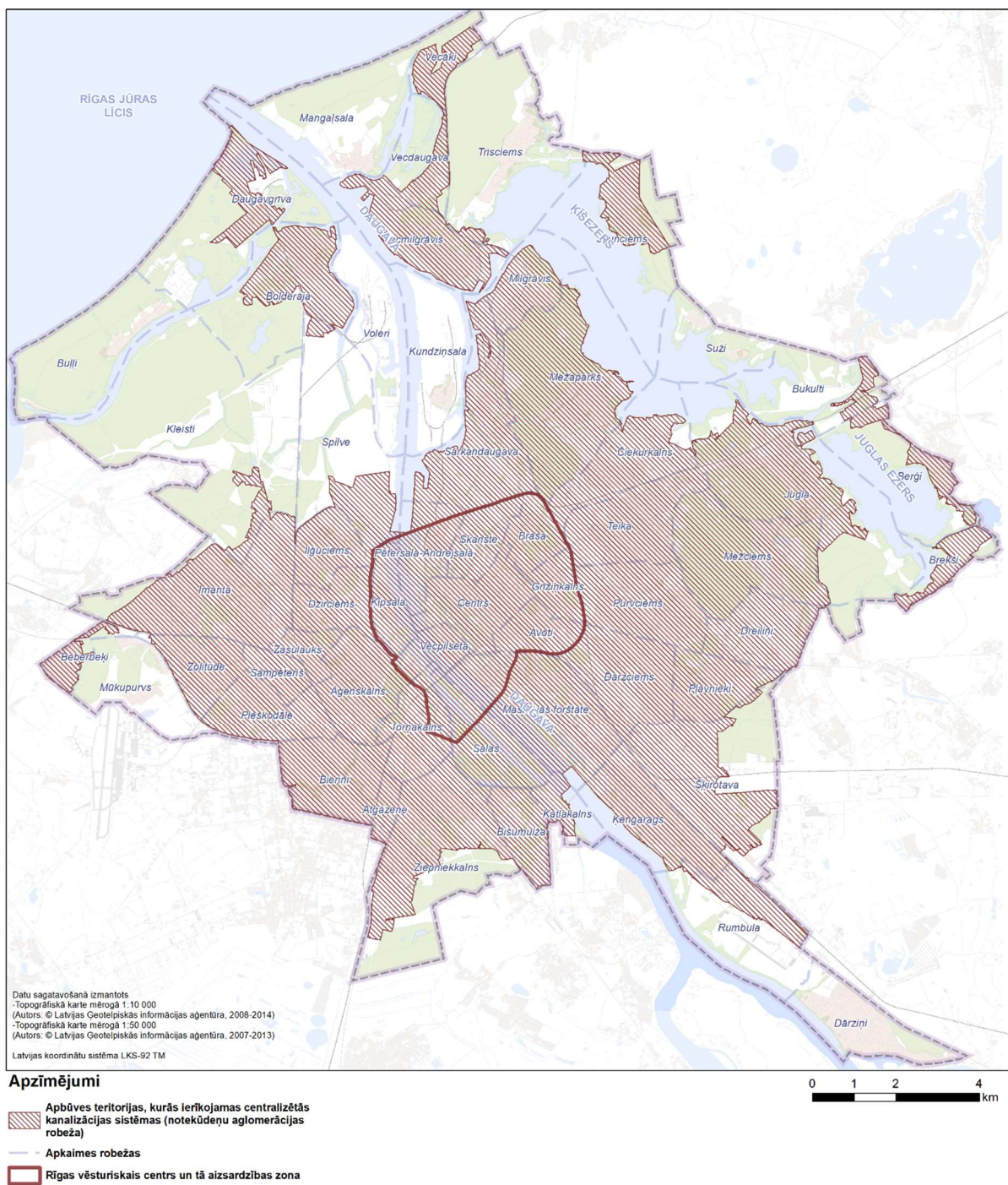
330 kV transformatoru apakšstacijām, lielām un vidējām sadedzināšanas iekārtām, noteiktiem atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūves darbību veidiem u.c.. Savukārt detalizētus inženierkomunikāciju tīklu perspektīvos attīstības risinājumus paredz DP un LP, vai risina būvprojektu izstrādes ietvaros.

Saskaņā ar Ūdenssaimniecības pakalpojuma likumu un MK noteikumiem Nr. 240 TP nosakāmas apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas, tādējādi novēršot piesārņojuma izplatību, kas rodas no kanalizācijas sistēmu trūkuma vai, centralizētās sistēmas fragmentāra nodrošinājuma, un nodrošinot iedzīvotājiem un uzņēmumiem kvalitatīvu dzeramo ūdeni

RTP ietvertās teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas sistēmas ir noteiktas atbilstoši, Rīgas domes ar 2017. gada 15. decembra lēmumu apstiprinātajai Rīgas pilsētas notekūdeņu aglomerācijas robežai.

Teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas sistēmas ir attēlotas RTP grafiskajā daļā un to robežās jaunbūvējamās un pārbūvējamās ēkas pieslēdzamas centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai.

Jaunu teritoriju pievienošana notekūdeņu aglomerācijai un ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas zonas robežu izmaiņas ir izvērtējamas pilsētas attīstības programmā un pašvaldības ūdenssaimniecības uzņēmuma SIA "Rīgas ūdens" attīstības koncepcijā.

4.7.2. attēls Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas kanalizācijas sistēmas.

RTP tiek saglabāta prasība, kas pieļauj visās teritorijās izvietot objektus, kuri pamatoti ar būtiskiem sabiedrības drošības, veselības aizsardzības, vides vai kultūras pieminekļu aizsardzības apsvērumiem. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanai pašvaldības policijas objekti attīstāmi dzīvesvietas tuvumā, tādēļ tie pieļaujami dzīvojamās apbūves teritorijās.

4.8. Apstādījumi un publiskā ārtelpa

Apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūras loma kvalitatīvas pilsētvides attīstībā Rīgā tiek īpaši uzsvērtā. Dabas un apstādījumu teritorijas kopā ar ūdensobjektiem aizņem gandrīz pusi no pilsētas kopējās teritorijas, tāpēc jāveicina vienotas un nepārtrauktas apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūras veidošana pilsētā, kā arī jāuzlabo tās pieejamība un kvalitāte iedzīvotāju pilnvērtīgas rekreācijas un patīkamas pārvietošanās nodrošināšanai. Lai to panāktu, RTP ietverti nosacījumi dabas un apstādījumu teritorijām, apbūves teritorijām, aktivitāšu centru teritorijām un satiksmes teritorijām.

RTP ārpus RVC un AZ nosaka trīs dabas un apstādījumu teritoriju funkcionālās apakšzonas. Ir noteiktas teritorijas, kuru galvenais mērķis ir saudzēt dabas vērtības, tāpēc tajās attīstāms ierobežots ar rekreāciju saistītu izmantošanas veidu spektrs un minimāls labiekārtojums. Šajā apakšzonā ietvertas arī specifiskas dabas teritorijas, piemēram, pludmales, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ūdensmalas. Teritorijas, kurās paredzētas iespējas veidot jaunus mežaparkus, parkus, skvērus un citas labiekārtotas teritorijas, kā arī privātpersonu īpašumā esošās dabas un apstādījumu teritorijas, ir noteiktas atsevišķā dabas un apstādījumu teritoriju apakšzonā. Teritorijā atļauts plašs ar rekreāciju saistītu izmantošanas veidu spektrs, tajā skaitā ar attiecīgo funkciju saistītas ēkas un inženierbūves. Izvirzīti nosacījumi apbūves izvietošanai un apstādījumu saglabāšanai šajās teritorijās. Kapsētām tiek noteikta sava dabas un apstādījumu teritoriju apakšzona, kurā pieļaujams attīstīt ar kapsētas funkcijām saistītus objektus, kā arī noteikta kārtība jaunu kapsētu un lolojumdzīvnieku kapsētu ierīkošanai

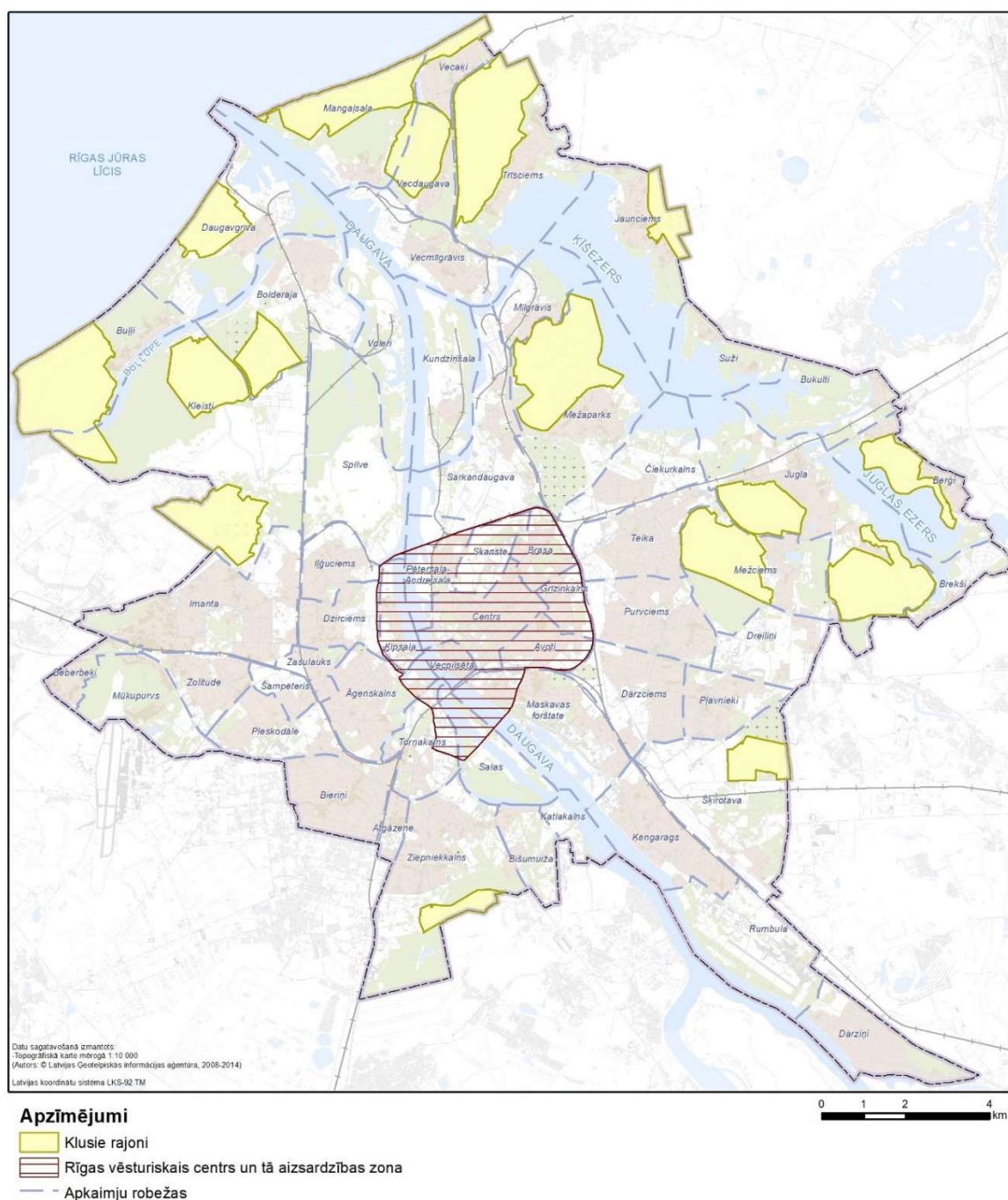
Tikai teritorijām, kas lielākas par 0,1 ha, RTP detalizācija paredz izdalīt atsevišķu funkcionālo zonu. Tas nozīmē, ka arī skvēri vai citas publiskās ārtelpas teritorijas, kas ir mazākas par 0,1 ha un neatrodas blakus kādai lielākai dabas un apstādījumu teritorijai, netiek noteiktas kā atsevišķas dabas un apstādījumu teritorijas, bet tiek integrētas kvartālā noteiktajā funkcionālajā zonā. Tāpat funkcionālajā zonējumā netiek izdalītas stādījumu joslas gar ielām, taču to izveidei noteiktas prasības TIAN. Apstādījumu izveide un teritorijas labiekārtojums atļauts jebkurā teritorijā. Tādēļ RTP izvirza nosacījumus mežaparkiem, parkiem, skvēriem, tematiskajiem un atrakciju parkiem, labiekārtotām ūdensmalām, peldvietām, ģimenes dārziņiem un citām publiskās ārtelpas teritorijām, definējot prasības to ierīkošanai, apbūvei, pārbūvei, infrastruktūrai, labiekārtojumam un apstādījumiem. Apzinoties ģimenes dārziņu nozīmīgo vietu Rīgas apstādījumu struktūrā – to ekoloģisko, kultūrvēsturisko, sociālo un arī sociālekonomisko vērtību – RTP paredz iespēju veidot ne tikai pagaidu ģimenes dārziņus, kā tas ir bijis līdz šim, bet, izstrādājot vienotu LP, iegūt pastāvīgo ģimenes dārziņu statusu, kuros iespējama dārza māju apbūve. Ģimenes dārziņus iespējams ierīkot arī dzīvojamo māju pagalmos kā daļu no teritorijas labiekārtojuma.

Lai vairotu pilsētvides estētisko kvalitāti, saglabātu apstādījumu īpatsvaru un ekoloģisko nozīmi, kā arī nodrošinātu rekreācijas iespējas iedzīvotājiem, tiek izvirzītas prasības apbūves teritorijām, nosakot apbūves parametrus, kā arī prasības apstādījumiem un labiekārtojuma infrastruktūrai šajās teritorijās. Bioloģiskās daudzveidības sekmēšanai paredzēts labvēlīgas aizsardzības statusa novērtējums teritorijās, kurās ir konstatēti īpaši aizsargājamie biotopi. Teritorijās, kurās jau šobrīd raksturīgi esošie apstādījumi, tiek noteikti atšķirīgi apbūves parametri ar mērķi saglabāt esošās dabas vērtības – kokus, krūmus, zemsedzi, ūdensteces un reljefu.

Apzinoties plašo ieguvumu spektru, ko ūdens un zaļās infrastruktūras klātbūtne sniedz pilsētvidei un tās iedzīvotājiem, kā arī kontekstā ar valsts līmenī apstiprināto plānu par Latvijas pielāgošanos klimata izmaiņām līdz 2030. gadam, RTP TIAN ieviests papildus plānošanas instruments - zaļās infrastruktūras elementi, kuru pielietošana urbānajā vidē veicinātu daudzveidīgu apzaļumoto teritoriju un mitrzemju pieaugumu.⁷ To pielietošana palīdzēs uzlabot mikroklimata regulāciju un gaisa kvalitāti, sekmēs bioloģisko daudzveidību un ilgtspējīgu lietus ūdeņu apsaimniekošanu, vienlaikus veidojot estētisku pilsētvidi un palielinot nekustamo īpašumu vērtību.

Saskaņā ar 2014. gada 7. janvāra MK noteikumiem Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģiskajā kartē ir identificēti klusie rajoni, kas labvēlīgi ietekmē veselību cilvēkiem, kas dzīvo trokšņainos pilsētas rajonos. Tās ir sauszemes teritorijas vismaz 10 ha platībā, kuru nozīmīgā daļā gada Ldvn rādītāja vērtība ir zemāka par 50 dB(A) un 75% no teritorijas ir zemāka par 55 dB(A). Potenciāli šīs teritorijas var tikt noteiktas kā klusie rajoni, kurās nodrošināms zems vides trokšņa piesārņojuma līmenis. Tās jāveido kā pamatā publiskas teritorijas iedzīvotāju rekreācijai, paredzot atbilstošas infrastruktūras attīstību.

⁷ SIA "Grupa 93", *Lietusūdens pārvaldības procesu un resursu nodrošinājuma analīze Rīgas pilsētas pašvaldībā un priekšlikumi integrētas lietusūdens pārvaldības ieviešanai*. 2017.

4.8. attēls. Potenciālo kluso rajonu Rīgas pilsētā izvietojums.

Ērtas un kvalitatīvas piekļuves iespējas autotransportam, velosipēdistiem, gājējiem var nodrošināt satiksmes teritorijas, kurās atkarībā no to lomas kopējā transporta sistēmā jāvērtē iespēja veidot funkcionālu un patīkamu publisko ārtelpu. Lai to veicinātu, ir paredzētas papildus prasības ielām un autostāvvietām, pie noteiktiem šo objektu parametriem paredzot ielu stādījumus un nosacījumus to veidošanai. Jaunās apbūves teritorijās jāveido aizsargstādījumi vietās, kur tās robežojas ar esošo rūpniecības apbūvi, tehnisko apbūvi vai esošām intensīvas satiksmes ielām un dzelzceļu, lai mazinātu negatīvo ietekmi (troksni, gaisa piesārņojumu u.tml.) uz plānoto dzīvojamo vai publisko apbūvi. Teritorijās, kurās ielas vai gājēju ceļi šķērso kvartālu vismaz 300 m attālumā viens no otra, ir nepieciešams nodrošināt iespēju šos kvartālus šķērsot gājējiem un velotransportam.

Gājēju ielas ir veidojamas jebkurā funkcionālajā zonā. Tomēr publiskās ārtelpas tīklojuma nodrošināšanai var būt nepieciešams izstrādāt detalizētu plānošanas dokumentu. TIAN noteikumi nosaka gadījumus, kad izstrādājami LP un DP, kā arī to darba uzdevumos risināmie jautājumi, tajā skaitā publiskās ārtelpas risinājumiem.

4.9. Ūdens teritorijas un krastmalas

Ūdeņi aizņem 16% no Rīgas teritorijas, un ūdens objekti ir viens no vērtīgākajiem pilsētas dabas resursiem. Gan Daugavas, gan ezeru un mazo ūdensteču izvietojums ir būtiski ietekmējis pilsētas attīstību un tās telpisko struktūru. Daugavas ieteka jūrā un labie iekšzemes sakari vairākus gadsimtus ir nodrošinājuši Rīgas ostas attīstību un pilsētas ekonomisko izaugsmi. Savukārt specifiskie dabas apstākļi, regulārie plūdi un upes mainīgā gultne ir radījusi virkni ekoloģiski nozīmīgu teritoriju, kas veido ievērojamu daļu Rīgas dabas pamatnes. Ūdensobjekti ir Rīgas pilsētas teritorijas daļa, kam piemīt funkcionāls, estētisks un ekonomisks potenciāls – agrāk plaši izmantots tirdzniecībai, kuģošanai un atpūtai, šobrīd tas netiek izmantots pilnā mērā. Ūdens teritoriju pilnvērtīgai izmantošanai nepieciešams uzlabot sadarbību ar Rīgai apkārt esošajām pašvaldībām, kopīgu projektu īstenošanai ūdens objektos.

Lai nodrošinātu ūdensobjektu saglabāšanu un veicinātu ar ūdens izmantošanu saistītu attīstības scenāriju īstenošanu ūdensobjektos, funkcionālajā zonējumā ir izdalīta atsevišķa teritorijas atļautā izmantošana – ūdens teritorija un TIAN ietverti nosacījumi tās izmantošanai. Ūdens teritoriju robežas noteiktas pēc iespējas precīzi, izmantojot jaunākos pieejamos telpiskos datus.

Civillikums nosaka, ka pie publiskiem ūdeņiem pieder jūras piekrastes josla, kā arī likuma 1102. panta pielikumā uzskaitītie ezeri un upes. Visi pārējie ūdeņi ir privāti. Ap publiskajiem ūdens objektiem tauvas josla tiek noteikta 10 m, ap pārējiem – 4 m platumā. Saskaņā ar Zvejniecības likuma 9. panta 16. punktu, Rīgas brīvostas teritorijā tauvas josla netiek noteikta. Ūdens objektu iedalījums saskaņā ar Civillikumu:

Ūdens objekta statuss	Statusam atbilstoši ūdens objekti Rīgā
Publiskie ūdeņi	Juglas ezers, Ķīšezers, Buļļupe, Daugava un visi tās atzarojumi, Juglas kanāls starp Juglas ezeru, Ķīšezeru un Lielo Baltezeru, Mazā Jugla, Jugla, Lielupe, Mīlgrāvis, Vecdaugava, Zunds, Mazā Daugava, Āzene, Audupe, jūras piekrastes josla.
Privātie ūdeņi	Bābelītis, Gaiļezers, Velnezers, Kīleveina grāvis, Dambjpurva ezers, Bolderājas karjers, Māras dīķis, Linezers, Langa, Beķergrāvis, Bieķengrāvis, Spilves grāvis, Hapaka grāvis, Pilsētas kanāls, Šmerļupīte, Mārupīte, Tēriņu strauts, Dreiliņupīte, Piķurga, Dauguļupīte, Olekte, Gaiļupīte, Strazdupīte, Lāčupīte, Bišumuižas grāvis u.c.

Ūdensobjekti skatāmi saistībā ar tiem blakus esošo teritoriju attīstību. Teritorijas ūdensobjektu tuvumā ir nozīmīgas gan rekreācijas un vides aizsardzības funkciju

nodrošināšanai, gan saimnieciskai darbībai. Tādēļ, nosakot teritorijas funkcionālo zonējumu ūdensobjektu krastos, papildus iedibinātās izmantošanas analīzei kā noteicošs faktors vērtēts ūdens tuvums un ar to saistītās izmantošanas. Lielākoties ūdensobjektu krastos noteikts funkcionālais zonējums, kas paredzēts dzīvojamo, darījumu un rekreācijas funkciju attīstībai. Ārpus ostas teritorijas praktiski netiek paredzēta jaunu ražošanas teritoriju attīstība ūdens malās. Izstrādājot atļautās apbūves augstuma priekšlikumu, ūdensobjektu krastos plānota zemāka apbūve, lai neveidotu vizuālu barjeru.

Nereti ūdensobjektiem blakus esošās teritorijās nepieciešams īstenot kompleksus plānošanas pasākumus, jo šos objektus apdraud dabas apstākļi (potenciāli plūdu draudi, būvniecībai nelabvēlīgs grunts sastāvs, dabas vērtības), nesakārtotas īpašumu struktūras un nepieciešamība sabalansēt publiskās un privātās intereses ūdensmalu izmantošanā. Teritorijas un gadījumi, kad ūdens objektam un tam piegulošajai teritorijai izstrādājams detalizētāks plānošanas dokuments, kā arī tajā risināmie jautājumi noteikti TIAN.

Stratēģija uzsver ūdensobjektu ekoloģisko nozīmību, paredzot, ka nākotnē Rīgai jātiecas saglabāt dabiskās ekosistēmas, tajā skaitā – ūdens teritorijas un ūdensmalas, tajās notiekošie procesi, un jāveicina akvatoriju atjaunošana (renaturalizācija). Ūdensobjektu krasti un applūstošās teritorijas ir nozīmīgas ekoloģisko funkciju nodrošināšanai un veido konkrētajam ūdensobjektam raksturīgo ainavu. Lai nodrošinātu ūdens objektiem raksturīgās krasta līnijas, veģetācijas un estētiskās kvalitātes saglabāšanu, TIAN iestrādāti nosacījumi krastmalu nostiprināšanai, pārbūvei vai labiekārtošanai. Vēsturisko ūdensobjektu atjaunošanas un uzturēšanas nodrošināšanai RTP ietverti atjaunojamo ūdensobjektu posmi, kuriem piegulošajā teritorijā, veicot būvniecību, nepieciešams izvērtēt ūdensobjekta atjaunošanas iespējas. Ūdens kvalitāti ietekmē ne tikai ūdensobjektos veiktās darbības, bet arī vides kvalitāte tiem piegulošajās sauszemes teritorijās. Ekoloģiskās situācijas uzlabošanai RTP ietverti risinājumi piesārņojuma ietekmes samazināšanai – prasības teritorijas attīstībai un būvniecībai piesārņotās un potenciāli piesārņotajās teritorijās.

Stratēģijā nozīmīga loma piešķirta ūdensobjektu funkcionālajam un rekreatīvajam potenciālam, nosakot, ka jāveicina brīva piekļuve ūdensobjektiem, dažāda tipa un līmeņa krastmalu labiekārtošana un ūdensobjektu izmantošanas dažādošana, tai skaitā – kuģošanas attīstība, izveidojot piestātnes ūdensmalu sasniegšanai no krasta. Lai nesamazinātu publiski pieejamo ūdensmalu apjomu, RTP kā teritorijas ar īpašām prasībām ietvertas šobrīd publiski pieejamās ūdensmalas un izvirzīti nosacījumi kompleksu teritoriju attīstībai ūdensmalās, kas paredz detalizētu plānošanas procesa ietvaros nodrošināt ūdensmalu publisku pieejamību.

Ūdensmalu kā rekreācijas teritoriju nozīmība pieaug, tādēļ TIAN ietvertas minimālās procedūras un prasības labiekārtotu ūdensmalu un peldvietu veidošanai, lai nodrošinātu labiekārtotas krastmalas izmēram, potenciālajam apmeklētāju skaitam un intensitātei, kā arī vides kvalitātes prasībām atbilstošu infrastruktūras nodrošinājumu. Dabas aizsardzības nodrošināšanai, publisko un privāto interešu saskaņošanai, kā arī aktīvākas ūdens telpas lietošanas veicināšanai TIAN iestrādātas prasības laivu un jahtu ostu, kā arī piestātņu un

laipu būvniecībai, diferencējot prasības atkarībā no plānotā objekta izmēra un potenciālās ietekmes uz vidi. Ņemot vērā, ka peldbūves ir salīdzinoši jauns apbūves tips pilsētu teritorijās un Rīgā līdz šim nav piemēru peldbūvju kompleksu izbūvē, RTP nenosaka konkrētas, peldbūvju izvietojšanai piemērotas teritorijas, bet ietver nosacījumus atsevišķu peldbūvju un peldbūvju kompleksu veidošanai.

4.10. Applūstošās teritorijas un meliorācija

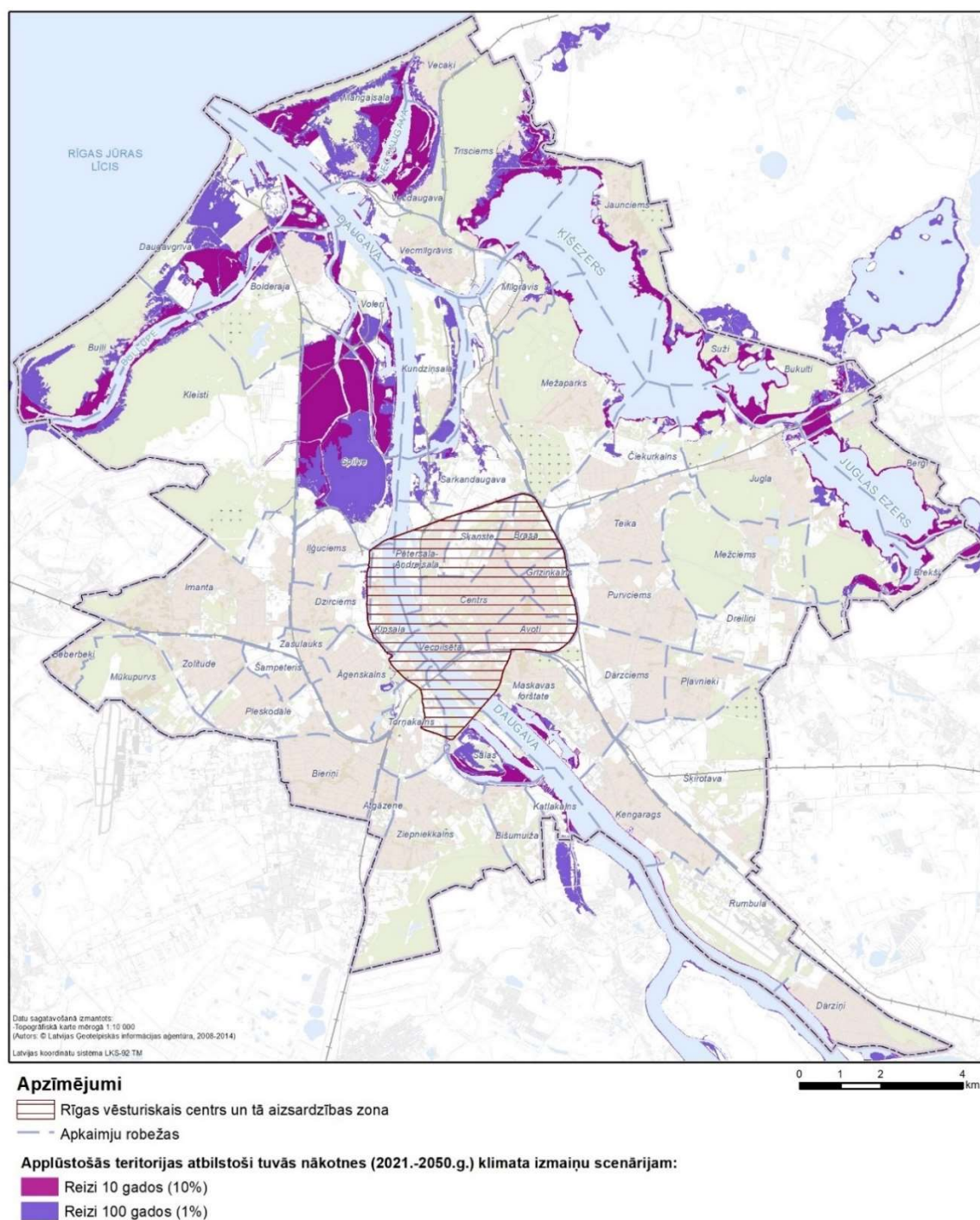
Rīgas atrašanās Daugavas lejtece pie Rīgas jūras līča ir priekšnoteikums tam, ka, pastāvot noteiktiem klimatiskajiem apstākļiem, atsevišķas pilsētas teritorijas applūst. Gan vējuzplūdi, gan pavasara palu radīta ūdens līmeņa celšanās, gan stipru nokrišņu izraisīts applūdums un gruntsūdeņu paaugstināšanās pilsētā izraisa plūdus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu prognozes, sagaidāms, ka nākotnē vējuzplūdu un lietus radītas applūšanas varbūtības biežums un apjoms pieaugs.⁸

Līdz 20. gs. vidum Rīgas attīstība lielākoties notikusi no plūdiem pasargātās teritorijās ar būvniecībai labvēlīgu grunts sastāvu un gruntsūdens līmeni. Savukārt pēc 1950. gada veidotie lielmēroga dzīvojamie rajoni nereti atrodas nosusinātās teritorijās ar kompleksu atvērto un slēgto lietus ūdens novadīšanas sistēmu. Pilsētai augot, aizvien biežāk nākas apgūt teritorijas ar būvniecībai apgrūtināšiem apstākļiem – pastāv plūdu draudi vai ir paaugstināts gruntsūdens līmenis, tāpēc šajās teritorijās nepieciešams veikt atbilstošu inženiertehnisko sagatavošanu vai īstenot pretplūdu būvju būvniecību. Stratēģija paredz preventīvu pasākumu veikšanu plūdu riska mazināšanai veikšanu, ieskaitot “Plūdu riska pārvaldības plānā Rīgas pilsētai” ietvērto pretplūdu risinājumu izbūvi. Uzmanība jāvelta arī lietus ūdens radītas applūšanas novēršanai, gan izstrādājot kompleksus lietus ūdens novadīšanas risinājumus, gan tiecoties arvien vairāk lietus ūdens novadīt atklāta tipa sistēmās, labiekārtojot tos atbilstoši kvalitatīvas pilsētvides principiem un izmantojot RTP ieviestos jau infrastruktūras elementus, piemēram, ūdens pļavas un mitrzemes.

Lai nodrošinātu applūstošo teritoriju atbilstību RTP darbības laikā noteiktajam klimata scenārijam, applūstošo teritoriju robežas precizētas, par pamatu ņemot projektā “Rīga pret plūdiem” noteikto tuvās nākotnes (2021.–2050. gada) klimata scenāriju. RTP grafiskajā daļā kā ūdensobjektu aizsargjoslas ietvertas teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 10 gados (10%). Atbilstoši izmantotajai metodei applūstošo teritoriju platība RTP salīdzinājumā ar RTP2006.-2018. ir pieaugusi. Nosacījumi būvniecībai applūstošajās teritorijās ietverti TIAN.

Attēlā Nr. 4.10. norādītas arī teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi 100 gados (1%). TIAN nav ietvertas specifiskas prasības to apbūvei, tomēr būvniecības gadījumā īpašnieki var izmantot šo informāciju un paredzēt risinājumus, lai pasargātu ēkas un būves no plūdu radītiem postījumiem.

⁸ Plūdu riska pārvaldības plāns Rīgas pilsētai, Rīga, 2012.

4.10. attēls. Applūstošās teritorijas Rīgā.

Daudzviet Rīgā būvniecību apgrūtina augsts gruntsūdens līmenis, tāpēc pirms būvniecības uzsākšanas tajās jāveic teritorijas nosusināšana. Nosusināmo teritoriju robežas noteiktas, pamatojoties uz informāciju par teritorijām ar augstu gruntsūdens līmeni – par tādām uzskatāmas tās, kurās gruntsūdens līmenis ir augstāks nekā 1 m zem zemes virsmas.

Rīgā aizvien biežāk novērojama lietuvu radīta applūšana, jo palielinās lietuvu biežums un intensitāte. Teritorijas aizsardzību pret nokrišņu rezultātā radītu applūšanu var nodrošināt pilnvērtīgi funkcionējoša lietuvu notekūdeņu kanalizācijas un meliorācijas sistēma. Lai

nodrošinātu galveno tās elementu funkcionēšanu un sistēmas nepārtrauktību, TIAN ietvertas prasības pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas elementu un koplietošanas meliorācijas grāvju saglabāšanai un uzturēšanai, nosakot gadījumus, kad pieļaujama meliorācijas sistēmu pārkārtošana, kā arī aprobežojumu joslu platumus ap meliorācijas objektiem.

Rīgā atrodas daļa no Spilves poldera – teritorijas, kurā ūdens līmenis tiek regulēts ar dambju meliorācijas grāvju un sūkņu sistēmu. TIAN ietvertas prasības polderu pārbūvei, rekonstrukcijai un jaunu polderu veidošanai esošo polderu teritorijās, lai poldera teritorijā, kur būvniecība ir atļauta, nodrošinātu apbūves aizsardzību pret applūšanu.

4.11. Aizsargjoslas un aprobežojumi

Aizsargjoslas ir noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību, vai pasargāt vidi un cilvēkus no kāda objekta kaitīgās ietekmes. Pašvaldībai un jebkuram nekustamā īpašuma pārvaldītājam vai turētājam ir būtiski sekot līdzi gan apgrūtinājumu veidiem, gan teritorijām, kuras tie skar, jo datu mainības un tiesiskā regulējuma pilnveidošanās ietvaros informācija noveco un rada neskaidrības dažādu situāciju, īpaši aizsargjoslu, interpretācijā.

RTP grafiskajā pielikumā “Galvenās aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi”, atbilstoši plānojuma grafiskās daļas mēroga noteiktībai M 1:30 000, ir attēlotas tikai tās aizsargjoslas, kas noteiktas vismaz 10 metru platumā. Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likuma izpratnē, Rīgas pašvaldības kompetencē ir sekojošas aizsargjoslas:

- 1) virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas – RTP izvērtēti un precizēti ūdensobjekti, kuriem nosakāma aizsargjosla, kā arī iestrādātas jaunas applūstošo teritoriju robežas;
- 2) Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas – RTP aktualizēts dabiskās sauszemes veģetācijas sākums, kā arī precizētas aizsargjoslu robežas pēc jaunākajiem kadastra datiem;
- 3) aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosakāmas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pēcāk īpašnieks informē pašvaldību par aizsargjoslu – RTP attēlotas Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra aprēķinātās ķīmiskās aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām;
- 4) mežu aizsargjoslas ap pilsētām – RTP ir identificētas tās mežu teritorijas Rīgas pilsētā, kurām nosakāms aizsargjoslas statuss;
- 5) sanitārās aizsargjoslas ap kapsētām, atkritumu apglabāšanas poligoniem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm – RTP šie objekti pārskatīti un kapsētu robežas precizētas saskaņā ar Rīgas kapsētu attīstības un apsaimniekošanas konceptuālo ziņojumu, kas apstiprināts ar RD 2016. gada 18. oktobra lēmumu Nr. 4382;

- 6) ekspluatācijas aizsargjoslas gar ielām un dzelzceļiem – RTP aktualizēta dzelzceļa nodalījuma josla, aizsargjosla gar dzelzceļu un ielu sarkanās līnijas;
- 7) drošības aizsargjoslas gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā bīstamas vielas un produktus – RTP aizsargjosla paplašināta plānotajās dzīvojamās apbūves un dabas teritorijām;
- 8) pašvaldības noteikti būvniecības ierobežojumi – RTP aktualizētas apbūves aizsardzības teritoriju robežas, kā arī drošības attālumi ap rūpniecisko avāriju riska objektu teritorijām vai tehnoloģiskajām iekārtām un minimālie attālumi līdz jaundai dzīvojamai mājai vai publiskai ēkai no publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objektiem (dzelzceļa stacijām), kas iekļauti nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektu sarakstā

Kultūras pieminekļiem noteiktas aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likumam un likumam “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”. 2018. gada 17. maijā Saeimas pieņemtie grozījumi likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, kas stājās spēkā 2018. gada 13. jūnijā, būtiski maina kultūras pieminekļu pārvaldības kārtību, uzdod pašvaldībai pārņemt vietējas nozīmes kultūras pieminekļu pārraudzību, tādējādi palielinot pašvaldības atbildību par tās teritorijā esošajiem kultūras pieminekļiem., Lai nodrošinātu likumā noteiktā uzdevuma izpildi, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde veic kultūras pieminekļu saraksta pārskatīšanu un precizēšanu, tostarp nosakot individuālās aizsardzības zonas Rīgas pilsētas teritorijā esošajiem kultūras pieminekļiem, kas pēc apstiprināšanas nomainīs RTP noteiktās aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem.

Pārējās aizsargjoslas RTP pielikumā “Galvenās aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi” attēlotas saskaņā ar atbildīgo institūciju vai īpašnieku sniegto informāciju līdz brīdim, kad tās būs saņemamas un attēlojamas saskaņā ar Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmā. Arī inženierkomunikāciju aizsargjoslas līdz tam nosakāmas tikai uz aktuālas augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas pamatnes.

Papildus tam pārejas periodā vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektu saraksts būtu publicējams RDPAD mājaslapā. Aktuālākā informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām ir pieejama Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra mājaslapā publicētajā Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Informācija par vietējā ģeodēziskā tīkla punktu veidiem un novietojumu iegūstama RDPAD mājas lapas sadaļā “Ģeotelpiskā informācija”, savukārt par valsts ģeodēziskā tīkla punktiem – Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras mājaslapas sadaļā “Pakalpojumi”. Tāpat plānojuma grafiskajā daļā, mēroga noteiktības dēļ, nav attēloti pilsētā esošie dabas pieminekļi – vietējie un citzemju izcelsmes aizsargājamie koki (dižkoki) un aizsargjoslas ap tiem. Informācija par valsts nozīmes aizsargājamo koku un aizsargjoslu ap tiem atrašanās vietām pieejama dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols”, bet dati par vietējas nozīmes aizsargājamajiem kokiem (līdz datu nodošanai dabas datu sistēmai “Ozols”), Rīgas Būvvaldes Apstādījumu inspekcijā.

4.12. Kultūrvēsturiskais mantojums

RTP saglabātas iepriekšējos plānošanas dokumentos noteiktās 15 apbūves aizsardzības teritorijas, piecām no tām – Āgenskalna, Dzegužkalna–Nordeķu, Jaunmīlgrāvja (Ezera iela), Čiekurkalna un Torņakalna apbūves aizsardzības teritorijai korigējot teritorijas robežas salīdzinājumā ar RTP2006.-2018. noteikto. Āgenskalnā apbūves aizsardzības teritorijas robeža ir korigēta, lai labotu tehniska rakstura neprecizitāti, bet pārējās apbūves aizsardzības teritorijās robežas mainītas, lai izslēgtu apbūvi, kuras kultūrvēsturiskā vērtība neatbilst teritorijas statusam, vai iekļautu teritorijas statusam atbilstošu apbūvi. Vienlaikus ir precizēts aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību sastāvs apbūves aizsardzības teritorijās, iedalot tos trijos līmeņos – no vispārīgā uz detalizēto, un nosakot prasību kopumu attīstības ieceru realizēšanai atbilstoši līmeņa detalizācijas pakāpei.

Lai atvieglotu attīstības ieceru īstenošanu, padarot skaidrākus nosacījumus apbūves veidošanai, taču vienlaikus saglabājot kultūrvēsturiski vērtīgajām teritorijām raksturīgo pilsētvidi, ko ietekmē apbūves izvietojuma raksturs un mērogs attiecībā pret publisko ārtelpu, visās pilsētībūvniecības pieminekļu teritorijās un apbūves aizsardzības teritorijās ir detalizēti noteikti divi ierobežojošie parametri – atļautais stāvu skaits kvartālā un būvlaide. RTP mainīts apbūves parametru noteikšanas princips kultūrvēsturiski vērtīgajās teritorijās, atsakoties no RTP2006.-2018. iekļautās iedibināto apbūves tehnisko rādītāju noteikšanas teritorijā un izveidojot īpašas funkcionālā zonējuma apakšzonas kultūrvēsturiskajām teritorijām ar atbilstošiem apbūves parametriem. Papildus apbūves aizsardzības teritorijai “Vecāķi” un valsts nozīmes arhitektūras (pilsētībūvniecības) piemineklim “Mežaparks” apbūves blīvuma un brīvās teritorijas rādītāji ir diferencēti atbilstoši zemes vienības lielumam. Būtiski, ka kultūras mantojuma pārraudzības institūcijām ir deleģētas tiesības pie būvniecības ieceres kultūras pieminekļa vai tā aizsargjoslas teritorijā korigēt un ierobežot attiecīgajā funkcionālajā zonā atļauto izmantošanu un apbūves parametrus, ja tie var degradēt objekta vai teritorijas kultūrvēsturisko vērtību.

RTP noteiktas aizsargājamās apbūves grupas apbūves aizsardzības teritorijās, kuru mērķis ir saglabāt apbūves aizsardzības teritorijas kultūrvēsturiskās vērtības raksturojošus apbūves fragmentus, kvartālus, ielu telpas un laukumus, pilsētas daļas. Šajās teritorijās attīstības ieceres īstenojamās, pēc iespējas saglabājot teritorijai raksturīgo apbūves augstumu, mērogu, izvietojumu, materiālu, apstādījumu struktūru. RTP izstrādes ietvaros ir noteikta apbūves aizsardzības teritorijā esošo ēku un būvju, kam nav piešķirts kultūras pieminekļa statuss, sākotnējā vērtība, iedalot tās divās lielās grupās – potenciāli vērtīga vēsturiskā apbūve un apbūve bez noteiktas kultūrvēsturiskas vērtības. Šī sākotnējā vērtība ir precizējama pie būvniecības ieceres iesniegšanas. Turpmākajā plānošanas procesā ir nepieciešams izstrādāt pašvaldības līmeņa normatīvo regulējumu vēsturiskās apbūves kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanai, kā arī izveidot institūciju šī pienākuma veikšanai. Šī procesa ietvaros jā sagatavo arī nepieciešamais tiesiskais regulējums, tostarp grozījumi TIAN, lai pašvaldība varētu pārņemt tai ar 2018. gada 17. maija grozījumiem likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” deleģētās funkcijas kultūras pieminekļu pārraudzībā un pārvaldībā. Saskaņā ar šiem likuma grozījumiem pašvaldības atbildībā tiek nodoti vietējas

nozīmes kultūras pieminekļi, tādēļ Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde veic detalizētu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta pārskatīšanu, precizējot katra sarakstā iekļautā pieminekļa sastāvu, vērtības līmeni, robežas un aizsargjoslu, tostarp lemjot arī par objekta izslēgšanu no saraksta. Līdz šī procesa noslēgumam Rīgas pašvaldība vadīsies pēc šobrīd spēkā esošā kultūras pieminekļu sarakstā iekļautās informācijas, savukārt pēc izmaiņu apstiprināšanas RTP iekļautā informācija par kultūras pieminekļiem būs precizējama atbilstoši aktuālajai situācijai.

Starp citiem kultūras mantojuma objektiem RTP kā īpašas aizsargājamas vērtības ir izceltas vēsturiskā industriālā apbūve un vēsturiskās muižiņas, kam aizsargājamas apbūves statuss piešķirts visā pilsētas teritorijā neatkarīgi no vietai piešķirtās kultūrvēsturiskās nozīmes.

RTP izstrādes ietvaros tika apzinātas esošo un iespējamo arheoloģisko atradumu vietas pilsētas teritorijā, kurām jāpievērš īpaša uzmanība attīstības ieceru plānošanas un realizācijas ietvaros. Turpmākajā plānošanas procesā šī informācija ir jāprecizē, izvirzot prasības un nosacījumus projektēšanai un būvniecībai šajās teritorijās, īpašu uzmanību veltot RVC un tā AZ.

5. Sabiedrības līdzdalība

Ievērojot atklātības un līdzdalības principus, RTP izstrādē īstenota plaša un daudzpusīga sabiedrības līdzdalības programma, kur lielākā daļa pasākumu ir pašvaldības rosināti un balstās uz RD struktūrvienību sadarbību. Prasības un kārtību sabiedrības iesaistei plānošanas un būvniecības procesos regulē vairāki normatīvie akti:

- 1) MK 2009. gada 25. augusta noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā";
- 2) MK 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem";
- 3) MK 2014. gada 28. oktobra noteikumi Nr. 671 "Būvniecības ieceres publiskās apspriešanas kārtība";
- 4) MK 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža";
- 5) MK 2004. gada 23. marta noteikumi Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums";
- 6) MK 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību".

RTP izstrādē tika izmantota vienota metodika saņemto priekšlikumu izvērtēšanai. Tajā ietvertie galvenie priekšlikumu vērtēšanas kritēriji ir tiesiskums, atbilstība citiem plānošanas dokumentiem, līdzsvars un samērīgums, kā arī pamatotība.

Normatīvais regulējums paredz sabiedrības līdzdalību visos būtiskākajos ar teritorijas attīstību un būvniecību saistītajos procesos, tādēļ šobrīd nav plānota jaunu sabiedrības līdzdalības procedūru ieviešana. Arī starptautiskā pieredze liecina, ka būtiskākais sabiedrības līdzdalības procesā ir nevis kvantitāte, bet kvalitāte.⁹ Tāpēc turpmākais darbs sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā jāveic divos virzienos:

- 1) Lai nodrošinātu sabiedrības līdzdalību, jāievēro noteikti principi būtiskākajos ar teritorijas attīstību un būvniecību saistītajos jautājumos.

Sabiedrība jāiesaista pēc iespējas agrīnā projekta izstrādes stadijā un visu tā laiku – jo agrāk ieinteresētās puses tiek informētas par konkrētu ieceri, jo lielāka viņu uzticība un atbildība par pieņemtajiem risinājumiem. Būtiski ir arī sabiedrības līdzdalības pasākumus turpināt visā projekta izstrādes gaitā ar samērīgu regularitāti, lai nodrošinātu, ka publiski tiek pārspriesti un akceptēti pieņemtie lēmumi un iesaistītās puses ir informētas par apsvērumiem, kas veicinājušas konkrētā lēmuma pieņemšanu. Tādējādi sabiedrības pārstāvji kļūst par aktīviem procesa līdzdalībniekiem un jūtas līdzatbildīgi projekta rezultātā.

⁹ <http://www.involve.org.uk/wp-content/uploads/2011/03/People-and-Participation.pdf>

Skaidri jādefinē sabiedrības līdzdalības mērķi, lai izvēlētos tiem atbilstošu sabiedrības iesaistes metodi – pirms sabiedrības līdzdalības pasākuma uzsākšanas ir jābūt skaidram redzējumam, kāda pievienotā vērtība jāpanāk no iesaistes procesa, kāda ir rezultāta sasniegšanai efektīvākā metode un dalībnieku skaits, kā arī nepieciešamais laiks un finansējums.

Pirms sabiedrības līdzdalības pasākumu uzsākšanas jāidentificē mērķa grupas un pasākumi jāorientē uz tām. Mērķa grupas var būt dažādas – pēc vecuma struktūras, nodarbošanās, dzīvesvietas, piederības izjūtas u.c. Pareizās mērķa grupas izvēlei ir būtiska nozīme, lai par apspriežamo projektu vai dokumentu veidotos konstruktīva diskusija.

Jāizstrādā un jāveicina jaunu sabiedrības līdzdalības formu īstenošana – lai arī šobrīd saskaņā ar normatīvajiem aktiem tiek nodrošināta sabiedrības informēšana un publiskas diskusijas par nozīmīgāko ar teritorijas attīstību saistīto jautājumu un projektu risinājumiem, nereti sabiedrības līdzdalība ir formāla. Turpmāk pašvaldībai jāstrādā, lai dažādotu sabiedrības iesaistes formas (diskusijas, tikšanās ar plašāku iesaistīto ekspertu loku, intervijas, aptaujas, plānojamās teritorijas kopīgi apmeklējumi, spēles utt.).

Jāuztur kontakti ar aktīvajiem sabiedrības pārstāvjiem, kas noskaidroti sabiedrības līdzdalības pasākumu laikā, – aktīvie iedzīvotāji, kuri labprātīgi izrāda vēlmi un iniciatīvu līdzdarboties projekta izstrādes laikā, nodrošina gan aktīvu un ieinteresētu dialogu, gan var palīdzēt plašākas sabiedrības grupas uzrunāšanā.

Jāveicina aktīvu iedzīvotāju un kopienu veidošanās katrā Rīgas apkaimē – līdzšinējā pieredze liecina, ka apkaimju nevalstiskās organizācijas ir labs sadarbības partneris dažādu ar teritorijas attīstību saistītu jautājumu risināšanā, jo to dalībnieki labi pārzina konkrēto teritoriju, tām ir apkaimes iedzīvotāju atbalsts, kas ļauj pārstāvēt daudz plašāka iedzīvotāju loka viedokli konstruktīvi un mērķtiecīgi. Apkaimju biedrībām ir arī labas iemaņas savstarpējai sadarbībai un ar valsts un pašvaldības institūcijām.

- 2) Jāpaplašina institūciju loks, kas veic sabiedrības līdzdalības pasākumus un nodrošina to īstenošanu saskaņā ar iepriekš minētajiem principiem. Pašvaldībai jākalpo par piemēru privātajiem teritorijas attīstītājiem, nodrošinot kvalitatīvu sabiedrības līdzdalības procesu publiski nozīmīgu objektu plānošanas un būvniecības stadijā:
 - 1) transporta infrastruktūra – mobilitātes mezglu (staciju, autoostu utt.) būvniecība, jaunu ielu būvniecība, nozīmīgāko ielu rekonstrukcija un labiekārtošana, jaunu sabiedriskā transporta tīklu izbūve, sabiedriskā transporta organizācija, veloceļu būvniecība, gājēju ielu izveide u.c.;
 - 2) apstādījumu struktūra – jaunu parku un mežaparku izveide un esošo labiekārtošana, ūdensmalu labiekārtošana, skvēru un laukumu labiekārtošana u.c.;
 - 3) publiskā infrastruktūra – jaunu pašvaldības ēku būvniecība un esošo rekonstrukcija, maģistrālo inženiertīklu būvniecība u.c.

Jēgpilna sabiedrības iesaiste sākas ar pastāvīgu informācijas plūsmu un dialogu plānojuma izstrādes un īstenošanas procesā. Kampaņveida aktivitātes ir atraktīvas, taču neved pie situācijas uzlabošanās ilgtermiņā. Sabiedrības iesaistes mērķis ir panākt aktīvu iedzīvotāju līdzdalību attīstības procesos. Lai sekmētu sabiedrības izpratni par teritorijas plānošanas radošo un reglamentēto procesu, dokumentiem, pieņemtajiem lēmumiem un nākotnes iespējām, ir jāveic regulāras aktivitātes, piemēram, skaidrojošais darbs, jāveido informatīvie materiāli, raksti, intervijas, jāorganizē profesionāļu diskusijas, sadarbība ar profesionālajām asociācijām. Formālas apspriešanas aizvietošanas ar plaši pieejamu digitālo informāciju un speciāliem pasākumiem. Plānošanas speciālistiem jāizmanto dažādi interaktīvi rīki un platformas (interneta kartes, vietnes sociālajos tīklos, u.c.), lai parādītu plānojuma risinājumus un ietekmes. Internetā pieejamajiem materiāliem ir jābūt skaidri saprotamiem. Šis būtu arī solis uz plašāku datu pieejamību sabiedrībai.

Izmantotie informācijas avoti

Raksti grāmatās:

Biedriņš A., Ļakmunds L. *No Doles līdz jūrai*. Rīga: Zinātne, 1990.

Biedriņš A., Liepiņš E. 2015. Enciklopēdija "Rīga". *1988.gads Rīgas sabiedriskais transports no 19.gs. vidus līdz mūsdienām*. Rīga, 2015. Galvenā enciklopēdiju redakcija.

Biedriņš A., Liepiņš E. *Rīgas sabiedriskais transports no 19. gs. vidus līdz mūsdienām*. Rīga: PSIA "Rīgas satiksme" un Latvijas industriālā mantojuma fonds, 2015.

Enciklopēdija Rīga. Rīga: Galvenā enciklopēdiju redakcija, 1988.

Ludlow D., Mitchell C. and Webster M. *European common indicators: Towards a local sustainability profile*. Technical Report, 2003.

Rīga – pilsēta, kas dzīvo... 2009-2012. Rīga: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2012.

Pētījumi:

SIA „Ainavu projektēšanas darbnīca ALPS”, 2015. *Vadlīniju izstrāde apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tīklojuma nodrošināšanai Rīgā*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Aptauju centrs", 2013. *Iedzīvotāju aptauja par publiskās infrastruktūras pieejamību apkaimju griezumā*.

SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa", 2013. *Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas izpēte*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa", 2008. *Rīgas apbūves aizsardzības un pilsēt būvniecības pieminekļu teritoriju izpēte un Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonas atsevišķu teritoriju apbūves fragmentu izpēte*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

Assessment of Climate Change for the Baltic Sea Basin. The BACC author team, International BALTEX Secretariat, 2008.

SIA "Aqua-Brambis", 2009. *Vadlīniju izstrāde Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākai attīstībai, 4. sējums "Lietus kanalizācija"*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Aqua-Brambis", 2016. *Integrētās ūdens novadīšanas sistēmas plānošanas risinājumu izstrāde Rīgas teritorijas plānojuma vajadzībām*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "BizPro", 2013. *Ekspertu konsultācijas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ekonomiskās atdeves vērtējuma metodoloģijas izstrādes uzsākšanai*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Datorkarte", 2012 (aktualizēts 2016. gadā). *Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodoloģija Rīgas apkaimju līmenī*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "E. Daniševska birojs", 2014. *Rīgas domes autonomvietņu politikas un attīstības koncepcijas izstrāde*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "E. Daniševska birojs", 2015. *Rīgas domes autonomvietņu politikas un attīstības koncepcijas izstrāde. Stāvvietu infrastruktūras attīstības plāns*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA „Exportea”, 2013. Rīgas brīvostai adaptētu priekšlikumu izstrāde par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Grupa93", 2016. *Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma izstrāde*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Grupa93", 2014. *Apbūves un vides veidošanas vadlīniju izstrāde Rīgas apdzīvojuma telpiskās struktūras stiprināšanai*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Grupa93", 2012. *Esošās situācijas izpēte jauktas apbūves, ražošanas un centra apbūves teritorijās un neapbūvēto zemesgabalu identificēšana Rīgas pilsētā, izņemot Rīgas brīvostas teritoriju un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritoriju*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Grupa93", 2017. *Lietusūdens pārvaldības procesu un resursu nodrošinājuma analīze Rīgas pilsētas pašvaldībā un priekšlikumi integrētas lietusūdens pārvaldības ieviešanai*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Grupa93", 2013. *Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam realizācijas izvērtējums*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA „Grupa93”, 2014. *Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju telpiskās struktūras izstrāde*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "KRIPTO", 2014. *Gruntsūdeņu līmeņu kartēšana Rīgas pilsētas robežās*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

Latvijas transporta attīstības un izglītības asociācija, 2017. *Pētījums par transporta plūsmu analīzes metodoloģiju*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

Latvijas tirdzniecības centru klasifikācija un apskats. Rīga: Latio, 2006.

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas nodaļa, 2014. *Pierīgas iedzīvotāju dzīves izvēles kritēriji*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Metrum", 2014. *Ainavu plāna izstrāde*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Metrum", 2013. *Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas izpēte*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "NK Konsultāciju birojs", 2013. *Ekspertu konsultācijas tematiskā plānojuma "Teritorijas uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai" izstrādes uzsākšanai stratēģiskos jautājumos*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "NK Konsultāciju birojs", 2013. *Rīcības plāns prioritāro ekonomikas nozaru konkurētspējas paaugstināšanai un Rīgas darba tirgus analīze*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "VIA Design Group", SIA "METRUM", SIA „BRD projekts”, 2016. *Transporta attīstības tematiskā plānojuma izstrāde*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte, 2012. *Pētniecības darbu analīze Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes vajadzībām*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "Procesu analīzes un izpētes centrs", 2011. *Ar klimata pārmaiņām saistīto hidroloģisko procesu pašreizējā un potenciālā ietekme uz Rīgas pilsētas teritoriju*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "PriceWaterhausCoopers", 2013. *Rīgas domes atbalsta nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuri nodrošina Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas autentiskuma saglabāšanu un ēkas statusam un kultūrvēsturiskajai vērtībai atbilstošu ēku renovāciju un restaurāciju, efektivitātes novērtējums*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

SIA "SKDS", 2012. *Iedzīvotāju aptauja, lai noskaidrotu publiskās infrastruktūras pieejamību Zolitūdes un Imantas apkaimēs*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Labklājības departamenta un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētplānošanas pārvaldes pasūtījuma.

Vides risinājumu institūts, 2013. *Rīgas ainavu kvalitātes mērķu noteikšana*. Pētījums izstrādāts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pasūtījuma.

Aivita Putniņa, Artūrs Pokšāns, Māris Brants, 2019. *Pētījums par procesu atkarību (azartspēļu, sociālo mediju, datorspēļu atkarība) izplatību Latvijas iedzīvotāju vidū un to ietekmējošiem riska faktoriem. Gala ziņojums*. Pētījums izstrādāts ESF projekta "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros.

Plānošanas dokumenti:

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Apstiprināta ar 27.05.2014. Rīgas domes lēmumu Nr. 1173.

Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam. Apstiprināts ar Rīgas domes 20.12.2005. lēmumu Nr. 749 ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 18.06.2013.

Rīgas attīstības programma 2014.–2020.gadam. Apstiprināta ar Rīgas domes 27.05.2014. lēmumu Nr. 1173.

Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāns. Latvijas Republikas Satiksmes ministrija, 2010.

Carnikavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam. Apstiprināts ar Carnikavas novada domes 27.03.2014. lēmuma protokolu Nr.8.

Daugavas upju baseina apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam. Apstiprināts ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2015. gada 17. novembra rīkojumu Nr. 335.

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam ar 2015. gada grozījumiem. Apstiprināts ar Garkalnes novada domes 22.12.2015. lēmuma protokolu Nr. 13.

Jūrmalas teritorijas plānojums, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi: Saistošā grafiskā daļa.

Ķekavas pagasta teritorijas plānojums 2009.–2021. gadam. Apstiprināts ar Ķekavas novada saistošajiem noteikumiem Nr. SN-TPD-34/2009.

Baložu pilsētas teritorijas plānojums 2008.–2020. gadam. Apstiprināts ar Ķekavas novada saistošajiem noteikumiem Nr. SN-TPD-34/2009.

Babītes pagasta teritorijas plānojums 2008.–2020. gadam. Apstiprināts ar Babītes novada domes 08.05.2013. lēmuma protokolu Nr.5.

Salaspils novada attīstības programma 2012.–2018.gadam. Apstiprināts ar Salaspils novada domes 12.10.2011. lēmuma protokola Nr. 23.

Stopiņu novada teritorijas plānojums ar grozījumiem. Apstiprināts ar Stopiņu novada domes 28.01.2004. sēdes protokolu Nr. 76 (veikts grozījums ar 08.06.2005 sēdes protokolu Nr. 8).

Carnikavas novada teritorijas plānojums 2005.-2017. gadam. Pamatojoties uz Carnikavas novada domes 18.04.2007 sēdes lēmumu Nr. 9 izstrādāti grozījumi teritorijas plānojumā.

Mārupes novada teritorijas plānojums 2014.–2026. gadam. Apstiprināts ar Mārupes domes 26.04.2017. lēmumu Nr. 8.

Olaines pilsētas teritorijas plānojums 2004.–2016. gadam. Galīgā redakcija. Apstiprināts ar Olaines novada domes 28.09.2005. lēmumu Nr. 14.

Plūdu riska pārvaldības plāns Rīgas pilsētai. Apstiprināts ar Rīgas domes 20.11.2012. lēmumu Nr.5535 „Par Plūdu riska pārvaldības plāna Rīgas pilsētai apstiprināšanu”.

Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.-2015.gadam. Apstiprināta ar MK 20.12.2007. rīkojumu Nr.830

Elektroniskie resursi:

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs.

Pieejams: http://oas.vdc.lv:7779/lva/ppv_read_pub/

SIA "Rīgas Ūdens". Pieejams: <https://www.rigasudens.lv/>

Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcija.

Pieejams: <http://www.vi.gov.lv/>

Rīgas domes Īpašuma departamenta mājas lapa. Pieejams: <http://ipasumi.riga.lv/lv/about/>

Centrālās statistikas pārvaldes informācija, 2016.

Pieejams: <http://www.csb.gov.lv/dati/informacijas-centrs-28311.html>

The discovery of global warming.

Pieejams: <https://www.aip.org/history/climate/timeline.htm>

Citi avoti:

SIA "Vides konsultāciju birojs". Bābelītes ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Bolderājas karjera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Dambjapurva ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Gaiļezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Juglas ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Ķīšezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2011.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Vecdaugavas ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2013.

SIA "Vides konsultāciju birojs". Velnezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga, 2016.

Kultūras ministru konference. *Deklarācija "Ceļā uz augstas kvalitātes būv kultūru (Baukultur) Eiropā"*. Davosa, 2018.

Metodoloģiskās vadlīnijas teritorijas plānošanai applūstošās teritorijās. Apstiprinātas ar Rīgas domes 20.11.2012. lēmumu Nr. 5534.

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, 2008. *Virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas koncepcija 2008.–2013.gadam.*

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2010. Rīgas pilsētas meliorācijas sistēmu attīstības koncepcija 2010.–2018.gadam (projekts).

Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam. Apstiprinātas ar MK 26.03.2014. rīkojumu Nr. 130. Pieņemts: 26.03.2014.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, 2016. Dati par kultūras pieminekļiem.

Valsts zemes dienests, 2011.–2016. Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati. TOPO 10K. Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, 2008.–2014.

Vides monitoringa programma 2015.–2020. gadam.

VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2014. Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2014.gadā.

VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs". Dati par klimatu Rīgā.

VSIA "Latvijas ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs". *Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli*. Rīga. 2015. 108.lpp.

VSIA "Latvijas ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs". Valsts statistikas pārskats "2-ūdens".

Sabiedrības līdzdalības pasākumu materiāli

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Apkaimju gids” sanāksmju protokoli. Rīga, 2015.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Iedzīvotāju sanāksmes apkaimēs”, sanāksmju protokoli. Rīga, 2013.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Starptautiskās izstādes „Tech Industry 2014” ietvaros rīkotā uzņēmēju aptauja”, aptaujas anketas. Rīga, 2014.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Tematiskie semināri”, sanāksmes protokols. Rīga, 23.10.2014.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros iesniegtie priekšlikumi, kas saņemti Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentā no 01.01.2006. līdz 01.08.2015.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Tematiskie semināri - Vide”, sanāksmes protokols. Rīga, 29.10.2014.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums „Sanāksmes par tematisko plānojumu risinājumiem ar tematiskā plānojuma darba grupu, profesionālo organizāciju, apkaimju un vides nevalstisko organizāciju pārstāvjiem par Meliorācijas attīstības tematiskā plānojuma projektu”, sanāksmes protokols. Rīga, 07.10.2016.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums “Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam redakcijas publiskā apspriešana un stratēģiskā

ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana” sanāksmju protokoli un iesniegtie priekšlikumi. Rīga, 2018.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums “Rīgas teritorijas plānojuma pilnveidotās redakcijas publiskā apspriešana” sanāksmju protokoli un iesniegtie priekšlikumi. Rīga, 2019.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros īstenotais sabiedrības līdzdalības pasākums “Informatīvais pasākumu cikls ar Rīgas apkaimju organizācijām” sanāksmju protokoli un iesniegtie priekšlikumi, 2021.

u.c. materiāli.

Plānojuma izstrādātāji

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments:

Ilze Purmale, direktore.

Inese Sirmā, Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja, direktora vietniece pilsētvides attīstības jautājumos p.i.

Māra Liepa-Zemeša, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas vadītāja, pārvaldes vadītāja vietnieka p.i.

Vilnis Salenieks, Pilsētvides attīstības pārvaldes Mobilitātes plānošanas nodaļas vadītājs.

Solvita Kalvīte, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenā projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā.

Karīna Jansone, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā.

Uldis Apinis, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenais projektu vadītājs teritorijas plānošanas jomā.

Lauma Auziņa, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā.

Lolita Čāče, Pilsētvides attīstības pārvaldes Vēsturiskā centra plānošanas nodaļas Galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā.

Gunta Lūkina, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā.

Gunta Bičevska, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenā ĢIS speciāliste – teritorijas plānotāja.

Jānis Saulītis, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenais ĢIS speciālists – teritorijas plānotājs.

Raitis Ķīgelis, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Galvenais ĢIS speciālists – teritorijas plānotājs.

Ivars Millers, Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas Eksperts teritorijas plānošanas jomā.

SIA “Grupa93”:

Neils Balgalis, valdes loceklis.

Rita Beikmane-Modnika, projektu vadītāja, ainavu eksperte.

Viesturs Laiviņš, kartogrāfs.

Viesturs Groza, kartogrāfs.

Ronalds Krūmiņš, kartogrāfs.

Marta Sarkane, kartogrāfe.

Marita Nikmane, vides eksperte.

Klinta Alpa, projektu vadītāja, teritorijas plānotāja.

Ilze Kramiņa, apakšuzņēmēja ZAB "Eversheds Sutherland Bitāns" partnere, zvērināta advokāte un biroja dalībiece.

SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment":

Aiga Kāla, valdes locekle.

Oskars Beikulis, projektu vadītājs.

Lūcija Kursīte, vecākā konsultante.

Jānis Prindulis, vecākais konsultants.

Gatis Eriņš, vides konsultants.

Olga Meļņičenko, vides speciāliste.